

30-93

XVI

ПАРТСЈЕЗДЛӨН

РЕЗОЛЪУТСІЈАЈАС

д А

ПОСТАНОВЛЕНЪЊОЈАС

1931

СЫКТЫВКАР—КОМИ ЊИГА ЛЕҘАНИН

50

1.
20

Ставмывьвса пролетаріјас, 6тувтч6ј!

3 кп2

В-85

ВКП(б) XVI СЪЕЗДЛОН
РЕЗОЛУТСІЈАЈАС АА
ПОСТАНОВЛЕНН6ЈАС

(ЈУН 24 — ЈУЛ 14 1930 ВО)

30-93

~~1930~~

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР
Копи Републиканской
БИБЛИОТЕКИ
ИМ. В. И. ДЕНИНА

КОМИ НІГА ДЕСАНІН
СЫКТЫВКАР--1930 ВО

8726

22-8

Отпечатано в типографии
Коми Гиз-а в колич.
6000 экз. заказ № 5312
Облит № 8
Сыктывкар
1930

ВКП(б) XVI сјездлөн тсентральнөй комітет отчот куға резољутсіја

(Прімітөма өткывјөн)

ВКП(б) 16-өд сјезд қоннас ошкө політїческөй өїзсө да ужсө ВКП(б) ЦК-лыз.

Капіталїстїческөй странајаслы да СССР-лы колан отчотнөй кадыс вөлі переломнөйөн. СССР-лы сїјө вөлі — овмөс қонтан кадгаң реконструктсіја кадө вужөм да воқө гырығ өдјасөн сотсіалїстїческөй строїтельство паскөдөм; капїталїст странајасын — перелом лої экономика бокгаң увлаң мунөмлаң.

Сјезд пасјө — лөңїнскөй векыд політїка нуөддөмөн ВКП(б) ЦК ваяөдіс ставмывыв олөмас СССР-лыз вынсө кыпөдөмө, страна пыщкын сотсіалїстїческөй індустріалїзатсіја нуөддөмын лоїны зев гырығ успехјас, лөңїнскөй натсіональнөй політїка подув вылын јонміс Сојузө пырығ натсіјајас кост отсаөм, өтвылығ ужалөм, вїтвора планын індөм задаңнөјасыс тајө колан кык вонас соттөдөн лої пөртөма олөмө, шөркоқдем крестьяна чорыда бергөдчїсны сотсіалїзмлаңө да сїјө лөзіс партїјалы кулакөс топөдан-өтөдортан лозунгаң вужны дорыв коллєктївїзатсіја подув вылын кулакөс, кызї классөс бырөдан лозунгө.

I

Сјезд пасјө: став мывывса олөм јылыз ЦК-лыз дөңјалөмсө колан кадын лоөм торјасыс қоннас урчїтїсны (подтвердїтїсны). дөңјалөмыс вөлі ташөм: став капїталїст государствојасын пыр јонжыка да чорыда мунө ічөтїка зумыдыштлөм (частїчнаја стабілізатсіја) капїталїзмлөн шатлалөмыс, імпералїстїческөй

системаын содбны, жоэмöны став протіворечіеяссы, содö ыжыд опасност імперіалістическөй выл војнајас кыпалөм куза, став капіталіст государствојасын робочөй класслөн да ужалыг жөзлөн жебмө-омөлтчө олөмыс, буржуазно демократическөй государствојасын мунö фашизатсіја, социал-деи ократјас зикөз-нын лоины буржуазіјалөн робочөй классөс пөдтан öрүжөөн.

Капіталізмлөн жужыд крізісө пьрөмыс тыдовтчіс медбура америкаса экономическөй крізісыс, коді сөгга паскаліспөрі став муыввса крізісө. Тајө крізісыс кыпөдө вывті чорыдтыш капіталіст государствојас кост мусө вылног јукөм понда, өдөдө капіталістическөй ратсіоналізатсіјаробочөй класс щөт вылө, чорөдө колониальнөй страна са ужалыг жөзөс імперіалістјасөн нарүітөм. Сіз-кө, тајө крізісыс помөз пазөдө социал-демократјаслыг да везкыдыв оппортуністјаслыс „организованнөй капіталізм“ јылыг теоріјасө да вөсталө капіталізм ічөбіка јонмөмлы пом воөм јылыс.

Капіталіст да колоніјаса странајасын тајө крізісыс јонмөдө револүтсіја дор мунөмсө, револүтсіа кыпалөмсө, уна странајасын тајө крізісыс пондас быдмыны політическөй крізісө.

Револүтсіја уж кыпалөмыс зев бура тыдалө сомыгыс: кыптө, паскалө робочөјјаслөн вермасөм экономическөй стачкајасөн, кодјас быдмөны сөгга політическөй вермасөмө; коммуніст партіјаяс да револүтсіја дор муныс профсојузјас агныс паскыда завөдітисны вөскөдлыны стачкајаснас; став капіталіст государствојасын кыптө ужтөм робочөјјаслөн капіталізмлы паныда кыпөдчөм, чорө револүтсіја дор вермасөм кітајса крөстаналөн, организуітисны гөрд арміја гөмндаса буржуазнөй контреволүтсіјакөд вермасөм вылө; кыптө імперіалізмлы паныд нуөдан натсіонально-револүтсіональнөй вермасөм Индіјаын, Индокітаын, Индонезіјаын да Африкаын; јонмөны компартіјаяс Јевропанын, Америкаын, Кітајын;

коммунист партијас весалёны ас пёвссыс сиз оппор-
тунистјасёс.

Сјезд пасјё, Коминтерн сектсијасёс большеви-
рујтёмын да оппортунистическёй элементјасыс најёс
весалёмын ВКП(б)-лыс да ЦК-лыс ыжыд ролёс.

Импералистјас костын протворечіёјас јосмёккёд
щёщ јосмёны протворечіёјас СССР да став
капиталистическёй мир костын. СССР — став
мувылас пролетариат фиктуралён сёмын ёти государ-
ство. Сіјё став мувыс ужалыс јёзён револуција уж
нуёдёмыслы сетё зев ыжыд вліяньё. Тажё зев јона
лёгёдё ставмувывса буржуазіаёс, коді зилё органи-
зујтны економическёй блокада, чорыда вермаё мјанён
загранічаё товар петкёдмкёд, појаскёд отвылыс
нуёдёны СССР-лы паныд кампаньё, бысама вёвлы-
тёи лёжсё лептёны СССР-јылыс буржуазіалён да
социал-демократјаслён печетыс, ёдэдёны СССР выло
војнаён лёсёдчём.

СССР-лы паныда уж нуёдёмын торја-нын зилё
фашизмё пёрыс социал-демократија. Тажё ужас
сіјё муно нырнуёдыс, револуцијалы меуса-нын па-
ныд муныс буржуазној группајаскёд отщёщ. Тажаслы
отсаёсјасён пыр јонжыка да јавёжык кутисны лоны
коммунизмлён вескыдвыс да „шужавыс“ редегатјас.
Сёмын СССР-лён економическёй вын содёмыс повёд-
лё буржуазіаёс интервентсијаён СССР-лы паныд сув-
тёмыс, медона-нын ёнија кадё, кор, ёти-кё, пакалё
крізіс, мёд-кё быдмё револуција дор кыпёдчём, тажё
торјасыс быт щёктёны буржуазіалыс торја груп-
пајасёс лёсёдны да пакёдны СССР-кёд вопысём,
јонмёдны економическёй јитёд.

Ставмувывса олёмын СССР-лён јонмёмыс лоі
ВКП(б) ЦК-ён мукёд государствојаскёд вескыд по-
литика нуёдём понда. Сёмын тащём политика нуёдём-
мён совет правітельство верміс візня војна ёзёмыс.
Та вёсна кыптис СССР-лён авторитетыс ставмувылын

дај асланым странаын, лоі колана условјө сот-
сіалізм течан ужды. Векыд да чорыд політіка нуө-
дөмөн совет правітельство вайөдіс Англијакөд волюөм
вылыө лөсөдөмө да Асыввыв-Кітајса көрттуј вылын
ставмувывса імпералізмөн вөчөм конфликт бырөдөмө.

Сјезд щөктө ЦК-лы I воэө чорыда нуөдны иі-
рөн олан політіка да јонмөдны јітөд СССР-са ро-
бочөјјаслыө да ужалыөјаслыө капіталіст странаса да
колөніјаса робочөјјаскөд да ужалыө јөзкөд.

Лыддыны быт коланаөн капіталіст странајаскөд
волюөм, економіческөј јітөд воэө паскөдөм, сөмын
мед вөрчөддытөг вөлі віөма мукөд гөсударствојаскөд
вузакөмын ассыным монополіјасө. Сіэ-жө паскыда
іспользутны воэын муныө капіталіст странајаслыө
техніканысө СССР-ын індустріалізатсіа өдзөдөм понда.
Сјезд лыддө вывті јона коланаөн сотсіалістическөј
індустріалыө большевік нога өдјасөн воэө мунөмсө,
код сөтас СССР-лы економіка бөкөаң асшөра өлөм,
јонмөдас дорјьган вынсө пролетаріат гөсударство-
лыө, сөтас отпор ставмувывса імпералістјасөн інтер-
вентсіја нуөдны зілөмыслы.

Сјезд пасјө—міјан Гөрд арміја бара-на петкөд-
ліс ассыс вынсө, вермаган самсө. Сјезд воэө кежлө
індө партіјалы јешщө јонжыка мобілізутны робочөј
класлыө, гөл да шөркөддөма крөстаналыө став вын-
сө Гөрд арміјас, морскөј да въздушнөјфлотјасөс јонмө-
дөм вылө.

II.

Колан отчетнөј кадын СССР пыріс сотсіа-
лістическөј строітельство зев гырыө өдја-
сөн паскөдан кадө. ЦК-лөн лөнінскөј векыд
політікаыс өбеспечітіс сотсіалістическөј індустріалы пас-
кыда кыптөмсө, кыпөдіс робочөј масса костын ужө
бөстөанентузіазмсө. Сы вөсна партіја ас воэас вер-
міс сүвтөсны мөг: вітвөса план пөртны өлөмө—нол вөөн.

Сотсіалізм строітöмын партіјаөн бостөм öдјасыс лөдöны Совет Сојузлы історіческөј медженыд кадөн суөдны дај ордјыны техника да економіка бокван воэын муныг капіталіст странајасөс.

Індустріалізатсіјалөн гырыг öдјасыс лөсөдісны подув өіктса өвмөсын нуөдны сотсіалістіческөј реконструктіја. Нһаң вөдөтан совхозјас таво-һін сетасны государстволы 100 мільон пуд дорыг унжык вузөс һаң. Колхоз течөмын өтвоса планыс таво һін содтөдөн тыртөма. Таво-һін колхозјас вермасны сетны мільард жың пуд дорыг унжык вузөс һаң. Вөкыд выв кежыг оппортуністјас вөлі повөдөм пырыг горзөны өіктса өвмөс көггөм, бөрө муһөм жылыг. А партіја, өвмөсын ырынуөдыг сотсіалістіческөј промышленност подув вылын да өтка посні крөстана өвмөсјас колхозјасө өтувтан подув вылын да өтка гөһ да шөркөдөм крөстана өвмөсјаслы өтсөгсетөмөн бура разрөшітис һаң проблема. Нһаң улың көзө му плөщцад таво первој-на панјіс војнаөз вөлөм плөщцадлыг ыждасө. Сіз-жө јона содіс плөщцадыс техніческөј көзөјас — хлопок, шабді, пыш с. в. — улың. Партіја өні бостіс-һін скөт вөдөтан проблема разрөшітөмө.

Гырыг öдјасөн странаың сотсіалістіческөј індустріалізатсіја нуөдөмкөдщөц јона содіс робочөј класслөн лыдыс кыптис, бурміссылөн олөмыс, культураыс, соді реалһөј ужалан дөныс, лоі вужөма өічім часа ужалан лун вылө да өт лунја вежон вылө, чорыда чіңи ужтөм јөзлөн лыдыс.

Економіческөј рајонірованһө помөз нуөдөм јона öдөдө індустріалізатсіја нуөдомсө бөрө колом рајонјасың, натсіоналһөј республикајасың; лөсөдө сенјасың промышленһөј да пролетарскөј выль тсентрјас, кокһөдө јона колана ногөңжык промышленност да өіктса өвмөс став СССР паста мөстөтөм (распределение).

Партіјалөн тајө успөхјасыс лоіны сотсіалістіческөј строітельство туј вылын паңыдазис өскыдторјаскөд

чорыд тыш нуодомён да сійо сёкыд торјассё вермёмён. Тажё сёкыдторјасыс вёліны ёдјё быдмём, кыптём понда сёкыдторјасён, а оз овмёс кёсёём понда, жебмём понда сёкыдторјасён, кызі емёс капіталіст странајасын. Тажё сёкыдторјасыс лоіны сы понда, мыј мјанлы колё вёлі вужааныс выль ног лёсёдны промышленног да сіктса овмёс, бөрө колём техническёј базасё выль техническёј база выль вужёдомён. Тажё могыс мед-нын сёкыд сіктса овмёс выль ногён лёсёдгён, кён техническёј базасё выль ног вёчёмкёдщёщ колё выль ног лёсёдны сіктса овмёслыг сотсіал но-економіческёј течассё, ётлаавны посні да зев пос-нідік овмёсјасёс колхозјасё да капіталізм нога олёмсё вужааныг нещыштны.

Промышленностын да ёктса овмёсын сотсіалістическёј реконструкціјасё нуодомыс јешщё-нын сёктаммё кулакјасён, буржуазној інтелегентсіјаён да госаппаратга бјурократ нога ужалысјасён (вредітельјасён, саботажнікјасён да с. в.) локыс воцсаём вёсна.

Медым ескё регыджыка да буржыка бырёдны тајё сёкыдторјассё, колё јешщё-на ёдёдны сотсіалізм течан ёдјассё, паскыда нуёдны капіталістическёј элементјас выль настулленёё став фронт пастаыс. Тажё настулленёёсё да овмёс кыпёдан ёдјассё назмёдомыс лёё кулакјаслы ківыз вёчём. Сіјё оз бырёд сёкыдторјассё, а ещщё-на сөдтё, дај пролетаріат диктатура классёвёј врагјаслыг вынсё јонмёдё. Вескыдвыв оппортуністјаслён індустріалізатсіја нуёдан ёдјас чінтём выль зырёмыс отсалёны сёмын кулак капіталіст группајаслы, сіјё бёр вайёдё капіталізм нога олёмё.

Партіја да рабочёј класс сетлісны дај сетасны жаліттём чорыд отпор вескыдвыв оппортуністјаслы, кодјаслён ужыс збыль вылас лёё рабочёј класлыг інтересјассё вузалём.

Сјезд щёктё ЦК-лы сотсіалістическёј індустріалізатсіја уж воцё нуёдігён пуктыны партіјалыг вынсё со кущём могјас олёмё пёртём выль:

1. Быднөгөн өдзөднү өккүд (тяжелая) промышленност паскөдөм, кодү социалистическөй промышленностлөн меджон подулыс (сөд да тветнөй металлургија, елеткричество вын вөчөм, машинајас вөчөм, химіја) Рөгүджык кадөн лөсөднү ізшом перјан да металл вөчан выль ыжыд база-Урало-Кузбасскөй комбинат.

2. Паскөднү транспорт да нуөднү реконструктсја меджа-нын көрттујјасын да ваттујјасын, кодјас өнү социалистическөй овмөс кыпөдөмын кутисны лоны тескыдінөн.

3. Өдзөднү ужалыс јөзлы колан прөдуктсја вөчан предпріяттөјас паскөдөм, (кокнү индустрија), сја-жө паскөднү сырјөвөј базасө.

4. Паскөднү промышленностлыс да өктса овмөслыс сещөм отраслјас, кодјас вөчөны төвар заграничаө петкөдөм вылө да өдзөдөны мукөд странајасө төвар петкөдөмсө.

5. Быт нуөднү олөмө промфинпланјас, планјас сертү чінтыны асдон продуктсјалыс да качествөсө бурмөднү, чорыда да план сертү нуөднү ратсјоналїзатсја, вермасны производствотоын продуктсја шыкөдөм-вошөмјаскөд кыпөднү ужлыс производительностсө да бырөднү прорывјас, кодјас емөс-на уна отраслјасын.

6. Быднөгөн паскөднү өктса овмөсын машинајасөн тракторјасөн ужалөм, совхозјас течөм куза вөтвоса плансө тыртөм куим воөн, СССР паста дорвыв коллективизатсја подулө вәјөднү машинно-тракторнөј зумыд базајас.

7. Өдјөнжык термасөмөн нуөднү меропріяттөјас скөт вөчөм бурмөдөм, кыпөдөм могыс. Вөчму овмөсса торја отраслјас подув вылын паскөднү гојан-јуан вөчан промышленност.

8. Кыпөднү реалнөј ужалан дон планөн индөм сертү, бурмөднү уж снабжәтгыс организатсјајаслыс, медјона-нын потребкооператсјалыс.

ЦК сувтөдөс овмөсјасөн вөскөдлыс да техническөй кадрјас лөсөдөм јылыс зев ыжыд да колана проблема.

Сійо проблемаыс мијан сотсиалистическөй строителствоын-өни тсентралнөй проблема. Сөмын став партијалыс да рабочөй классыс вынсө мобилизүтөмөн, рабочөй класс пөвсыс был кадрјас лөгөдөмөн, воғо лоо помөс нуөдөма сотсиалистическөй индустриализатсија большевик нога өдјасөн.

III.

15-d сјездөн ЦК-лы гетөм директивајас серти сотсиалистическөй индустриализатсија нуөдан гырыс өдјасыс вежөны страна пыщкын классјас кост торјалөм. Тајө вежөмјасыс медјона төдчөны рабочөй лыд өдјө содөмкөд щөщ рабочөй класслөн гөль да шөркөдфема крестанакөн ырнуөдөм, веккөдлөм јонмөмөн. Економическөй јитөд рабочөй класс костын да ужалыс крестана костын кутис лоны медјонасө производственнөй боксан. Партијалөн да ЦК-лөн политикаыс обеспечитис посны, бөрө колөм крестана овмөсјаслы вужны гырыс сотсиалистическөй ығму ужалөмө, паскөдны дорвыс коллективизатсија, кутчығны нуөдны олөмө лозунг: бырөдны кулакөс, кыңи классөс. Колөм кадын јона чини частнөй капиталлөн ыждаыс, төдчанлуныс, дај воғыс-воғө мунө сјјөс зырөм. Бурмө совет государстволөн став овмөс течөмын планірујтөм, ужнас веккөдлөм не сөмын промышленностын, а щөщ өиктса овмөсын. Ленинөн сувтөдөм моғ— „неповскөй Росијаөс“ пөртны „сотсиалистическөй Росијаө“—нуөдсө олөмө.

Сотсиалистическөй строителстволөн бығмөмыс, капиталистическөй элементјас былө наступајтөмсө чорчөдөмыс јона кыпөдис, јөгмөдис странаын классөвөј тыш. Кулакјас, став классөвөј врагјас чорыда кутисны воғсасны. Сиктса батракјас да гөль крестана воғмөстчөм былө мыжөмөн, шөркөдфем крестанакөд јитөд онмөдөмөн партија жугөдис кулакыс паныд мунөмсө да револүтсијалы паныд нуөдан саботажсө. Партија бура нудис нань заготовитан кампаньнө да лөгөдис ыжыд

һаһ запасјас. Партия вескыд политика нуодом понда шоркофдем крестана чорыда бергодчисны социализм-лан, медјона-һин сижэ тыдовтчис колём 1929 во помагён колхозјас лөвөдөмын, кытчо пырис уна миллион крестана овмос. Таһон странаһын ыль ногөн теһеис классөвөј ын, колхозјасө пырөм шоркофдем крестана лөһны совет властлы мыжсан јон подулөн, Таһон поһны кутис кулакөн вөчөм һаһ вежны совхозјасөн да колхозјасөн вөчөм һаһон да вужны кулакөс топөдан, зыран лозунгсаһ дорвыв коллективизатсия подув ылын кулакөс, кыҗи классөс бырөдан лозунгө.

Сјезд торјөн индө тајө лозунг историческөј значенно ыльө. Тајө лозунгыс петкөдлө робочөј классыг штурм ыльө мунөм страна пыщкын капиталистическөј експлататсиямедбөрја ын ыльө.

ЦК-лыг јанвар 5 лунга директивајасө коллективизатсия өдјас јылыг да сыкөд јитчөм меропријаттөјсө шоркофдем крестанакөд јитөд кутөмөн СССР-са торја рајонјасын да областјасын кулакөс, кыҗи классөс бырөдөм куға—сјезд лыдфө вескыдөн.

Такөд сјезд индө, мыј областувса да местаса уна организатсияјас лөкыг торкисны ЦК-лыг директивајасө (16-д конферентсиялөн да нојабрса пленумлөн шуөмјас, јанвар 5-д лунга шуөм, Сталин јортлөн статта „Год великого перелома“), кор бөвтисны помөҗ нуөдны асланыс областјасын коллективизатсиясө 1930 вога тулысын (кор ЦК шуөмјасын вөли индөма нуөдны 2-3 воөн да унжыкөн). Тащөм ужыд вөли һекытчө шөг мытөм да лок вајана, медса-һин бөрө колём национальнөј республикајасын да һаһ тырмытөм (потребл), рајонјасын.

Тащөм вреднөј тујвөтө нуөдөмыд быт вөли вәјөдө сетчө, мыј шоркофдем крестана куға леһинскөј политика кутис вежыны леһинизмлы паныд мунан

політикаөн, шөркөфдем крестана вьльн ыжыдалан адміністрированнө) політикаөн

ЦК-өн аскадын сетөм чорыд індөдјас да Сталин јортлөн ставгајас дугөдісны мөдарө кусыңјас вөчөмыз, заставітисны кусыңтыөјасөс бергөдчыны бөр ленинизм позітсіјас вьлө.

Сјезд бокө вештө вескыдывв кежыөјаслыг да „шужавыв“ куснөдлыөјаслыг шыөдчөмјассө, кодјас шуөны кусыңјассө-пө везкөдөмыс лоі партіјалөн ас-лас генеральнөј вьчыг бөрыңтчөм.

Сјезд ставнас ошкө колхозјаслы лготајас сетөм јылыг ЦК-лыг шуөмсө, коді зев јона отсаліс колхоз-јаслы јонмыны да успешнөја нуөдны тувсов куға кам-паннө, көні колхозјаслєн вөлі рөшајущөј рөл.

Партіјалы колө-і воғө вермасны „шужавыв“, шөркөфдем крестанаөс жмітөм кусың вөчыөјаскөд, кодјас өнја кадө отсалөны сөмын кулакјаслы да вескыдывв оппортунизмлы.

Вескыдывв оппортунистјас, кодјас чорыда вөлі мунөны коллективизатсіјалы паныд, колхозјас течөмын паныдасөм өкыдторјассө да шөркөфдема крестаналы паныда вөчөм кусыңјассө көсјисны ісползујтны ЦК вьлө да сіјө політика вьлө вьлө уөласөм куға. Бөрја кад-јаснас обанкрөтөтчөм вескыдывв оппортунистјас бара за-вөдөтлісны уөласны. Најө зілісны партіјалыг коллекти-визатсіја куға да сыкөд јөтчөм кулакөс бырөдан мерпріјат-іөјас куға став ужсө увтыртны. (дискредітујтны). Колхозјас течөм куға најө кыпөдісны теоріја колхоз ужын самовок вьлө летчөм јылыг (колхоз течөмсө аскејас өновтөм) да вөлі щөктөны бырөдны партіјалыг медеа төдчана өнја кадөа лозунгјас: дорывв коллек-тивизатсіја јылыг да кулакөс кыгі классөс бырөдөм јылыг.

Партіја жугөдіс вескыдывв оппортунистјасөс, вөчөс зев ғырыг успехјас колхозјас течөмын. Пар-тіја-і воғө пондас чорыда кучкыны вескыдывв кежы-јасөн коллективизатсіја уж торкны зілөмјаслы да

колхозјас течӧмын оӧкыдторјассӧ сїјӧ торкӧм вылас іспользујтны зїлӧмлы.

Партїја ужын ӧнїа кадӧ решајущӧј значењӧ лоӧ воӧд асвӧласыныс колхозјасӧ гӧль да шӧркӧддем крестанаӧс кыскӧм, колхозјасын ужалан ног бура сувтӧдӧм, колхоз пыщкын урожај гескыда јукӧм, колхознӧј кадрјас лӧсӧдӧм, колхозчыкјаслыг културасӧ кыпӧдӧм, колхоз пыщкын мелкобуржуазнӧј шатласӧмјас бырӧдӧм, быд ногӧн колхозјасӧс јонмӧдӧм—кодї ем сотсіалїстїческӧј сїктса овмӧс кыпӧдӧмын мыжганїн.

Сїктын практїческӧј ужас партїја нуӧдӧ лозунг—мыжгыны колхозчык вылӧ. Тајӧ лозунг нуӧдӧм кадӧ щӧщ партїја ны колӧ чорыда вермасны ӧткӧн олыг гӧль да шӧркӧддема крестана овмӧсјасӧс ӧтдоргӧмкӧд, пыфдї пуктытӧмкӧд, отсавны најӧ овмӧсјаслы, јонмӧдны советјасын, кооператївјасын, улысса формаа колхозјасын гӧль крестаналыг ӧтувтӧмнысӧ, паскыда нуӧдны уж ужалыг ӧтка крестана костын да кыскыны најӧс колхозӧ.

IV.

Промышленность да сїктса овмӧс кыпӧдӧмын партїјалон гырыг успењасыс вермїсны лоны сомын робочӧј класс да сы бӧрға муныг ужалыг јӧз ыжыд воӧмӧстчӧм подув вылын. Тајӧ воӧмӧстчӧмыс медтӧдчана сотсіалїстїческӧј орджысӧмын да ударнїчествоын, пролетарїат дїктатура став органјаслыг, партїјнӧј, профсојузнӧј, советскӧј да кооператївнӧј организатїјаслыг ужсӧ выл ногӧн лӧсӧдӧмын, кодї нуӧдсӧ тащӧм лозунг улын: мобїлізујтны ужалыг јӧзӧс сотсіалїстїческӧј реконструктїяын большевїк нога ӧдјас нуӧдӧм вылӧ, оӧкыдторјас венӧм вылӧ, профсојузјасӧс прїзводстволан, а советјасӧс колхозјас течӧмлан чужӧмӧн бергӧдӧм вылӧ.

Профсојузјаслыг ужсӧ выл ногӧн лӧсӧдлїгӧн партїјалы воча сувтлїс ВЦСПС-лӧн воӧда руководствоыс, кодї профессионалнӧј аппарат пыщкын вӧлї быдтӧ

оппортуністическөй, тредюніоністскөй мөвпјас політика-
ыг, партіјаыг да сотсіалістическөй строітельствоыг проф-
сојузјасөн боқын сулалөм јылыг. Професіональнөй ужас
најө көсјылісны вөчны опорнөй пункт вескыдвыг оппор-
туністјаслы партіја генеральнөй тујвіккөд да лєнінскөй
ЦК-көд вермагөм вылө.

Сјезд қочнас ошкө професіональнөй ужын лєнінско-
большевітскөй руководство јонмөдөм могыг ЦК-өн прі-
мітөм мерајас. Партіја воқын да ВЦСПС-са вылө ру-
ководство воқын сулалө мог — воқө нуөдны помөқ
заводітөм уж профсојузјасөс производстволан чужөмөн
бергөдөм куға, қыскыны профсојузјасөс сотсіалістичес-
көй овмөс актівнөја стрөйтөмө, бөрын муныг робочөјјас
пөвсын бырөдны мелкобуржуазнөй шатлазөмјас. Став
тајө ужсө пагкөдөмкөд щөщ бурмөдны ужјас робочөј-
јасөс снабжајтөм куға, охрана труда куға, государст-
веннөй, көзајственнөй да професіональнөй аппаратјасын
бјурократізмкөд вермагөм куға.

Партіја да профсојузјас воқын сулалө ыжыд мог
кыпөдны вылысжык шупөдө сотсіалістическөй ордјыгөм
да ударнічество, збыл вылө пөртны најөс робочөј
массалы классөвөј воспітаньө сетан школаб, бурмөдны
тајө ужнас вескөдлөмсө, регыджык қыскыны ордјыгөмө
да ударнічествоө предпріјаттөјас вылын ужалыг став
коммуністсө, став комсомольчсө, кыпөдны коммуністјас-
лыг квалифікатсіјасө, вужөдны партіјнөй да професіо-
нальнөй ужјас цехјасө, бригадајасө.

XV-д сјезд вескыда кыпөдіс реконструктівнөй кадын
зев колана проблема — культурнөй револутсіја
проблема. Сөмын культура кыпөдөм мјан странаын
мунө зев-на тырмытөм өдјасөн. Сјезд лыдөбө коланаөн
өдқөдны тајө өдјасө. Партіјалөн боевөй мог: матыса
кадын лөбөдны ічөт школајасын став чөлафөс быг
велөдөм. Помөқ бырөдны неграмотност. Ужалыг јөзөс
релігіја вліјаньө улыг мездан ужын лөбөм успөхјасөс
партіјалы колө пагкөдны воқө. Газетјас, журналјас,

нѣгајас леџом јона содіс, бурміс. Сјезд щоктѣ ЦК-лы і воџѣ бурмѣдны да кыпѣдны сотсіалістическѣй насту-
пленьнѣ нуѣдѣмын печатлыг ролсѣ, кодѣ ем ужалыг
јѣзѣс сотсіалізм течан уж вылѣ котыртыс.

Странаын классѣвѣј ког јогмѣм ез бермы нѣкыпѣд-
ны антѣсѣветскѣй ужѣ кутчысѣм вылѣ госаппаратын
ужалыг сѣвет властлы паныд муныг елѣментјасѣс.

Сјезд ошкѣ ЦК-лыг да ЦКК-лыг госаппаратѣс
тащѣм, мѣжанлы ѣтѣдор, ковтѣм јѣзыг весалѣм да бурмѣ-
дѣм куѣза меропрѣјатѣѣјасѣс. Аскрѣтіка воџыг-воџѣ пас-
кѣдѣмѣн робѣчѣй выдѣженечјасѣс с вескѣдлан уж вылѣ
кыскѣмѣн, пролѣтарјат дѣктатура став органјасѣ кад-
рјас паскыда лѣѣдѣмѣн, государствоѣн вескѣдлан ужѣ
(сѣветјаслыг уж бурмѣдѣм да мукѣд) ужалыг
јѣзѣс кыскан вылѣ формајас паскѣдѣмѣн сјезд лыдѣдѣ бытѣ
коланаѣн јешщѣ-на чорѣдѣны вермагѣм быдгама нога
ѣјурократѣзмкѣд.

Сјезд пасјѣ партѣјалыг лыд бѣкѣаѣн і качество бѣк-
ѣаѣн воџѣ быдмѣмсѣ, сотсіалнѣй состав јона бурмѣмсѣ,
прѣѣводстваын ужалыг робѣчѣјјаслыг партѣјаѣ пырѣм
ѣдѣдѣмсѣ (ѣонѣ цехјасѣн, заводјасѣн), партѣјнѣй кадрјаслыг
да партѣјнѣй массалыг іѣѣјнѣй уровѣн кыптѣмсѣ, партѣјнѣй
уж качество бѣкѣаѣн бурмѣмсѣ, партѣја пыщкѣсса дѣ-
мократѣја воџѣ јонмѣм, улыѣаѣн вылѣѣ партѣјаын аскрѣтіка
ѣура паскалѣм, партѣјаын чѣстка ѣура нуѣдѣм. ѣтѣдор,
ковтѣм да разлѣжитѣдѣм елѣментјасыг.

Сѣмын полѣтіка бѣкѣаѣн тѣдлуныс уна партѣјѣч-
лѣн-на абу тырмѣѣ, мыј јылыг петкѣдлѣ щѣркѣдѣм
крѣстанаѣс топѣдан уна вѣлѣмторјас, кусѣнјас. Партѣј-
нѣй кадрјасѣс лѣѣдѣм да ве-лѣдѣм зев колана мог,
медјона-нын сѣктјаслы. Органѣзатсѣјаясын да предпрѣ-
јатѣѣјасын ужалыг робѣчѣјјас щѣт вылѣ партѣја содѣм
абу-на тырмымѣн. Колѣ паскѣдны робѣчѣјјасѣс партѣјаѣ
кыскан уж, медјона-нын гырыг предпрѣјатѣѣјас вылын.

Кѣѣ прѣѣводстваын нывѣѣаѣјаслѣн да том јѣзлѣн ро-
лыс пыр ѣтарѣ содѣ, сѣмын на пѣвсын ужнуѣдѣмыс

абу-на тырмымөн. Жеб-на ужыс нывбабајас пөвсын, сиктын, мыј медјона тыдовтчиc коллективизатсија уж нуөдигөн. Сјезд щөкис став партијнөј, професиональнөј, советској да мукөд организатсијаслы бурмөдны асгыныс ужнысö сoтсиальгическөј строительство паскөдөм вылө ужалыс нывбабајасöс мобилизуйтом куза медгаһын сиктјасын. Сoтсиальгическөј ордјыөм да ударничество паскөдөм куза комсомол ужын емөс достиженнөјас. Сјезд лыддо— том јөзлөн, комсомол да пионер организатсијаслөн, тöчачанлуныс пыр öгарö содо, сы понда партијнөј организатсијасан налы колö сетны ыжыджык отсöг. Аскритика, кычi организатсијнөј метод быд лунја партијнөј ужын абу-на быд организатсијаын тырмөч паскөдома. Емөс-на көнсурö аскритика лычкөм, дугөм. Тащомторјаскөд колөнүөдны чорыд көс. Большевик нога аскритика колö јонжыка паскөдны, тащөн кыпөдны идейнөј уровеньсö да большевик ногөн велөдны (воспитать) партијнөј кадрјасöс да партијнөј массаöс. Аскритика паскөдөмөн ердө петкөдны партијалыс виç дугысјасöс, ужынтыдовтчөм спортунъзм да воçö паскөдны партија пыщкөсса демократија.

Сиктын сoтсиальгическөј реконструктсија паскалөм вывти јона сувтөдө мөг — јонмөдны сиктса партијнөј организатсијаöс. Мед ескö партија бура вермис нуөдны сиктсаовмөсын сoтсиальгическөј реконструктсија, колö јонмөдны сиктса партијнөј организатсијасöс лыд да качество бокгаһыс, лөбөдавны совхозјасын да колхозјасын јон партијнөј јачејкајас, совхозјасöс да колхозјасöс пөртны сиктса партијнөј ужын мыжсан (опорнөј) пунктјасö, кыскыны партијаö виçму бердын ужалыс батракјасöс да воçмөстчыс колхозчыкјасöс, сувтөдны колана ногөн уж гөл крестана пөвсын, нывбаба пөвсын да тем јөз пөвсын колхозјасын.

Сјезд доннас ошкө ЦК-лыс округјас бырөдөм јылыс да рајонјасöс, сиктын сoтсиальгическөј овмөс

течан мед колана звеносо јонмодом јылыг решеносо. Тазон партијној да совет аппаратјас матысмоны сикт-јаслаң, колхозлаң, ужалыг јозлаң. Тајо меропріят-тоыс вывті колана тор партијној организатсјаос сик-тын јонмодомын, ЦК-он да областјасон местајаскөд јитөд кокнөдөмын, бурмөдөмын.

Сјезд щөктө ЦК-лы нуодны став практическөј мерајассо округјас бырөдөм да рајонјас да областјас јонмөдөм куца.

V.

Социализм нога овмос течомын гырыг успехјас лоины сомын партијалыг генералној тујвиз чорыда нуөдөм вөсна, чорыда личөдлытөг, кык фронт выло когаөм вөсна: тротскизмкөд да ськөд мiрiтчыгјаскөд, вескыдывв кежомкөд, кызи медыжыд опастносөткөд өнiја кадын да ськөд мiрiтчыгјаскөд.

Кык фронт вылын когаөмөн партија ставнас ердө петкөдiс револютсiјалы паныд мунан, меньшевик-контрреволютс онној позiтсiјаяс выло эснас iсков-тыг тротскизмөс. Сомын партијаын емөс-на тротскизм-көд мiрiтчан мөвпјас. Сiјө мед-војдөр тыдовтчө ро-бочөј класс да щөркөдөдөм крестанакөст јитөд кутөм пыдди пуктытомын. Тащөм мөвпјасыскөд партија i во-рө пондас чорыда вермагны.

Тротскизмөс пазөдөм бөрын партија паныдасiс оппортунизм выл петасјаскөд — вескыдывв кежомкөд (Бухаринлөн группа). Вескыдывв кежом партија гене-ралној тујвизлы сувтөдiс воча ассыг јавө оппортуни-стическөј визсө. Вескыдывв кежыгјаслөн визыс нуөдө кулак да капиталыст нога элементјаслы гетчөмө (ка-питуларыүтөмө). Вескыдывв кежыгјаслыг (кодјас ужна-ныс объективнө пөрөны кулак агентјасө) визсө олөмө нуөдөм вәјөдiс ескө социализм стрөитөм пәдмөдөмө, капиталызмөс мiјан странаын бөр лептөмө. Став фронт паста капиталыстическөј элементјас выло нас-

30-93

КНИЖНИЦА
И.М.В. ДРЕНЧЕВ

тулаптан кадын вежыдывыв кежом вөлі дај і өні-на колө партијаын медыжыд опастногтөн.

Сјезд чоһнас ошкө ЦК-лыг меропріяттөјассө тротскізмкөд да вежыдывыв кежомкөд вермасөм куца. Сөмын тајө вермасөм нуөдөмын збыл вылө лоі чорыда вічөма партијалыг өтувјалунсө, (единство), генеральнөј віч нуөдөмсө, ленинизм подув вылын суртчөмсө (сплочение).

Сјезд индө партијалы, мыј быд өикас оппортунистјас, меооа-нын вежыдывыв кежыөјас, өні выл ног мөдсны вөчны: кыв выланыс најө ассыныс өшыбкајаснысө признајтөны да кыв вылас-жө партија генеральнөј вічкөд сөгласитчөны, а уж вылас најө оз петкөдлыны ассыныс вермасөмсө генеральнөј віч понда. Тајө вігталө — партијакөд јавө вермасөмсаң најө вужөны гусөн вермасөмө лөбө відчысөны лөбөдчык кад партија вылө вылыг ускөдчыны.

Партијалы колө кыпөдны немжалиттөм тыш двурущичествовыскөд, тащөм ылөдчөмыскөд да ассыныс өшыбкајаснысө признајтыөјаслыг қорны партијалыг генеральнөј тујвіч активнөја дорјөмөн петкөдлыны ассыныс өшыбкајас признајтөмсө. Оз-кө вөчны тајө қорөм сертыс, примітны зев чорыд организационнөј мерајас.

Сјезд вігталө — вежыдывыв оппозицја нога мөвпјаса јөз оз вермыны колны ВКП(б) пыщкын.

Сјезд индө — странаын классөвөј коз јоэмөмкөд щөщ кыптөны партија-пыщкын натсіональнөј кежомјас великодержавнөј да местнөј шовінізмлаң.

Медыжыд опастногт өніја кадын — великодержавнөј уклөн, коді зилө выл пөв відлавыны да вежны ленинскөј натсіональнөј політикалыг подувсө (основасө), интернатсіонализм ным улө чебө роч натсіјаса војдөр ыжыдалыг классыг важ прівилегіјјас бергөдны зилөмсө.

Такöд щöщ кыптö уклон местнöй натсионализмланö, кодi омöлтчöдö СССР-ын оныг натсiяяслыг öтув-
жалунсö да отсалö интервентсiялы.

Партiялы колö јонмöдны вермагöмсö натсиональ-
нöй вoпpосын кыкнан кежöмыскöд да накöд мiрiт-
чöмјаскöд. Јонжыка колö виçöдлыны лeнiнскöй нaтcи-
ональнöй полiтика олöмö бура нуöдöм вылö, меd лoй
бырöдöма натсiяјас кoст нeрaвeнcтвo пeтaсјacсö, пaв-
кöдны Сöвeт Сојузса став ужaлыгјacслыг нaтcиoнaль-
нöй културасö.

16-д сјeзд лыдфö, мыј мiјан партiјалөн ЦК выл
историческöй кoзјac кeжлö партiја рaдјac чoрyдa öтyв-
тöмөн воçö пoндac лiчöдлытöг гeтны нeмжa-
лытöм отпop көркoф јон партiјнöй дiстcплiнacö, лe-
нiнскöй партiјaлыг öтyвјaлунсö торкны зильгјacсы.

16-д сјeзд щöктö партiја ЦК-лы i воçö кeжлö обeс-
пeчiтны cотcиaлизм нoгa овмöс тeчöмын бoјeвöй бoль-
шeвиcтcкöй öдјac, збыл вылö овмöс кыпöдaн вiт-
вoгa плaн нуöдны олöмö нoл вoдн да Сöвeт Сојуз
пaгтa дoрвыв кoллeктивизaтcијa пoдyв вылын лiчöдлы-
тöг нуöдны кулaчeствoс, кыçi клacсöс, бырöдöм.

Сјeзд зyмыдa eскö, мыј лeнiнизм знaмјa улö рoбoчöј-
јacсö да кoлxöçникјacсö мильoнјacөн гyртöмөн, клac-
сöвöй вpaгјacлыг вoçcaгöмсö пoмoç жyгöдöмөн ВКП(б)
нуöдac ужaлыг јöзöс пaккыдa cотcиaлиcтичeскöй нac-
тyплeннöдö да обeспeчитac СССР-ын cотcиaлизмлы çикöç
вeрмöмсö.

Сјeзд чoрyдa eскö, мыј СССР-лыг вaнcö кыпö-
дöмөн, кaпитaлиcт cтpaнaјacca да кoлoнiјaјaca рoбoчöј-
јacкöд да став ужaлыгјacкöд јитöд јонмöдöмөн ВКП(б)
обeспeчитac СССР-лыг јонмöм, лoй нeкoдөн вeрмы-
тöм ставмyвывca пpoлeтaриaт рeвoлyтcијaлы мыжöдөн
(oплoтөн).

Мeд oлac СССР-ын cотcиaлизмлөн вeрмöм!

Мeд лoac пpoлeтaриaт рeвoлyтcијaлөн вeрмöм
cтaвмyвылын!

ЦКК—РКІ отчот куѣа ВКП(б) XVI партсјездлөн резолютсја Прімітѡма ѡткывјѡн

ВКП(б) XVI-д сјезд ставнас ошкѡ політїческѡј віѣсѡ да практїческѡј ужсѡ ЦКК—РКІ-лыѡ.

Паскыд фронтѡн сотсїалїстїческѡј наступленнѡ-ѡн мунігѡн классѡвѡј враглѡн воѡсагѡм чорѡігѡн. ЦКК—РКІ став выныс віѡїс партїялыѡ Ленїнскѡј једїнствосѡ, чорыда вермасїс партїялыѡ генеральнѡј віѣсѡ лучкї нуѡѡѡм понда, когасїс „шужавыв“ да вескыдывв кезыѡјаскѡд партїялыѡ віѡ дугыѡ заводїтѡмјаскѡд да накѡд мїрїтчыѡјаскѡд, чорыда вундїс фрактсїоннѡј уж, паныѡјасѡс.

Сјезд зоннас ошкѡ ЦКК-ѡн нуѡѡѡм ужсѡ партїја радјасѡс бјурократѡ пѡртѡм јѡзыѡ, сотсїалнѡј да іде-логїја боксан мїанлы ѡтдор јѡзыѡ, разложїтѡм јѡзыѡ, оужѡѡм јѡзыѡ, сотсїалїстїческѡј наступленнѡ нуѡѡѡм торкыѡјасыѡ весалѡм куѣа. Сјезд пасјѡ, мыј аскрїтїка паскыда нуѡѡѡмѡн, робчѡј, батрак, гѡл да шѡрнокѡ-ѡдѡм крестана масса ѡтсалѡмѡн чїстка нуѡѡѡм јѡн-мѡдїс партїјаѡс, ѡтсалис кыскыны сетѡ вьл со сурс-јасѡн производство вьвса робчѡјјасѡс.

Сјезд торјѡн їндѡ, мыј колан кадѡ ЦКК—РКІ вѡчїс зев ьжыд уж планѡвѡј сїстемалыѡ преїмушщест-војас да кѡѡјствєннѡј стрѡїтелствоын уна мїльѡна массалыѡ їнїтсїатївасѡ їспѡлзујтѡмѡн. Індустрїалїза-тсїја ѡдјас паскѡѡѡм понда вермасїгѡн ЦКК—РКІ вні-маннѡсѡ вескыда їндїс СССР пыщкѡсса народнѡј овмѡсыѡ рєзєрвјас їспѡлзујтѡм вьлѡ. ЦКК—РКІ кы-пѡдїс да ѡтсалис мобїлізујтны народнѡј овмѡс ѡтрасл-јасыѡ пыщкѡсса рєсурсјас (металлургїја, руда пер-їѡм, лѡмтыѡан промышленнѡт, вѡр промышленнѡт, текєтїлнѡј промышленнѡт, суднаїас вѡчѡм, хлопк ѡѡїтѡм, с. в.), вермасїс капїтальнѡј стрѡїтелствоын

ужсö бурмөдөм вöсна да стрöйтчан инустрија лөзөдөм понда.

ЦКК—РКІ-лөн торја-нын колана да аскада вöли вöзмöстчöмыс сöветскöй машиностроительство öдзөдöмын да промышленностлы колана öбкыд (тяжолöй) оборудованнö лөзөдöмын, кодi вöли вөскөдöма жеңидик кадөн пöртны олөмö партија XIV-д сјездлыö директивасö: „Машинајас нöбүө странаыг СССР-ös пöртны машина да оборудованнö вöчыг странаö, медем СССР капиталистическöй кыщ пiын олөмыс понда ез пör капиталистическöй овмöслы экономическöй содтöдö (придатокö), а poi социалистическöй экономикаа ашшöрја странаөн.

Робочöй масса вöзмöстчöм вылö мужгөмөн ЦКК—РКІ нуөдiс гырыг ужјас овмöсын, медегырыг отравлјасын да сiјөн отсалiс успешнöја нуөдны партијалыг лозунг— „пјатилетка—нөл вöөн“.

Сјезд ошкö ЦКК—РКІ-лыг ужсö сöвет аппаратöс бурмөдөм да донтöммөдөм куџа. Промышленностөн, кредитөн, налогјасөн, торгово-кооперативнöй, заготовительнöй да мукөд странајаскөд вузасан организатсијајасөн вөскөдлан системасö бурмөдөм отсалiс öнiја реконструктивнöй да социалистическöй наступленнö паскыда нуөдан кадын колана ногөн лөзөдны сöвет аппаратöс.

ЦКК—РКІ-өн партијалыг аскритика паскөдөм куџа лозунгсö олөмö пöртöмын ыжыд уж вöчөмсö пасјөмөн, сјезд ошкö ЦКК—РКІ-лыг соваппаратын бюрократизмкөд вермасөм паскөдөмсö, сывылö быдлуња контроль пуктөмсö да государствоөн управлјатны робочöй массаде кыскөмсö.

Сјезд индö— медебöрја војасö бюрократизмкөд вермасөмын партија вöчiс гырыг успехјас да пасјö, мы ЦКК—РКІ, робочöй масса отсалөмөн, соваппарат вөсалигөн вывти чорыда кучкiс бюрократизмөс, вöтлiс аппаратно да сурсјасөн классöвöй врајöасс да разложитчөм элементјасöс.

Став тајо ужсö (шöщ госаппаратын бюрократизм-кöд тышкасöм) ЦКК—РКІ нуöдiс сiзи, медым реғыджык пöртны оломö Ленинöн индöм мог: „Лöзöдны государственнöй аппарат массаöс буржыка обслуживајтöм былö да робочöй классыг крестанакöд јитöдсö кутöм да јонмöдöм былö, странаын индустриализатсия да сотсиализм туж былö сиктса овмöс вужöдан подув вылын“. Тајо ужсö ЦКК—РКІ успешнöја вöчис кызі вескыдывв кежыгјаскöд идеология боксань вермасöмөн, сiзи государственнöй да көзаяственнöй организатсияјас практическöй ужын вескыдывв кежöмкöд тышкасöмөн. ЦКК—РКІ став тајо ужјассö нуöдöмын мунис Ленин туж куза сузгытöм торјас ердö петкöдöмөн да мыжајассö „не взирая на лица“ мыждöмөн.

Сотсиалистическöй строителство нуöдöмын гырыс обкыдторјасыс ердö петöны пролетариат диктатура аппаратса слабжык инјас былö классöвöй врагјас влијаңныын Тащöм влијаңныыс төдчö государственнöй да көзаяственнöй кушöм сурö аппаратјасын, кытөн вужјасöм бюрократизмыс торкалö лучки уж мунöмсö. Медым ескö I воцö успешнöја паскöдны сотсиалистическöй строителство ЦКК—РКІ воцын сулалö мог—вермагны государственнöй да көзаяственнöй аппаратјасöс весалöмбурмöдöм понда, лöзöдны тајо ужын сещöм условияјас, мед воцö ез вермыны лоны вредителствојас да кулак — непманјаслөн мукöд полöс влијаңнö петöмјас.

II

Паскыда сотсиалистическöй наступленьнö да став овмöсын реконструктсия нуöдан вывти гырыс могјас вертi сјезд лыдöдö ЦКК—РКІ-лыс öти медыжыд могөн—странаыг став ресурсјассö төдмалöм да мобилизужтöм, мед ескö јешщö öдзöдны индустриализатсия нуöдан öдјассö, кыпöдны кыз поцö производственнöй возмoжностјассö промышленностин, транспорт вылын, сикт-

са овмөсын. Такөд щөщ бурмөбны управлэтан ап парат да бырөдны сетые став бјурократизмө.

1. Промышленностын да транспортын уна мильларда резервјас кујлөны использујттөг мјан аппаратјасын бјурократизм вужјасөм понда да ківевјөса ужалөм понда. Код вөсна ЦКК—РКІ водын сулалө мөг—дугдывтөг контролырујтны өрјас кыпөдан резервјас корөөм да использујтөм куза ужсө. ЦКК—РКІ-лы кадөкадө прөверэјтны предпрјјаттөјасөс ратсіоналырујтөм да өпетсіалырујтөм, предпрјјатјас кост опытјасөн вежласөм да страна пыщса да заграничаса технјческөј достыженнөјассө использујтөм куза ужјас мунөмсө. ЦКК—РКІ-лы көзэјственнөј да профсојузнөј организатсіјјас да робочөј масса вынөн, партіја индалөмсерті вірөдны, мед став предпрјјаттөјассө да налыс оборудованнөсө вөлі использујтөма тырмымөн.

2. ЦКК—РКІ-лы сјезд щөктө і водрөвірөдны капіталнөј строітельство нуөдан уж бөрсө, медса-нүн гырыжык строітельствојас бөрсө, добівэјтчыны өдрөдны срөйтчөмсө, донтөммөдны, кыпөдны качествөсө да использујтны промышленнөј опытјас водын муныс капиталытјческөј странајаслыс. Такөд щөщ вермасны капіталнөј строітөлствоын лышнөј торјас вірөмкөд (излышествами).

ЦКК—РКІ-лы колө вірөдны, мед выл оборудованнө кычј заграничавыс вэјөм, сізі і ас страна пыщкын вөчөм ас кадөн да тырөн вөлі использујтөма да мед проіводство вылас сетіс медыжыд төдчантор.

3. Ізшөм-металла мөд база—Урало-Кузбасскөј комбінат лөсөдөм јылыс шуөм серті сјезд щөктө ЦКК—РКІ-лы вірөдны көзэјственнөј да мукөд организатсіјјасөн тајө шуөмсө индөм срокјасын нуөдөм бөрсө.

4. Мед ескө повіс нуөдны реконструктсіја став народнөј овмөсас, ЦКК—РКІ-лы сјезд щөктө төдмавы да відлавы кушөм мерајас прімітөма советскөј

машіностроітельнőй промышлєнності оддѣлом да паскѣдом вѣсна, медса-нын машінаяс да обкыд оборудованнѣ (блюминги, прокатники, электротехническое оборудование, химическое оборудование и т. д.) вѣчѣмсѣ паскѣдом кодяс вермасны вежны заграничаны оборудованнѣ вайѣмсѣ. Сјезд индѣ став кѣзайственнőй да профсојузнőй организатсїяяслы тајѣ зєв колана мог вылас да шуѣ: став местнőй партїйнőй да профессиональнőй организатсїяяслы, став выннысѣ пунктѣмѣн колѣ отсавны нуѣдны тајѣ могјассѣ. ЦКК—РКІ-лы сјезд шѣктѣ медјона-нын вїзѣдны, медым сѣд металл вѣчан план вѣлі тыртѣма ставнас, продуктсїясѣ сылыє 1932-33 воын мед лоі вайѣдома 17 мїльон тоннаѣз.

5. Промышлєнност ужын меджеба муно планјассѣ олѣмѣ нуѣдом асдон чїнтѣм куѣа, продуктсїялыє качєствѣ бурмѣдом куѣа да быд робочѣй вылѣ выработкасѣ сѣдтѣм куѣа. ЦКК—РКІ-лы предпрїяттѣяс вылын технїческѣй контрол сывтѣдѣмкѣд шѣщ сјезд шѣктѣ бѣстны контрол улѣ асдон чїнтѣм понда да продуктсїялыє качєствѣ кыпѣдом понда вермазѣм. Предпрїяттѣяс вылын технїческѣй контроллыє ужсѣ проверїтѣмкѣд шѣщ ЦКК—РКІ-лы колѣ паскыда организутны общєственнőй контрол продуктсїялыє качєствѣ бурмѣдом понда да регыд кадѣн-жѣ добїтчыны колан резултатјасѣз. ЦКК—РКІ-лы колѣ чорыда вермасны тајѣ могјас вылѣ чунпыр вїзѣдызјаскѣд.

6. Сїктса овмѣс ужын ЦКК—РКІ лы колѣ чорыда вермасны колхозјас стрѣїтѣмын партїялыє вїтсѣ зугѣмјаскѣд, шуам: асвѣлаыє колхозѣ пырѣм торкѣм, ужалыє јѣзлыє воэмѣстчѣмсѣ командутѣмѣн вежѣм, кулатскѣй элементјаскѣд нєбыда вермазѣм (кулакѣс, кызі классѣс, дорыв коллєктївизатсїя подув вылын бырѣдїгѣн, а мукѣд рајонјасын, кытѣн оз-на мун дорыв коллєктївизатсїя — капїталїстїческѣй элементјасѣс

толөдигөн) вермагны өткә гөл да шөркөдөм крестана овмөсјас куза партіјалыг вичсө зүгөмкөд.

ЦКК—РКІ-лы колө суга вичөдны, медым колхозјас течан ужын шөркөдөм крестана куза партіјалөн вичыс нуөдөс лүчкі да сійөн мед лоі обеспечитөма колхоз течан уж воңө павкалөмыс да котыртөм колхозјаслөн јонмөмыс.

Сјезд щөктө ЦКК—РКІ-лы проверитны, нуөдө оз партіјалөн директывыс совхозјас стрөитөм јылыг, кызт нан вөдитан совхозјас јылыг, медга-нын скөт вичан да техническөј культурајас вөдитан совхозјас јылыг

ЦКК—РКІ-лы колө проверитны совхозјасын да колхозјасын уж пунктөмсө, уж бурмөдөм куза вермагөмсө, зільны чинтыны продуктсіјалыг асдонсө, оборудованнөсө тырмиз ісползутны вескыда пунктыны ужсө да производительнзөтсө кыпөіны да павкөдны сотсіалістическөј ордысөм.

7. ЦКК—РКІ-лы колө воңө нуөдны транспорт реконструјирутан уж вөдлалөм. Воңө колө ратсіоналічирутны да мобілізутны пыщкөсса став резервјассө, мед-нын јона подвижнөј составсө ісползутны, металлјас да топлива економитны. ЦКК—РКІ-лы торја-нын колө вичөдны јувывса да морскөј транспортөс ісползутөм вылө да сійөс выльмөдөм вылө.

8. Государственнөј да кооперативнөј вузасан сістемаын уна-на емөс нелүчкіјас да гырыг накладнөј рөскөдјас. Сјезд щөктө ЦКК—РКІ-лы нуөдны вузасан аппаратөс ратсіоналічирутан уж, бырөдны сетыг ковтөм лишнөј венојассө. Торја-нын колө вичөдны кооператсіја уж бөрга массөвөј контрол лөсөдөм вылө, гојан-јуан тор содтөм вылө (јөв фермајас, пунктас вөдитөм, с. в.) да сійө јүклөм вылө. Мукөд государствојаскөд вузасөмын колө јонмөдны контрол заграничакөд вузасан міјан организатсіјајас вылын, сетчө бур квалифкатсіјаа выдөржаннөј ужалысјасөс пунктөмөн, ЦКК—РКІ-лы колө лічөд-

лытөг нуодны вермасём заграничанг вајом товар ас промышленностён вөчөм товарөн вежөм вөсна, заграничаб петкөдөм вылө выл пөлөс источникјас корбөм понда.

9. Сјезд ошкө ЦКК—РКИ-лыө безналичнөј расчётјас вөчөм куҗа нуөдөм меропріятвөјассө торја-нын населеннө костын безналичнөј расчётјас массаөн мынтөм организуетөмсө. Сјезд щөктө і воҙө нуөдны тајө ужсө.

10. Нелучкјас ерд вылө петкөдөм куҗа ЦКК—РКИ-лөн став ужыс мед вөлі отсалө буржык кадрјас бөрјөм вылө, тајө нелучкјассө арталөм подув вылын велөдны да бурмөдны ужсө өнјја кадрјаслыө. Сјезд щөктө ЦКК—РКИ-лы кадыс кадө контроліруйтны вылө квалифітірованнөј кадрјас лөсөдөм жылыө да најөс практіческөј уж вылын Іспользуютөм жылыө партіјалыө решеннөјас олөмө пөртөмсө.

III.

Сјезд лыфдө коланаөн і воҙө чорыда переделатны; упроститны госаппаратөс, код і оз-на тырміз, Іспользуют сотсіалістическөј системалыө став бурторјассө көҗајственнөј да культурнөј строітельство нуөдөм вылө.

Мукөд странајаскөд төргүјтан, промышленностөн, вескөдлан, кредитнөј, таможнөј да налогөвөј системалыө аппаратјассө реорганизатсіја нуөдөм опытјас серті, ЦКК—РКИ-лы сјезд щөктө нуөдны уж ковтөм учреждённөјасөс да управлјатан ковтөм формајас бырөдөм могыө, кодјасөс вөлі лөсөдөма капіталістическөј система серті да кодјас вөлі коланаөс совет власт первој војасын, но өнјја кадын, кор мјан страна економікаын унжык-нын сотсіалістическөј элементыс, најө воштисны асыныс коланлунсө. Колө јона вермасны өті пөлөс уж нуөдөм могыө уна учреждённөјасөс віҙөмкөд. Став ташөм ковтөм, лишнөј учреждённөјасө колө тупкавны, бырөдавны. Сің-жө колө бырөдны өті учреждённөөс уна боксан фінансірујтөм.

1. Сјезд лыѳѳѳ коланаѳн промышленностѳн вес-кѳдлыѳ аппаратѳс донтѳммѳдѳм да бурмѳдѳм могыѳ, уж воѳѳ нуѳдѳмкѳд щѳщ ЦКК—РКІ-лы медјона колѳ тѳждыѳны промышленност улыѳа јачејкајасын (фаб-рик-заводјасын, цехјасын) уж лѳѳѳдѳм, бурмѳдѳм могыѳ.

ЦКК—РКІ-лы сјезд щѳктѳ тырмѳѳ пѳртны олѳмѳ ЦК-лыѳ једѳноначалјѳ јылыѳ, хозрасчет прѳнтсѳп јылыѳ да производстоын планѳрујтан уж бурмѳдѳм јылыѳ фѳрѳкѳтиважассѳ.

ЦКК—РКІ-лы колѳ предпрѳјатѳѳјас вылыѳ бырѳ-давны бјурократѳзмлыѳ да комѳванствоыѳ петкѳѳ-чѳмјассѳ, кодјас лѳчкѳны робѳчѳјјаслыѳ воѳмѳстѳѳм петкѳѳдлѳмсѳ да падмѳдѳны сотсѳлѳлѳстѳчѳскѳј орѳјыѳѳм паскалѳмсѳ: Производстојас вылын колѳ јонмѳдны да бурмѳдны уж партѳјнѳј јачејкајаслыѳ, отсавны налы кыпѳдны производство вылын асгыныѳ рольныѳ. Пыщкѳсса ужјасѳ суѳтѳчѳтѳѳ да ас ужѳн адмѳнѳстра-тѳјаѳѳ вежтѳѳ јачејкајаслы колѳ јонжыка кутѳыѳны трудѳсѳцѳплѳна јонмѳдан ужѳ, кыпѳдны ужлыѳ проѳз-водѳѳѳѳнѳстѳѳ да петкѳдны ерѳ вылѳ став пыщкѳсса ресурсјассѳ, производственнѳј возмѳжностјассѳ.

ЦКК—РКІ-лы колѳ сѳѳ-жѳ сувтѳдны ас воѳас моѳ бурмѳдны предпрѳјатѳѳјас вылын учѳт да отчетност нуѳдан уж, меѳым најѳ нуѳдѳсны не сѳмын общѳј уп-равленѳнѳлы да технѳчѳскѳј руѳководствоы вылѳ, а ро-бѳчѳјјаслы гѳѳѳрвоана формажасѳн да меѳым тајѳ от-четностјасыѳ оргѳлѳсны оргѳнѳзујтны сотсѳлѳлѳстѳчѳскѳј орѳјыѳѳм, ударнѳчество да предпрѳјатѳѳјас кѳст опы-ѳн вежласѳмјас.

2. Соваппаратѳс чѳнтѳм (сокращение) да донтѳм-мѳдѳм могыѳ ЦКК—РКІ-лыѳ ужсѳ сјезд ошкѳ, но лыѳ-ѳѳѳ, мыј лоѳм резулѳтјасыѳ, медјона-нын кѳѳѳјственнѳј, тѳргѳѳѳј да кооператѳвнѳј оргѳнѳзатсѳјажасын абу-на јѳш-щѳ тырмыѳ. Сјезд щѳктѳ ЦКК—РКІ-лы чѳнтыны сѳвет аппаратѳс да донтѳммѳдны сѳјѳ вѳѳѳмсѳ. Тајѳ возмѳж-

ностјасыс эмбс, кыңи петкбдліс совалпаратбс весалан опыт (Тсентросојузлыг штатјасбс чінтбма 50% ыльб, Мосфінотфеллыг—64% ыльб, Сојузбумагалыб—51% ыльб, Уральскбј ОБЗУ-лыг—50,7% ыльб, Тексвиль-обједіненьнблыг—50% ыльб, Металлоімпортлыг—40% ыльб да с. в.).

Сјезд шбктб ЦКК—РКІ-лы сувтбдны бти медыж-ыд мог аслас ыдлунја практыческбј ужын—выббдны адміністратівно-управленческбј рбскбдјас чінталбм ббрга.

Учрежденьнбјасбн, кбъајственнбј да торгово-кооператівнбј організатсіјасбн да прбдпріяттбјасбн ыскбдлыбјасбс сјезд шбктб ыбббдны адміністратівно-управленческбј рбскбдјас арталігбн чорыд (жестокбј) нормајас нубббм ббрга.

3. ывтї-нын јона соббма, паскалбма да донга-лбма кыңи тсентрын, сіңи і местајас ылын колхозно-кооператівнбј сістемалбн аппаратыс. Став тајб лїшнбј рбскбдјасыс уебны коллектївјасб пырбм крестана шбт ыльб, назмбббны коллектївїзатсіја ужбс. Сјезд шбктб ЦКК—РКІ-лы реорганїзујтны тајб сістемасб, чінтыны аппаратбс 50% ыльб да сіңбн бурмббдны сылыс ужбс. Сїа-жб ыбрбдны ковтбм отчотност да лїшнбј гїжаббм.

4. Коллектївїзатсіја паскалбм ыльног сувтббб вбпрос рајонса да бктса органјас рол јылыс, кыңи бктын сотсіалбгїческбј переустројство нубббмбн ыскбдлыг-јаслыс. Сјезд лыдбб коланабн јонмббдны сельсбветјасбс да ыжны налыс уж нуббдан методјасбс сіңи, медым па-кыдјыка ыльногбн нуббдны кбъајственнбј да культурнбј уж бктбс ыльног лбббббм могыс. Рајонлы колб лоны бктјасын партїјалыс полїтїкасб нуббдыс тсентрбн.

Сјезд шбктб ЦКК—РКІ-лы ыбббдны округјасбс ыбрбббм јылыс решеньнбјас олбмб пбртан уж ббрга, округјаслыс правајасбс да рессурсјасбс рајонјаслы да

горсоветјаслы сетом борга да округјасын ужалыјас-
оё районјасо ыстом борга.

Округјас бырөдигөн да функтсияјасо сеталигөн
колө колны да пыдди пуктыны натсиональнөй област-
јаслы да районјаслы сетом правајасо.

5. Совет аппаратос весалан первоја вога опыт-
јас сертi сјезд щоктө ЦКК—РКИ-лы робочөй масса,
өктса гөль крестана да колхозникјас отсөгөн да ас-
кривика паскөдөм пөдүв вылын воцө нуөдны таяө ве-
салан ужсө став административно-советскөй, кьајствен-
нөй да кооперативнөй органјасын.

Сјезд индө, мыј совет аппаратос весалөмыд абу
сөмын РКИ-лөн уж, а став партијалөн, став робочөй
класслөн. Партијнөй организатсияјаслы, коммунист-
јаслы колө быднот отсавны ЦКК—РКИ-лы нуөдны
таяө ужсө.

Сјезд индө партијалы, мыј партјачејкајас, парти-
јечјас, кычi петкөдлiсны учрежденьнөјасос весалан
опытјас да ердө петкөдөм вредительствојас, унаыө
классөвөй вiө вежнөдлөмкөд вермасөмын, нырщика-
лөм пыдди, мунөны бөжын, оз јуөртны партијаос та-
јө лөом торјас јылыө.

Вредительство (классөвөй тышлөн петасыө) вер-
мас лоны не сөмын советскөй кадрјас суцөйтөм пон-
да, но i сы понда, мыј партијаса уна шленјас, мед-
јона-нын учрежденьнөјасөн да предпріяятвијөјасөн ве-
көдлыө коммунистјас омөла вiөдөдөны уж мунөм вылө,
мукөд дырјi став практическөй ужас најө сурөны
вредительјас влијаннө улө.

Сјезд лыддө коланаөн бюрократизм да вредит-
тельство лөом фактјасыө чорчөдны кывкутөм партја-
чејкајаслыө, партијаса шленјаслыө, а медјона-нын ужөн
векөдлыө коммунистјаслыө.

Сјезд лыддө, мыј бюрократизмкөд вермасөмын
быд коммунистлы колө лоны ударникөн да нуөдны
ас боргаыс став массасө. Оз ков вунөдны, мыј бю-

рокраѳизмкѳд вермасѳм классѳвѳј коын зев тѳдчана фронт.

6. Бјурокраѳизмкѳд вермасѳмын јона отсалѳ робо-чѳј контроллѳн улысан кыпѳдчан выл формаыс сов-аппарат вылын заводјаслѳн шефствујтѳм. Заводјас-лѳн шефалѳм да торја робѳчѳјјаслы госаппаратын уж нуѳдны заданнѳјас еталѳм гырыс воковјасѳн вайѳдны Ленинлыс идејасѳ олѳмѳ пѳртѳмѳ, мыј „произ-водство вылын кѳкјамыс час ужалѳм бѳрын быд ужа-лыс воѳын сулалѳ мог донмынтытѳг нуѳдны госуда-рственнѳј уж“. Сѳзім часа ужалан лун леѳѳ јонжыка нуѳдны Ленинлыс тајѳ щѳктѳмјасѳѳ.

Шефстволѳн мог—пуктыны быдлунја контрол, кы-ѳі подшефнѳј учреждѳеннѳ пѳртѳ олѳмѳ партѳјалыс да правѳтельствыс медгырыс дѳрѳкѳтивјасѳѳ. Учреждѳен-нѳса быдлунја пракѳическѳј ужѳн тѳдмасѳм етѳ воз-можност робѳчѳјјас пѳвсыс вужѳдны сов. аппаратѳ постѳјаннѳј уж вылѳ пролетарскѳј кадрјасѳѳ.

Шефстволы, кыѳ массѳвѳј пролетарскѳј двѳжен-нѳлы, код воѳѳ сувтѳдѳма мог сѳвет аппаратѳс бур-мѳдны, колѳ етны став органѳзатсѳјјасѳѳан ыжыд отсѳг.

7. Партѳјнѳј органѳзатсѳјјаслы, медјона-нын за-водса органѳзатсѳјјаслы колѳ вѳѳѳдны шефство вы-лѳ, кыѳі асланыс быдлунја массѳвѳј уж вылѳ. Уч-реждѳеннѳјасѳн руковѳдѳтыѳјас да партѳјнѳј јачејка-јас, кодјас вылын шефалѳны заводјас, колѳ быт лѳ-гѳдны шефјаслы ужавны бур условѳјѳјас. На вылѳ угѳ мыж шефство паскѳдны аппаратѳн паныдалѳмыс.

ЦКК—РКІ-лы сјезд щѳктѳ бура тѳдмавын да важ опытјас ертѳі кыскыны госуда-рствоѳн вескѳдлы-ны производство вылѳ колыс робѳчѳј массаѳс да етны робѳчѳјјаслы нуѳдѳм вылѳ госаппаратлыс торја ужјас.

8. Сјезд лыѳѳѳѳ коланаѳн і воѳѳ нуѳдны выдѳви-женнѳ сѳвет аппаратса вескѳдлан ужјас вылѳ про-изводство вывсан робѳчѳјјасѳѳ, крѳстанаѳс, медјона-

ни возмостчы колхозникясос, сц жö работнитсајас да колхознитсајас пöвсыс. Торјөн колö вцöдлыны беспартійнöјјасос выдвигатöм вылö, выдвигенечјасос велöдöм понда курсјас восталöм вылö.

Учреждённöса ужөн велöдлысјаслы, партјачеј-кајаслы, профорганизатсјајаслы, сјезд индö мог—лö-сöдны выдвигенечјаслы ужавны буржык условіјöс. Предпріяттöјасыс робочöјјасос выдвигатöмөн аппаратјасос оработитöмкöд щöщ колö тöждыены робочöј-јаслыс челафсö школајасын велöдöм понда да најöдн вылмöдны сöвет аппаратјасыс ужалысјассö.

IV.

Сотсјалістическöј строітельствонн гырыс успехјас, пролетаріатлөн культура боксан і політіка боксан быдмöмыс, аппаратöс весалöм могыс массајасос кыс-кöм бур опытјас сетöны возмосттјас вужны пакыда наступленьнöдн бјурократізм вылö, коді падмöдö мі-јанлыс мунан öднымöс. Сöвет аппаратлыс ужсö выл-ногөн лöсöдöм подув вылын вцöдны да прове-ратны, мед сійö вöчис ужсö партія да правітельство діректівајас серті.

Партіјалөн да робочöј класслөн öні емöс воз-мосттјас бјурократізмкöд когаöмын выл гырыс победајас вöчöм вылö. Та могыс колö быдлун, чо-рыда дугдывтöг, став вын пунктöмөн вужјаснас нещ-кöмөн бырöдны бјурократізм сотсјалістическöј строі-тельство нуöдан быд участкис.

Бјурократізмкöд вермасöм öнїа кадын оз вермы лоны сöмын штатјас чінталöмөн, волокітакöд верма-сöмөн, волюсјаскöд лока зорнитöмөн да с. в. Тöд-мавны (проверять) ужалысјасос, тöдмавны налыс уж вöчöмсö—тані, нöшта тані, сöмын тані, став ужыслөн, став öнїа політкаыслөн медыжыд могыс. Владімір Іл-лычлөн тајö индöмыс öнїа кад кешлö, кор бјурократізм-кöд колö кыпöдны јон ког, вывті колана да лöб мед-ыжыд могөн бјурократізмкöд когаöмын. Ответствен-

ностыг җебгём, чиновник моза уж вылө виҗгём, парти-
ялыг да правительстволыг директиважассо нѳжмыда
да лок нога вѳчём—тајѳяс медса-нын злостнѳј да опас-
нѳј петкѳдчѳмјас бјурократизмлѳн. Нѳмжалиттѳг коаса-
ны тајѳ локыскѳд, нуѳдны помѳз директивајас олѳмѳ
пѳртѳм бѳрға виҗгём—со кушѳм генеральнѳј виҗ колѳ
кутны бјурократизмкѳд вермасѳмын.

Сјезд щѳктѳ ЦКК—РКІ-лы чѳвтавны должност-
јассыс, кодјас оз кутчѳны сѳлѳмсааныс да оз точнѳја
нуѳдны партијалыг да правительстволыг директиважассо,
мед кѳт сјѳ јѳзыслѳн і емѳг важ заслугајас да кѳт ку
шѳм уж вылын .ез ужавлыны. Нѳкушѳма жалиттѳг
бјурократизмкѳд вермасѳмѳн ЦКК—РКІ-лы колѳ ужав-
ны Ленин щѳктѳм сертѳ, мыј „рѳбоче-крегтанскѳј
инспектсја“ воҗын сулалѳны могјас не сѳмын мыж-
јассѳ „кыјны“ „ерд вылѳ петкѳдны“ (тајѳ мог судлѳн,
кодкѳд кѳт Рабкринлѳн ужыс матыстчѳ, но абу ѳтко-
дѳг) а кужны вескѳдны. Чукультѳмјассѳ, торкѳмјассѳ ас-
кадѳн да кужѳмѳн вескѳдѳм—медыжыд мог Рабкрин
воҗын.

У.

ЦКК—РКІ-лы сјезд щѳктѳ і воҗѳ кежлѳ чорыд-
жыка да решительнѳја виҗны партија пышкын Ленин-
скѳј јединство. Јешщѳ јонжыка бѳгтчыны вермазны
быдсама оппортунизмкѳд да сыкѳд мѳрѳтчыҗасыскѳд мед-
нын јона вескыдывв кежѳмкѳд. Нѳкушѳма шцаѳиттѳг
дугѳдавны партија вылѳ быд сикаса усласѳмјас, кодјас
торкѳны партијалыг кѳрт ѳистсиплынасѳ.

Сјезд индѳ, мыј сѳтсјалистическѳј строительствѳын
зев гырыг да сложнѳј могјассѳ успешнѳја нуѳдѳм вы-
лѳ, соваппаратын бјурократизм нога ізвращѳннѳјас-
кѳд да партијнѳј аппаратын бјурократизм нога еле-
ментјаскѳд плодотворнѳја вермасѳм вылѳ—медыжыд
условјѳѳн лѳѳ большевик нога аскритика чорыда нас-
кѳдѳм.

Сјезд щөктө ЦКК—РКІ-лы јона вічөдны аскрїтіка
лычкан фактјас бөрға да мыжајассө мыждавны.

Сјезд щөктө ЦКК—РКІ-лы јешщө ыжыд енергі-
јаөн мобілізујтны массаөс вермагны, мед став го-
сударственнөј, көзајственнөј да кооператївнөј орга-
нізатсіјаяс лучкі да чоткөја, большевістскөј өдјасөн
нуөдісны сотсіалїстїческөј строїтельство да вітвога
план ноль воөн олөмө пөртөм.

ЦКК—РКІ-лы колө јешщө јонжыка кыскыны гс до-
рас массаөс да на вылө мыжсөмөн пөртны олөмө
ас воғас сулалан гырыг моғјассө. даг сурсјасөн,
со сурсјасөн государствоөн вескөдлыны да уж мунөм-
јас контролірујтны массаөс кьскөмөн. ЦКК—РКІ-лы
колө јешщө ыжыджык енергіјаөн бөстчыны сргани-
зујтны ас гөгөрыс массаөс Ленин діректіва серті,
мыј „став ужалыг јөзөс, медга-нын нывбајасөс кьс-
кыны робочөј да крестана інспексіја ужө“.

Сјезд нафөјтчө, мыј ЦКК—РКІ јешщө топыджы-
ка јітас ассыс ужсө уна мїллон робочөј да ужалыг крес-
тана массаөкөд да сіяөн отсалас Сотсіалїстїческөј Сө-
вет Республикајас Сојузлы кыпөдны економїческөј
вынсө да мунны став фронт пөгта сотсіалїстїческөј
наступленьнөөн СССР-ын сотсіалїзм течөмын полнөј
победа вылө.

ІККІ-ын ВКП(б) делегатсіја отчет куға XVI партсјездлөн резолютсіја (Примітöма öткывјөн).

Молотов јортлыз Комінтерн Исполкомын ВКП(б) делегатсіја уж јылыз отчет кывзöм бöрын ВКП(б)-лөн 16-д сјезд ставнас ошкö політическöј візсö да ужсö делегатсіјаыслыз.

Капіталізмса общöј крїзис подув вылын муыв экономическöј крїзис пагкалöм, кодї вывті чорыда јогтöдö капіталістическöј сїстемалыз противоречїöјассö, кодї лоö пом воöм капіталізм шатлаган стабілізатсіја-лыз, зоннас дај ставнас подтвердітисны ВКП(б) 15 сјезд да Комінтернлөн. Муыв 6-öд конгресслыз лучкї дон-јалöмсö (аналїзсö), мыј капіталізм (стабілізїруйтчöм) кїссöмыс пыр öдзö. Тажö жугöдіс вескывыв оппорту-ніст нога візöдöмјас, кодјас сотсіал-демократјас бөрза шуалöны „организованнöј капіталізм“ теорїја јылыз (Бухарін), монополїјас да трестјас кад (эпоха) дырї капіталізм пыщкөсса противоречїöјас нöрмöм (небзöм) јылыз, Амерїкаса торјалöм (исключительность) јылыз да с. в. Тазöн најö асланыс ужнас сувтисны сотсіал-демократјаскöд щöщ, јавö гывны капіталістическöј стабілізатсіја олöм јылыз. Öнїја крїзислөн пагкалöмыс петкөдлö, мыј капіталістическöј стабілізатсіјаыс „петö муыв капіталізмлөн мед жужыд, мед јог крїзис, а сїјö öдзöдö государствојас кост вьль војнајас лоöм, грöчитö быдөікас стабілізатсіја олöмлы“ (Сталин, ВКП(б) XVI сјезд вылын полїтотчет).

СССР-ын сотсіалістическöј індустріалїзатсіја вöв-лытöм успехјасөн нуöдöмкөд да өіктса овмөс кол-лектївізїруйтöмкөд оргчөн муыв экономическöј крїзислөн пагкалöмыс петкөдö ердвылö муыв ужалыз јöз возын медјон противоречїеыслыз став пьдөссö—сотсіалізм стрöитыз страна да крї-зис вöсна кїсван капіталістическöј сїз-тема костыз.

Капіталіст странајасын тајо крізісыс да СССР ын сотсіалізм течөмлөн вывті өдјө кыптөмыс өддө дөны імперіалістјаслыг СССР-выло војнаон укөбдчыны лөбөдчөмсө, но такөд-жө щөщ өдјөнжыка револүтсіоннннрүтчө ужалыг масса, а сіјө јонмөдө пролетаріат диктатура дор сулалыг пролетарскөј організатсіјаслыг вынсө. Крізіс дырјі рынокјас вөсна кобасігөн фінансовөј капітал өткө, кутчыгө нуөдны чорыд таможеннөј коз, зев јона матыгтө выл војнајас лөмсө мусө вылыг јукөм вөсна да колоніјасөс грабігөм вөсна, мөд-кө, сіјө чорөдө капіталістјасөн пролетаріат выло вылыг чорыда наступајтөм налыг олөмсө омөлтчөдөм куға (ужтөмјаслөн вөвлытөм мында лыд содөм, уждон чінөм, ужалан лун нужөдөм, сотсіалнөј страхованнө бырөдөм, ыжыд вотјас пукталөм да с. в.) Такөд оргчөн буржуазнөј государственнөј аппаратын фашізатсіја мунөмыс, кодкөд (аппаратыскөд) суртчөны сотсіал-демократјас да реформістскөј профбјурократјас, јтчөма быдмана классөвөј тыш јонмөмкөд, а тајө ставыс чорөдө классөвөј тыш. Капітал наступлөннөлы паныд пролетаріат кыпөдчө стачечнөј двнженнөөн, ужтөмјас кыпөдчөмөн да політнческөј демонстратсіјас нуөдөмөн. Економнческөј козјас пөрөны політнческөјө. Мувыв крізіс кыпөдө пролетаріатлыг контр-наступлөннөсө, мукөд странајасас економнческөј крізісыс пөрө політнческөј крізісө, өддөдө колоніјасын гражданскөј војна паскалөм.

Сјезд лыддө вөкыдөн 15 партсјездлыг да Ставмувывса VI конгресслыг гөтөм донјалөмсө Кітајын выл подув вылын револүтсіја воқө паскалөм да жуждамөм куға, кыці робөчөјјаслөн, крөстөналөн да карса гөл јөзлөн револүтсіја совет знамја улын да робөчөј класс вөзкөдлөм гөгөмоннја улын, Інднјаын натсіонал-револүтсіоннөј двнженнө воқө выло јонжыка паскалөм, өзјөм куға донјалөм, кодн зоннас подтвөрдтнчес

Китајын да Индијаын револютсия кыптөм паскалөмөн Колоңијаса (Индо-Китај, Конго, Гаити, Филиппины, Палестина да с. в.) ужалыг массалөн револютсия дор козасөм фактјасыс индөны натсионал-револютсионнөй двіженьнө содөм вылө, коді пыр јонжыка нещкө вужјассө имперіализм ыжыдалөмлыг.

Сјезд адә, мыј ВКП(б) делегатсия вөзмөсчөмөн Комінтерн, вын вежлагөм аскадөн арталөмөн, коді јігсөма классөвөј протіворечіјө јосмөмкөд да пролетарскөј массалөн вөзмөстчөм содөмкөд, индис да чорыда нуөдіс тактика — класс класслы паныд, тактика — асшөрыз (самостөјателнө) везкөддлыны классөвөј тышјасөн, нем жалиттөг козасны фашизирүтчан сотсиал-демократіјакөд да коммунистическөј двіженьнө пыщкынајө агентјаскөд — везкыдыв оппортунистическөј уклонкөд.

Сјезд лыдфө, мыј отчетнөј кадас, коді характерізујтчө Комінтерн сектсіјаяс практикаын унжык агитационно-пропагандистскөј метод ужыг пролетариатлыг классөвөј тыш организујтан да везкөддлан методө вужөмөн, Комінтернлөн вөлі достігнитөма зев гырыг успекјас пазкыд робочөј масса да колоңијаса ужалыг јөз вылө Комінтерн сектсіјаяслөн јона вліјаннө содөмын. Тајө тыдовтчис робочөј классыг выль слөјјас активнөј коз вылө кыскөмын, уна странаын выль сектсіјаяс лоөмын, комінтерн сектсіјаясын став јөз коста боевөј пролетарскөј солидарност јонмөмын, војналы паныд да ујтөм јөз лыд паскалөмлы паныд ставјөз кост выступленьнөјас организатсия нуөдөмын.

Тајө ставсө везкыд Ленинскөј політика нуөдөмөн Комінтерн сектсіјаяс вермісны добітчыны выль успекјас револютсионизирүтчөм масса кыпөдчөм везкөддлөмын, уна економическөј да політическөј стачкајас нуөдөмын, гырыг безработнөј масса кыпөдчөм организујтөмын. Комінтерн сектсіјаяслы удајтчис Профинтерн кымынкө сектсіјаяслыг кыпөдны ујсө, нуөдны војө рефор-

містскöй профсојузјас пыцкын револүтсіја дор уж нуöдыгјасöс јонжыка котыртöм, вермісны мынтöдчыны ас ужаныс уна сотсіал-демократскöй колысјасыг, нуöдісны весалöм ас костыныс оппортунізтіческöй элементјасöс, кыпöдны асгыныс бојеспособностсö да вöчны ыжыд возков большевізатсіја нуöдöмын. Комінтерн генеральнöй, політіческöй візыг кежысјаскöд немжалыттöг когадöмöч. Комінтернлөн сектсіјајас жугöдісны асгыныс радјасын контрреволүтсіоннöй тротскізмöс да вескыдыв оппортунізтіческöй уклонöс, добітісны öтї частыслыг прїміренческöй элементјаслыг асгыныс öшіб-кајасöс прїзнајтöм да разоблачісны мöд частсö — јавö вескыдыв реңгатјас лагерö вужысјасöс. Сјезд роннас ошкö Комінтернлыг організатсіоннöй меропрїяттöјасöс вескыдыв да „шужавыв“ оппортуністјас куға, торјөн — компартїјајас пыцкыг јавнöй оппортунізтіческöй элементјасöс весалöм куға мерајас, кодї јонмöдö бојеспособностсö комінтерн сектсіјајаслыг. Кык фронт былö коз нуöдöмөн — медыжыд опасносткöд јавö вескыдыв оппортунізмкöд да сіјöс јонмöдыз „шужавыв“ кусыңјаскöд Комінтернлөн сектсіјајас, вескыд Ленинскöй віз подув вылын асгыныс кадрысöс воспитывајтöмөн да чорчöдöмөн, вермісны јонмöдны öтсöглас (едїнство) большевікнога чорчöмсö ас радјасас, вьлмöдны уна странаын партїјнöй руководствомö тырыг массöвöй когјасын проверітöм буржык револүтсіоннöй пролетарїјасөн.

Тайö ыжыд вермөјасöс пасјөмөн ВКП(б)-лөн XVI сјезд поручајтö Комінтерн Ісполкомын ВКП(б) делегатсіјалы јогтыны вніманнö Комінтерн сектсіјајаслы сотсіал-фашізмкöд, медга-нын сылөн „шужавыв“ бо-кыскöд (крыло), да робочöй класс öткымын прослојка былö натсіонал-фашізмлөн вліяңнöккöд когадöм чорчöдöм былö. Сјезд торјөн урчітö бырöдны Комінтерн сектсіјајаслыг ідејно-полїтіческöй содан вліяңчыс організатсіоннöй форманас охватітöмыслыг колöмсö.

Тажо колө нуөдны партійнөй уж предпріяттөјасө вужө-
дөмөн, массөвөй организатсияјас, медеа-нын профсо-
јузјасын фрактсияјасын уж, да партійнөй руководство
јонмөдөмөн, робочөјјас стачечнөй движењнөөн веккөд-
лөмөн да пыр асшөра (самостојательно) најөс органи-
зујтөмөн. Тажө ужсө нуөдигөн колө венны партійнөй
организатсияјаслыө профработникјас пөвсыө бөжын кыс-
сана (хвөгтөстскөй) настроенњөјассө — практика вылын
мед вреднөй оппортунизм петассө, пыр когдасы асдо-
рө кыскөм понда не сөмын беспартійнөјјасөс, но
социал-демократическөй робочөјјасөс улыгањ жединөй
фронт тактика большевикногөн нуөдөм подув вылын
ВКП(б)-лөн сјезд лыфдө быт коланагөн нуөдны нем-
жалиттөм чорыд тыш практика вылын оппортунизмкөд,
кодө јонжыкасө мытчысө революционнөй тактика —
класс класслы паныд олөмө пөрттөмын, социал-демо-
кратиякөд сөглашайтчөмын, асгыс полтикасө рефор-
мөстскөй профсојузнөй легализмы (ердын ужалөмлы)
подчинитөмын да „шуйга“ кывјасөн (фразајасөн) сөкыс
ужыө да масса понда быдлунја тышкасөмыө өтка
житчөмсө вевтөмын, тупкөмын. Сөмын тајө меропри-
яттөјассө чорыда сбылыө нуөдөмөн коммунистическөй
Интернационаллөн сектсияјас вермасны организацион-
но закрепитны масса пөас асгыныс влијанњөнысө, кодө
революционнөй р бочөй движењнө кыптөмкөд шөщ содө.
Коммунистическөй Интернационаллыө сектсияјассө идеј-
нөй да организационнөй боксањ јонмөдөмөн, ВКП(б)
Ленинскөй руководстволөн авторитет содөмөн нөшта
јонжыка обеспечитас Коминтерн сектсияјас мөда-мөд
кост јигөдсө (спаянност) ставмуывса коммунист өти
партіяө, Коммунистическөй жединоөй программа подув
вылын, кодө ем зев јон өрудіјө муыв пролетарскөй
револютсия вөсна тышкасөмын.

Сјезд пөрочайтө ВКП(б) ЦК-лы проработайтны
партіялыө программасө Коммунистическөй Интернацио-
нал муыв VI конгресс вылын примөтөм программа.

подув вылын да СССР-ын сотсіалізм стрөйтөмын ыжыд
вермөмјас подув вылын.

Мед олас Коммунистическөј Интернатсіонал!

Мед лоас Ставмувывса пролетарскөј револутсіја!

Промышленност кыпöдан вiтвoгa план олöмö пöртöм жылыг ВКП (б) XVI сjeздлөн резолутисия

(Примiтöма öткывjөн)

**1. Ыжыд вермöмjас промышленност кыпöдан вiт-
вогa план олöмö пöртöмын.**

Став Нарoднöй овмöсын сoтсиалистическöй рекон-
структисия нуöдöмлөн подув — сoтсиалистическöй ыжыд
промышленност лөгöдöм, кодi вермö реорганизуитны
став фiктса овмöссö, jонмöдны пролетариат фiктатура
государстволыг дорjыган вынсö да мездыны СССР-са
став овмöссö капиталист государствоjас завиöмoгтыг —
ем меуыжыд мoг сoтсиалистическöй общество успеш-
нöя течöмын:

„Сoтсиалистическöй общество лөгöдöм куға, рес-
урсиас jонмöдöм вылö ем öтi, сöмын öтi база — ыжыд
промышленност“ (Лeнин, XVIII т. I ч. 260 л.).

Тажö арталöмөн XV сjeздын вöли примiтöма „ов-
мöс кыпöдан вiтвoгa план лөгöдöм куға фiрeктиважас“
да тажö фiрeктиважас подув вылын ставсоjузса XVI
партконференцисияөн вöли ошкöма овмöс кыпöдан вiт-
вогa план.

Тажö шуöмjаснас партијалөн вöли индöма гырыг
öдjас промышленност паскöдöмын, торjа-нын произ-
водствoын ужалан кöлујjас (средства производства)
вöчöмын. Паскыд робочöй массаöс индöм заданнöјас
олöмö пöртöм вöсна тышкасöм вылö кыпöдöмөн, про-
мышленнöј плансö тыртöм куға ЦК-өн большевик но-
га бура веккöдлöмөн, тыртны индалöмөн — партијаөн
богтöм индустриализатсия нуöдан öдjассö колан кык
вонас не сöмын индöм лыдпасjассö лoи олöмö пöртöма,
но i сoдтöдөн тыртöма.

1927-28 воын-нын промышленност куза планон индом заданносө (1927-28 во кезлө контрольной лыдпасјас) збыль вылас вөлі содгөдөн тыртөма промышленност кузаыс зоннас, медва-нын средства производства вөчөмын: планирујтан став промышленност кузаыс збыль вылас продукцияыс содс колан вога сертї 26% вылө, контрольной лыдпасјасын индом 24,5% пыдди, а сөкыд индустрија збыль вылас содї 28,7% вылө, контрольной лыдпасјасөн индом 21,3%-лы воча.

Витвога план олөмө нуөдан медвоzza 1928-29 в. итогјасыс петкөдлөны — став продукцияыс планирујтан промышленност куза збыльсө лої тыртөма унжык витвога планын индом сертї (витвога планын вөлі индома содөмыс 21,4%, а сбыльвылас содс 24%).

Пјатїлетка медвоzza волөн тајө успех пондаыс 1929-30 вовылө поїс јона содтыны заданносө промышленностөн продукция лөзөмлы да урчїтны продукция содөмсө 31,3%-өз, витвога планон индом 21,5% пыдди.

1929-30 вога медвоzza төлыгјасыс петкөдлөсны, мыј промышленной продукция содөмыс, витвога планын индом сертї көт і јона лої, сөмын партијаөн индом тавога контрольной лыдпасјас абу вөлі помөз тыртөма, кодї сувтөдс угроза улө вескыда ордөны промышленной вога план тыртөмсө. Промышленной план олөмө нуөдөм вөсна вермасөм вылө да лоөм прорывјассө бырөдөм могыс вермасөм вылө партија, ЦК вескөдлөмөн, паскыда мобілізујтс робочөј классыс вынсө. ердө петкөдс хозорганјасыс жеба ужалөмјассө, сїзжө профессиональной да партијной организатсіјас ужыс тырмытөмторјассө. ЦК-өн уна меропріяттөјас нуөдөмөн (промышленност куза контрольной лыдпасјас олөмө пыртөм јылыс ЦК-лөн 1930-д во јанвар 25-өд лунса шыөдчөм, печатын оперативной сводкајас лөзөм, торја трестјасыс да промышленной өтүвтчөмјасыс ужсө відлалөм, ЦК-са шленјасөс промышленной ра-

јонјасо ысталом да с. в.) лоі вочома ыжыд воксов промышленној план тыртөмын. Сөмын і өні-на ез ло бостөма таво ыло индом одјас индустрија паккөдөмын. 1929-30 воҕа вожынга итојасыс петкөдлөны: колан вога серти промышленностлөн став продукцијаыс содөма 29,4% ыло, 31,3% пыфди. Воҕо кежло колө збылвыло большевик ногөн мобилизүтны партијалы да робочөј классыг вынсө тавога промышленној план содтөдөн олөмө нуөдны вермасөм ыло.

Сјезд шуө, мыј тавога план олөмө нуөдөмыс отсалас, өти-кө, кыпөдны государственној промышленностлыг прөдукцијасө пјавилетка медвоҕа кык вонас 65% ыло, втвога планын индом 47,5% пыфди, мөдкө, јона содтас промышленност кыпөдан одјас 1928-1929 вога 1929-30 во ылын.

СССР-са став гырыг промышленностлөн (планирујтан да планирујттөм) став продукцијаыс тајө кык вонас содө 59% ыло-кымын, втвога планын индом 43% пыфди. Таҕоннад таво-нын цензөвөј промышленност вочөм пагтаыс содө војнаөтса серти кык мында.

Средства производства вөчан промышленност паккөдөм ыло виҕ чорыда нуөдөм понда гөкыд индустријалөн валөвөј продукцијаыс (планирујттөм промышленностын) тајө кык вонас кыптас 88% ыло, втвога планөн индом 58,4% пыфди. Тајө вайөдө сетчө, мыј гөкыд индустрија продукцијалөн уфельној весыс став планирујтан промышленној продукцијаын содас 42% -заң 1927-28 воын 48%-өҕ 1929-30 воын

Гөкыд индустријаса медколана отрасльјасын продукцијаыс содө таҕи:

СССР-ын машина вөчөмлөн продукцијаыс кык воөн содас кыкмында дорыг унжык, одјас содөм өдјаскыҕи став промышленностлыг доннас, сиз-и гөкыд индустријаса отрасльјасыг;

Електротехнічэскай прамышленностлөн прадукцыясы 1929-30 воын содас 1927-28 во серті 2,7 пөв, вітвога планын індөм 1,8 пөв пыџџі;

Мувіџ ужалан машінајас вөчөмлөн прадукцыјаыс пјатілетка воџџа кык вонас содас 250% вылө, вітвога планын індөм 171% пыџџі; таџі тајө прадукцыјаыс 1929-30 воын квајт пөв-нын унжык војнаөџса серті;

Чугун вөчөм—66,7% вылө, вітвога планын індөм 51,5% пыџџі, ордјас војнаөџса прөіздвоство 31% вылө.

Ізшом прамышленностлөн прөдукцыјаыс пјатілетка воџџа кык вонас содас 45,8% вылө, вітвога планын індөм 31,6% пыџџі, ордјас војнаөџса прөіздвоствосө 78% вылө;

Њерп перјөм—37,8% вылө, вітвога планын індөм 26,5% пыџџі, војнаөџ перјөм серті вылынжык 74% вылө;

Цемент вөчөм—84,9% вылө, план куџа 63,9% пыџџі, војнаөџса прадукцыјасө ордјө 78,8% вылө да сіџ воџө.

1928-29 воын прамышленностө капітал пуктөм вөлі 1.800 млн. шџјт, а 1929-30 воын колө лоны (план куџа) 4 мільярд шџјтөџ (кык вөөн 5.800 мільон шџјт, вітвога планын 3.990 мільон шџјт пыџџі).

Медвоџџа кык вөөн вөм пуктөм поңда прамышленностлөн основнөј капіталыс содас 52% вылө, сы пын вөкыд індустріаын—75% вылө.

Соціалістічэскај ратсіоналізатсіја нуөдөм вөсна, прөіздвоствоын дорыв ужалөм лөсөдөм вөсна да унжык вмена лөсөдөм (көџ јона-на тырмытөма) вөсна прамышленностө уна вөм пуктөмкөд щөщ кутіс јонжыка іспользујтчыны прамышленностлөн фондјасыс. дорыв ужалан прөдпріятөџјаслөн прөчентыс прамышленностын став ужалыс робочөј пые лөө $\frac{2}{3}$. 1927-28 воын-кө став прамышленностас вмена лөсө-

дәмыс вәли артаггө коэффициентөн 1,49, 1929-30 воын сija codic 1,50 којефициентөз.

Промышленнөй производство гырыг өдјасөн паг-көдөмкөд щөщ јона codic робочөй класслөн лыд (XV сјездзаң 520 сурсыг унжык морт) да не сөмын прөцент лыдөн, но јона чинис ужтөм јөзлөн морт лыдыс.

Промышленностө уна го сурс робочөјјасөс уж вылө кыскөмкөд щөщ робочөй класслөн јона бурмис олөмыс, кыптис култураыс, со лис сылөн народнөй до-кодын пайыс (дола). Уна предпрјатөјјасын сизм часа ужалан лун вылө вужөмөн, ужтон (зарплата) кыптөмөн, ужтөм јөз чинтөмөн, социалнөй страхован-нөлөн бјуджет codөмөн (1,4 мильард шайтыг унжык таво) да робочөјјаслы оланін стрөитөм вылө уна сөм лежөмөн јона бурмис робочөјјаслөн пыщкөсса, аскостса оланногыс.

Социалістическөй промышленностлөн codөмыс, сылыг уфелнөй вессө, рольсө да вліяннөсө став овмөсас лептөмөн, лоө быдмөм да јонмөм производство кыптас социализмө нуөдан-ноглөн вліяннөыс, јона вынөдөс мјан странаын социализмыг позитсјасө, лө-содөс техника да економика боксаң подув гөль да шөр-кофдем крөвэна массалы чорыда бергөдчыны социализм ногөн вјму ужалөм лөсөдөм вылө.

II. Тырмытомторјас да качество вөсна вермасөм

Планөн сетөм шуөмјасө-кө промышленност уж вылын лоі тыртөма унжык лыд боксаңыс. качество боксаңыс сјө пыр колыс. Уж лыд (производительности труда) кыпөдөм куза, промышленнөй продуктсјалыг да стрөителстволыг асдон (себестоимост) чинтөм куза заданнөјас пыр оз тырмиз нуөдөыны олөмө, мыј пон-да чинө промышленност уждон общөй резултатјасыс

Медса-нин терпиттөм, омөл положеннөыс про-
мышленнөй продуктсја качествоөн, кодї сулалө зев
улын, а көн сурө везіг воқө усө омөлтчөмлаң. Сјезд лыд-
дө, мыј хожајственнөй органјас вылө качество боксаң
продуктсја бурмөдөм понда отвественнсгыс колө
пуктыны сещөмөс-жө, кушчөмөс пуктөма лыд боксаң
задаңнө тыртөмың. Основнөй отраслјас куза пром-
финплан лөвөдигөн (уна продуктсја лезігөн) колө ур-
чїтны качество боксаң продукціјасө бурмөдөм. Хоз-
органјас, профорганјас, парторганізаціјас, комсомол,
печат да став робочөй общественност воқө сјезд пук-
тө мог паскыда кыскыны ужалыс массаөс продуктсја
качество чорыда бурмөдөм уж вылө да паскыда исполь-
зуйтны тајө ужас сещөм уж органїзуйтөм формајас:
соціалїстическөй ордіысөм да ударнїчество.

Сјезд индө 1928-29 воын асдон чїнтөм куза за-
даңнө тыртөм (4,4%, планын индөм 7% пыддї) да
өткымын угроза таво доңнас тыртны планөн индөм
задаңнө (6% воқза вожыннас, планын индөм 11% пы-
ддї), соціалїстическөй строїтельство течөм өдјас өддө-
дөмын промышленнөй продукціјалыс да строїтельство-
лыс доң чїнтөм вывті ыжыд значеннө лыддөмөн
сјезд щөктө промышленнөстын практическөй ужас
пуктыны вывті ыжыд ынїманнө соціалїстическөй ра-
ціоналізација нуөдөм вылө буржыка проїводство ор-
ганїзуйтны вермасөм куза, ужлыд кыпөдөм куза, јона
буржыка сырјо, материал, төпливо да оборудованнө
раціонельнөја используйтөм куза, вермасны проїводство-
ын да төвар нуалөмын (обращенїјї) воштасјаскөд мы-
јөн колө обеспечїтны тыртны асдон чїнтөм куза пла-
нөн шуөм задаңнөјассө, да ськөд щөш збыльвылө
бурмөдны продукціјалыс качествомө.

Сјезд пасјө, мыј капїтальнөй строїтельствоын көт
емөс бурмөмјас, промышленнөй строїтельство ужын
өнөд-на емөс уна гырыс тырмытөм торјас. Татчө пы-
рөны: жеба да сормөдчөмөн проектіровочнөй уж пук-

төм, стрөйтчыны позана кадсө (сезон) тырмиз, используйтөм, стрөйтчөмын нөжмыд өдјас да вывті унатор өві кадө стрөйтөм, стрөйтчан ужын вывті вылын доныс да улын качествоыс, стрөйтчан дон донтөмсөдөм куза задаһнө тырттөм, стрөйтчөмсө медса колана материалјасөн омөлика (неорганизованнөја) снабжайтөм, стрөйтчан срокыслөн оборудоваһнө срокыскөд ладмытөм, јіттөм, геолого—разведочнөј уж тырмытөма лөгөдөм, научно-исследователскөј уж омөлика пуктөм да с. в. Промышленност капиталнөј стрөителствоын тајө тырмытөм торјыскөд вермасөмыс колө лоны медса ыжыд могөн робочөј класс став организатсіјаслөн.

III Медижыд мојас промышленност кыпөдөмын

Промышленностын вѣтвөса план олөмө нуөдигөн тыдовтчисны уна сөкыд торјас да векнѣ инјас (узкие места). Најөс вермөм могыс партіјалы колө өтүвтны вымаһнөсө:

а) Промышленност да став народнөј овмөс зоннас гырыг воковјасөн паскөдомлы ыжыд условіјөн лоө јонмөдөм да паскөдөм советскөј сојузын енергетическөј база сещөм пагтаөз, кор обеспечитас промышленностлы да народнөј овмөслы зугывтөг паскөдны страна са быд районјасын.

Сјезд лыдө коланаөн мед регыд кадын зоннас сырөдны странаы: ломтанторјасыг тырмытөм. Сјезд поручајтө ЦК-лы нуөдны меропріјатіјөјас чорыда содтыны быд сікас ломтанторјас перјөм.

Выл шахтајас стрөйтөм ізшом промышленност паскаломыг вывті јона колөм урчитөмөн сјезд лыдө коланаөн өдөдны гырыг шахтајас стрөйтөм. Тајө ужын медса јона колө вѣдөдлыны проходкајас лөгөдөм өдјас өдөдөм вылө, медем ваяөдны сіјөс возын муныг индустриалнөј странајас судтаөз.

Ломтанторјас тырмытөм чинтөм да сы бөрын
зоннас бырөдөм могыз колө вывти јона сортыны сјјө
перјөм да использутны меставывса ломтанторјас (трун-
да, сланеч, шом, ачыс лоан газјас), вежны сјјөн
быдман, көні позас, ылыз вайөм ломтанторјассө. Гјезд
щөктө примитны мерајас, медем коксүтөм да химичес-
көј продуктајас вөчөм вьлө донә изшом ез сотны пач-
јасын. Гјезд щөктө ЦК-лы нуөдны чорыд меропрі-
јаттөјас сјјө сорт ломтанторјассө шуөм торјас вьлас
вөчөм понда.

Ломтантор ресурсјас да електроенергіја рациональ-
нөја использутөм ломтантор балансын зев ыжыд
значеннө лыфдөмөн гјезд щөктө ЦК-лы нуөдны чо-
рыд, строг мерајас предпріјатіјөјасын, көрттувылын
да с. в. ломтанторјас ещажык вөчөм могыз.

Уна важнөј рајонјасын (донбасс, Кузбасс, Ленин-
кар, Москва, Ніжнөј-Новгород, Урал) промышленност
паккалөм да електроенергіја сетөм костын јансалөм
(диспропорция) индөмөн гјезд лыфдө коланаөн паккөд-
ны электростанціјас стрөитөм, добитчыны чорыд пе-
релом предпріјаттөјаслы електричество сетөмын.

б) Отувгөм крестана овмөсјаслы ужвьлас колан-
торјас вөчыг промышленност воңын коллективизатсі-
јалөн гырыз өдјасыс сувтөдөны мог — сбеспечитны
тракторјас, вөчму ужалан да авто-машінајас стрөитө-
мын да химическөј промышленност паккөдөмын, сордөмын
сещөм өдјас, кодјас вермісны сетны вьлног лөсөдча-
на сиктса овмөслы коланторсө. Со мыј понда Сталин-
градскөј трактор вөчан завод аскадө лөзөм, „Краснөј
путиловеч“ заводын трактор вөчөм 1930-31 воын 25
сурс лыдөң паккөдөм, Харьковскөј тракторнөј завод
1930-31 воын ештөдөм, Челябинса трактор вөчан за-
вод стрөитөм өдзөдөм, Запорожјөын, Гыбырын да Са-
ратовын комбајн вөчан заводјас стрөитөм өдзөдөм.
Мөскузын да Ніжнејын автомобилнөј заводјас стрөитөм
өдзөдөм, химическөј комбинатјас да мувөз вынөдән

торјас вочан заводјас стрөйтөм өдчөдөм, сиктса овмөс-лы машина вочан заводјас вьлног лөсөдөм (реорганизујтөм) тракторнөй инвентарјас јона паскыда вөчөм вьлө, медем регьд кадөн петны заграничаыг вөјөм улыг — политика бокгаң лооны зев гырыг моҗасөн. Сјезд щөктө ЦК-лы да тајө ужсө нуөдыг советскөй органјаслы дугдывтөг виçодны тајө стрөительство бөргөыс да индөм кадын најөс ештөдөм бөргөыс.

в) Сјезд льфдө коланаөн став народнөй овмөсын обеспөчитны пьр нуөдана химизатсия гырыг өдјасөн му выгөдан пьз вөчөм паскөдөмлаң да сиктса овмөсын вредительјасөс бьрөдан торјас, калиј да азот вөчөм, искусственнөй волокно, лесохимия вөчөм, слячечјасыг трундаыг да химия бокгаң дөна шомјасыг бьдөама выјјас да сотчөн торјас перјөм, краска, стрөитчан материал да с. в. вөчөм.

г) Странаын вөтвөса планөн индөм грузбергөдчөм-лөн содөмыс промышленност вөчөмлыг корө сөщөм паскалөмјас, ме егкө став транспортыс, торја-нын ва вывти ветлан транспорт, сылөн колөм пондаыс, воисны сы выјөз, кор транспортыслөн паскалөм да содөмыс мунис став народнөй овмөс паскалөм өдјаскөд.

д) Воыг воө промышленностө да народнөй овмөссө капитал пуктөм паскалөм государственнөй да кооперативнөй промышленностлыг стрөитчан материал (вөр, цемент, биөн сотчөтөм торјас да с. в.) вөчөмын корө сөщөм воэө мунан өдјасөн содөмјас, медем егкө сөјө вермис тырмымөн сетны материалјасө өндустриализирьутчан народнөй овмөслы. Капитальнөй строителство-лөн содан пагтаыс да ьжыд өдјасыс корөны чорыда регьдзыка вужны стрөитчөмын индустиальнөй метод-јас, вьлө: стандартизатсия, типизатсия, аскадөн проект-јас вөчөм, сөзжө стрөитчан уж паскыда механизирьутөм да во-гөгөр стрөитчөмө вужөмөн да пьр ужалыгјасөс лөгөдөмөн.

Торја јонжыка колө виждөмсө сінны вьль сикаса стрөйтчан матеріјалјас лөгөдөм — вөчөм вьлө.

е) Народнөј овмөсын, торја-нын заграничаө нуөмын, минералнөј сырјө перјан промышленностлыг содана коланлунсө урчитөмөн, сјезд щөктө промышленностын тајө отрасльсө мыј верман паскөдөм вьлө виждөблыны јонжыка.

ж) Медвоzza, медколана мог — гырыг воковјасөн кыпөдны промышленностлыг сещөм отрасльјас, кодјас јонмөдөны советскөј сојузлыг дорјыган вьнсө.

з) Торја-нын колө виждөблыны промышленностлыг заграничаө нуны төвар вөчөм отрасльјас паскөдөм вьлө, коді содтө мијанлыг валютнөј ресурсјас. Тајөн вогөбны вьль содтана вермөмјас страна индустриализирујтан өдјас содтөм вьлө.

и) Öтө бокгаһыс робочөј да крестана паскыд массалөн коланлун содөмыс да мог пыр јонжыка оланнөгсө да культура судтасө (уровень) најө олөмын кыпөдөмыс, мөд бокгаһыс, — сиктса овмөслөн сырјөвөј база тырмытөмыс, мыј понда оз вермы јона паскавны лөгкөј индустрија, корөны, медем колөм кујим во чөжыс сиктса овмөсын вөчөм сырјөдн ужалан промышленностөс вөлі мынтөма мукөд гөсударствоса рынок завиөимост улыс. Сы понда кыпөдны СССР-са промышленностлыг сырјөвөј базасө вөт воза план чоһнас тыртны да өнөја оборудоваһһөда кущөм колө лөгкөј индустријалыг отрасльјассө кьтчөз поһас тыртом судгөз.

XVI сјезд щөктө ВКП(б) ЦК-лы, тајө дөректөвајас өөрөһыс, матыса кадөн лөгөдны сиктса торја овмөсын сырјө вөчан база план да тајө олөмө пыртан меропријатөјөјас нуөдан план.

к) Паскыд массалы гојөмөн обслуживајтан промышленност паскөдөмын колө лөгөдны колана гырыгөдјас.

л) Пуктыны торја вөһмаһнө промышленностын культура стрөйтны (бумага куһа, полиграфіја куһа, учеб-

но-научној оборудованнојас, кино да радиоапаратјас кѵа да с. в.) производство-техническōј база, торјон колана машинајас строитом, логдан отрасљас пакдōм выло.

м) Став тајо индōм могјасо, народној овмōсын да промышленностын мукдō отрасљас техника бокгањ вылног логдōм (реконструксија) могкдō щōщ, пощ оломō нуодны сōмын машина вōчōмын гырыг одјас пакдōдан подув вылын, медга-нын станокјас вōчōмōн, гōкыд машина вōчōмлы (медга-нын металлургијалы, горној ужлы да строитчан индустријалы), електро-техническōј машинајас вōчōмны, котолјас, турбинајас да дизельјас вōчōмлы, бурōвōј оборудованно да с. в. вōчōмлы инструментјас логдōмōн. Кōт паккалом одјасыс гырыгōг, машина вōчан промышленностлōн продуктсијасыс народној овмōсын лог медга-на ичōт, сы понда промышленностыслōн да став народној овмōсыслōн вермана паккаломыс оз вермы лоны.

XVI сјезд лыгдō коланоин машина вōчан плансō выппōв вѣдавны промышленностōс да народној овмōсōс мукдō странајас завиōимостыг чорыда мездōмлањ да народној овмōслыг гырыг колōмјасо машина вōчан продуктсијоин обеспечитōмлањ.

н) Машинајас вōчан, электротехническōј, тракторној промышленност, сѣжō вѣдму ужалан машинајас вōчан паккаломлы базаыс ем гōд да цветној металлургија. Сыыг јо-а: гōд да цветној металлургија паккаломыг завиōито капиталној строитчōмлōн да народној овмōсын став мукдō отрасљаслōн (транспорт, коммунаној овмōс, оборона да с. в.) паккалан одјасыс. Сјезд ошкō ВКП(б) ЦК-лыг шуōмсō чугун плавитōм кыпōдны 1932-33 воын ещда выло 17 мѣллон тоннаоѣ. Пуктыны тајо мōгсō быд партиној, профессион-лној да общественној организатсијајас воѣ кыѣ народној овмōсын зев выжд мог. Гōд да цветној металлургијаса онѣја заводјасōс вылног логдан план олсōмō пор-

төм, Магниторгскөй, Кузнецкөй да Запорожскөй завод-
жас регыдөн ештөдөм, Уралса, Нижнетагильскөй да
Бакальскөй заводжас стрөйтны аскадө заводтөм, Уралын,
Казакстанын да Сібырын цветнөй металлургія вөчан
заводжас стрөйтөм — лөоны медга гырыг могжас, коджа-
ссс олөмө нурдөм выло став колана партійчөй, со-
ветскөй, хожајственнөй да професзіональнөй организа-
тсіјаяслы колө пуктыны став вымањнөсө.

Сјезд щөктө ЦК лы да колана (соответствујущім)
хожајственнөй органјаслы тајө стрөительство выло пыр
візөдны, наблудајтны, медым быт лөі ештөдөма шуөм
кадјасас.

Мај 15 лунга 1930 воын Урал јылыг ЦК-лыг
шуөмсө ошкөмөн XVI сјезд выгөдө, мјј:

„Странаөс індустріалізујтөм оз вермы воҙө мјж-
гыны сөмын өтї лунвывса ізшом — металлургічө-
скөй база вылө. Олөмыс пуктө быт коланаөн стра-
наөс өдјөжык індустріалізујтөм понда лөсөдны
СССР асывылын мөд ыжыд ізшом — металлур-
гічөскөй центр Уралыг да Сібырыг озыр ізшом
да рудаа местајассө іспользујтөмөн“ (мај 15 лунга
1930 вога ЦК постановленьнөыг).

Такөд щөщ сјезд лыддө быт коланаөн асывывса
рајонјасын (Урал, Сібыр, Казакстан, Среднөй Азіја)
промышленност мукөд отраглјас өддөдөмөн пазкөдны,
меставывса сырјөвөј ресурсјас вылө опірајтчөмөн цвет-
нөй металлургія, свїтөч вөчан промышленност да мукөд.

о) Народнөй овмс паскалөм обеспечітөм пуктө
быт коланаөн налого-разведочнөй уж вылын сетны
сөщөм өдјас, медым промышленност паскалөм лө
өдјассө вөлі панөвтө, аскадө мінеральнөй сырјө лөсө-
дөм понда. Та вылө колө вөчны чорыд перелом геолого-
разведочнөй ужјасын да обеспечітны зөњнас тајө ужсө
матеріальнөй базаөн. Та боксан вылпөв відлавны му-
пыщкөс төдмалом геолого-разведочнөй уж куза лө-
сөдөм вїтвога план.

VI Промышленностлыг вѣтваса плансѣ олѣмѣ пѣртан условїяс

1 Вѣтваса план олѣмѣ пѣртѣмын партїјалѣн полїтїкасѣ нуѣдѣмыс мыжѣс рабочѣј класс паскыд мас-са ыжыд уж кыпалѣм вылѣ да вылѣ олѣм течѣм енту-зїазм вылѣ. Тајѣ петкѣдчїс сотсїалїстїческѣј вылѣ формајасѣн уж органїзујтѣмѣ — сотсїалїстїческѣј ор-дїясѣм, ударнїчество, массѣвѣја вужѣмын, кодї востѣ сотсїалїстїческѣј строїтельствѣмын вылѣ кад (епоха).

Танї партїјалы і војѣ колѣ корґны медза ыжыд їсточнїк вѣтваса план тыртѣмын сѣкыдјаскѣд верма-сїгѣн да сотсїалїзм течѣмын ѣдјас содтѣм вылѣ.

2 Вѣтваса план тыртѣмлы бытѣ коланаѣн лѣѣ кадрыјас лѣѣдан проблема разрешїтѣм. Тајѣ корѣ чѣ-рыда да резкѣја паскѣдны да качество бѣкѣан бур-мѣдны практичѣскѣј уж промышленностса кадрыјас лѣѣдѣм да налыз квалїфїкатсїја кыпѣдѣм.

а) Квалїфїцірованнѣј рабочѣј ужалыг вылѣ вывтї-јона корѣм (потребностѣ) паскалѣм понда, вѣтваса планлыг ѣнїја ѣдјасѣн паскалѣмсѣ ордїѣм вѣсна, ѣнїја школа да велѣдчыг лѣдсѣ ФЗУ да промышленностын массѣвѣј профессїјаа школајасын колѣ јонжыка пас-кѣдны.

ФЗУ школајас паскѣдѣмкѣд шѣщ, кыдї медза ыжыд форма подростѣкјасыг квалїфїцірованнѣј уж-алыгѣс лѣѣдѣм, локтан катыса војасѣ колѣ паскыда нуѣдны регѣд када формајасѣн лѣѣдны да тѣдѣмсѣ содгыны рабочѣј вынлыз (курсјас да ЦІТ-лон учебно-установочнѣј базајас, брїг-дајасѣн велѣдчѣм, ужтѣм јѣзлыг квалїфїкацїја кыпѣдан да квалїфїкацїја содган-вежан курсјас да с. в.). Тајѣ формајаспыр подгѣто-вїтѣм рабочѣјјасы бытѣ колѣ војѣ кежлѣ кыпѣдны прѣїзводственнѣ-технїческѣј да культурно-полїтїческѣј уровеньсѣ.

Производствотоын реконструкција нуөдигөн зев жона кыптө мог лөбөдны выль кадряс, ыжыд квалификацияа рабочөйясөс (установщикясөс, монторясөс, бригадирясөс, инструментальщикясөс старшөй рабочөйясөс да с. в.), сиз-жө посны да шөркөд техникескөй персонал (мастерясөс, бригадирясөс, контрольорясөс).

Пазкыд робчөй массалыг административнөй техникескөй персоналлыг да торянын выдвигенечяслыг техника бокгаң төдөмлунсө жона кыпөдөм могыг колө ыгајас лезан вога планјассө быт пуктыны (бронироват) унжык прөчент техникескөй ыгајас, брошурајас, журналјас лезөм вылө, быднөгөн бурмөдны налыг качествосө да өдзөдны техника бокгаң бур ыгајас да статьяјас, коді петөны Јевропаын да Америкаын, роч кыв вылө вужөдөм.

б) Сјезд зөннас ошкө ЦК пленумјаслыг (јуль төлысга 1928 воын да нојаб төлысга 1929 воын) гырыг школајас реорганизујтөм јылыг шуөмјассө да щөктө торјөн пуктыны виөдөм улө да контроль улө тајө шуөмјассө оломө пөртөм куза, регыда кадөн добивајтчыны тајө ыжыд вопросас перелом вужааныс. Хозорганјасын контрреволюционнөй вредительјаскөд пөшщадатөм вермасөм нуөдөмкөд щөщ і возө колө төждысны социалистическөй олом паккөдөм понда ужалыг специалистјас вөсна.

в) Промышленностөн веккөдлыгјасөс јонмөдөм куза достиженнөјассө сјезд ладдө тырмытөмөн сјө требованнөјас сертыс, коді сулалө народнөй овмөс социалистическөй реконструкција нуөдигөн да пуктө ыжыд могөн промышленностөн веккөдлыг ужалыгјас возын боғтны унжык төдөм техника бокгаң асланыс ужалан производстволыг.

Сјезд щөктө нөшта јонжыка выдвигјтны веккөдлан ужјасө организаторјасөс, ас уж вылас преданнөй специалистјасөс том инженерјасыг да техникјасыг да јонжыкасө рабочөйјас костыг, кодјас агнысө петкөд-

лісны производственнөй совещаннөйяс уж вылын, ВКК да ударнөй бригадаляс уж вылын.

3. Сотсіалізм течөм воқо мунөмын да адқөдөмын ыжыд резервөн лоө промышленностын өніја оборудованнөсө јона іспользутөм, ксді өні іспользутчө јона тырмытма, да выль техника сујөм.

а) Урчитны, мыј дорвыв ужалан вежон вылө вужөм да ужалан сменајас лыд содтөм јона кыпөдөны вермөм фабрика—завод оборудованнө іспользутөмлыг, содтөны предпріяттөлыг загрузкасө, отсалөны өдқөдны капітал бергөдчөмјас, валөвөј продуксіјасө содтө да асдонсө чінтө. Дорвыв ужалан вежонлөн ітогјасыс тајө колан кадас петкөдлісны, мыј сіјө лоі 1929-30 воын промфінплан тыртөмын зев ыжыд факторөн. Сјезд шөктө тајө локтан вонас вужөдны став промышленностын гырыг отраслјасөс дорвыв ужалан вежон вылө, ськөд щөщ быдногыс паскөдны уж предпріяттөјасын сменајас содтөм куға.

б) Сјезд лыдфө коланаөн паскөдны том ужалыс јасө да спетсіалістјасөс заграничаө ысталөм практика да мукөд странајасыг инженерјасөс, мастерјасөс да квалифіцірованнөј робочөјјасөс СССР-ө коралөм, обеспечитны дөңнас іспользутны налыг опытсө да төдан лунсө Совет Сојузса предпріяттөјасын.

Техніка бөксаң отсалөм куға вөчөм договорјас іспользутөмөн, промышленостын реконструксіјануөдөм вылө да выль производство организутөм вылө заграничагаң отсөг кыскөмөн колө таја ужас лөбөдны сещөм өдјас, кодјас мијан промышленностын леісны регыджык срокөн богтны аслыс бур опыт да заграничаын вөқо мунан техникалыг достөженнөјассө.

в) Такөд щөщ колө паскыда пуктыны ратсіоналізатсіја нуөдөмын опытөн Сојузса государственнөј предпріяттөјас костын вежласөм. Бјурократізм ногөн аппаратгаң тајө уж вылас віқөдөмкөд да гусөн вөчөмкөд когаөм вылө колө паскыда кыскыны ужа-

лыг робочөй массаёс. Колө бур предпріятөјасыг дості-
женьөјассө богтны учот вьлө да разөдны, паскөдны сі-
јөс мукөд предпріяттөјасө. Паскыда колө паскөдны
воэө муныг предпріяттөјаслыг бөрвыг колан пред-
пріяттөјас вьлын шефство.

г) Сјезд лыддө, мыј сотсіалістіческөј ратсіона-
лізатсіја нуөдөм, коді лоө медбур способөн гуға
(скрытых) гырыг резервјас мобілізујтөмын да асдон
чінтөмын, колө лоны торјавтөм јукөнөн практіческөј
ужын промышленностын став адміністративно-техні-
ческөј персоналын, лоны предпріяттөјасын техно-
производственнөјужын медыжыдөн. Та понда промыш-
леннөст став сістемаас улігаһыс вьліөзгыс колө јон-
мөдны ратсіоналізатсіја уж нуөдыг органјасөс.

Ратсіоналізатсіја ужлы колө чорыда јітчыны сот-
сордјыгөмкөд да ударһычествокөд; такөд щөщ колө
паскыда іспользујтны робочөјјаслыг індөдјассө да ро-
бочөј ізобретательство.

Паскыда колө паскөдны стандартізатсіја лөбө-
дөм куға уж кызі промышленностын колана матер-
јалјассө да сырјооб, сің жө вөчөм продуктајасас да на
піјө пыран торјасас (чагтјасас).

Ратсіоналізатсіја уж нуөдөмын зев ыжыдөн сјезд
лыддө предпріяттөјас спетсіалізірујтөм продуктіја-
лыг ассортіментсө чінтөмөн, массөвөј производство
організујтөмөн да спетсіалізірујтөм заводјас коопері-
рујтөмөн.

д) Колө нуөдны чорыд мерајас техніческөј про-
паганда паскөдөм куға, спетсіалнөј общественнөј кон-
трољас пыр паскыда робочөј массаёс вьлө техника пыр-
төм (внедрение) вьлө кыскыны промышленностын тех-
ніческөј реконструктіја нуөдөм куға іспользујтны
массалыг творческөј воэмөстчөмсө.

е) Производстволыг став ердывьса вермөмјассө
јонжыка іспользујтөм куға колө лөгөдны мөда-мөд
костса отсаган јітөд гырыг государственнөј промыш-

ленност костын да посні, меставывса да кустарнөй промышленност костын. Посні, меставывса да кустарнөй промышленностлы, јонжыка кооперіујтөмлы, рынок вылө төвар вөчөм паскөдөмкөд щөщ колө лоны гырыс промышленностлы содтөдөн, вөчны сја заданнө куза өткымын деталјас да полуфабрикатјас, мыјөн гырыс промышленностса оборудованнө мынтыны сещөм производственнөй вочаа өмјасыс, кодјасөс поө вөчны посні кустарнөй да ремесленнөй предпріјаттөјасын.

4. Промышленност воэын пуктөм могјас олөмө пөртөмыс щөктө регыджык ештөјны промышленностса вескөдлыс сгстемасө выль-ног лөзөдны сө кущөм основнөй прінціпјас куза:

а) Промышленностын став эвөннөјасас једіноначаліјө лөгөдөмын;

б) Сетны промышленнөй предпріјаттөјаслы јонжыка асвіјын ужалөм (самостөіателност) да нырнуөдөм планөвөј заданнөјас тыртөмын;

в) Предпріјаттөјас ужын технөческөј руководство јонмөдөмөн;

г) Хозорганјас ужын бырөдны вреднөј өтө пөлөс уж уналаын нуөдөм (параллелизм) да лөгөдны прөстөјажык промышленностын планурујтан да вескөдлан став сгстемасө.

Сјезд ошкө ЦК-лыс шуөмсө производстоын вескөдлөм лөгөдөм бурмөдөм куза, промышленностөн вескөдлөм выльногөн лөгөдөм да једіноначаліје лөгөдөм куза да щөктө чорыда нуөдны најөс олөмө. Такөд щөщ сјез пасјө, мыј промышленност вескөдлан реорганізујтөм уж нуөдөс тырмытөм вынөн да өдјөн, мыј тајө ужсө нуөдгөн вөлі лоөма уна торкөөмјас, өшбикајас: өнөэ-на уналаын абу нуөдөма олөмө хозрасчет прінціп, абу быд предпріјаттөын лөгөдөма једіноначаліјө, өткымынлаын промышленностса торја органјас костын јитөд прөстөјжыка лөгөдөм пыөдөі лоі слож-

нөйжөк, зүгөмажык, административно-хожајственнөй аппарат чинтөм пыдди өткымынлаын лоі содтөма. Сјезд пөрүчитө ЦК-лы примитны мерајас тајө тырмытөмтор-јассө регыджыкөн испаритөм куза, промышленностын реорганизация уж регыд строкөн ештөдөм куза, вескөдлан аппарат чинтөм куза да прозводстоын јединаначалјө чорыда нуөдөм куза.

* * *

Социалистическөј стрөителстволөн успехјасыс, витвога план тыртөмлөн успехјасыс сешөм гырьгөс, мыј став капиталистическөј мирыс некыз оз мын тајө быт пыдди пуктөмыс, Ставмуыввса буржуазиялөн витвога планөс финанс боксан орөдны зилөмыс лоі весшөрө. Весшөрө налөн лоі надејаыс мијан культура боксан колөмө, кадрјас тырмытөмө. Весшөрө лоіны налөн надејајас, мај шыг, лыөг кинас орөдас витвога план тыртөм. Весшөрө лоіны надејајас пролетариятлөн серефнаккөд јитөд оромвилө.

Вөвлытөм өдјасөн СССР вежө колөм странаыс, вичму ужалан странаыс — возын муныс странаө, гырыс индустрияа странаө. Вежө да-і вежөис-нын ставмуыввса олөмын СССР-лөн местаыс. Витвога план артавліс, мыј Советскөј Сојуз ставмуыввса ізшом перјөмын 1932-33 воын витөд местаыс вежөас нөлөдө. Збыль вылас тајө местасө лоө бөстөма локтан воын-нын. Чугун вөчөмын Советскөј Сојузлы колө вөлі 1932-33 воын сувтны нөлөд местаө. Збыльвылас өд металлургия паскөдөмын өдјас өдөдөмөн тајө местасө лоө бөстөма 1931-32 воын.

Промышленностын уна гырыс отраслјас куза — ізшом, нерп перјөм, вичму ужалан машинајас вөчөмын, быд машинајас вөчөмын, стрөитчан материалјас вөчан промышленностын — витвога планлөн задаһһөыс, советјас сјездөн вынөдөмыс, лоө тыртөма-нын возда кујим војаснас.

Промышленност паскөдөн ытвоса планлөн уг-пешнөҗа тырөмыс, голь да шөркөддем крестаналөн социализмлаң чорыда бергөдчөмыс, капиталыстическөҗ элементјас ыло јонжыка наступајтөмыс да дорвыв коллективизација подуввылын кулакөс, кыҗи классөс бырөдөм политикалаң вужөм јогмөдисны классөвөҗ тыш страна пышкын да кыпөдисны СССР ыло ылыг-лок ногөн мувыв имперализмлаң да налы отсагыс социал-фашистјаслаң углазөмјас.

Тајө услөвјөјасас партија воҗын да робочөҗ класс воҗын страна индустриализирујтөм куҗа сулалан зев гырыс историческөҗ моҗас нуөдөм шөктөны нуөдны торја-нын чорыда да большевистскөҗ лүчки виҗ хоҗајст-веннөҗ стрюфельствоын да чорыда коғасны быдҗама сикас оппортунистјас нога зуглалөмјаскөд, быдҗама нога кежласөмјаскөд партија генералнөҗ виҗыс.

XV Сјездлаң коҗан кадыс вөли тырөма коғасөмөн большевик партијалөн, пролетариат да крестана миллионнөҗ масса ыло мыҗасөмөн, гырыс өдјасөн индустриализатсија нуөдөм понда, медвојдөр өкыд индустрија ыҗыд өдјасөн паскөдөм понда, коді лөсөдө подув социализмлаң веҗны став народнөҗ овмөссө, социализм гырыс вермөмјасөн течан туҗ ылын сулалыс овмөс паскөдөмын өкыд торјасөс вермөм понда.

Партија вескөдлөмөн лоі шуөм серти содтөдөн тыртөма ытвоса план, паскөдөма став фронт пастаыс карын даҗ өктјасын капиталыстическөҗ элементјас ыло наступајтөм, мелкобуржуазнөҗ стихија улын ердө петана оппортунизм нога партијаын өткымын слөҗјас шатлагөм јонжыка лоөм ыло виҗөдтөг. Таја шатла-өмјасыс тыдовтчисны партија виҗ ыло вескыда шыб-ласөмын вескыдвыв кеҗысјаслаң.

Вескыдвыв кеҗысјас шыблагисны партија виҗ ыло медҗа ыҗыд, решајушщөҗ вопросас — гырыс өдјасөн индустриализатсија нуөдөмын. Вескыдвыв кеҗөмлөн виҗыс вәјөдө индустриализатсијаын партијалыс нуөдан

өдјассө гартөмө, сіз-кө, Ғерт, странаын капиталистіческөй элементјас јонмөдөмлән. Збылвылас веккыдвыв кежөмлөн політикаыс лоө капиталистіческөй элементјас воґын капітулырујтөм (сетчөм).

Веккыдвыв кежыґјас уласісны партија віч вылө сөкыд индустрија паскөдөм өдґөдөмын, коді лоө подулөн став народнөй овмөсөс сотсіалистіческөй реконструксіја нуөдөмын. Веккыдвыв кежөмлөн вічыс тајө вопросас вајөдө пролетариатлыґ нырнуөдан, веккөдлан рольсө узкөдөмө, коді (пролетариатыс) мунө журнуөдыґөн странаын сотсіалистіческөй переустройство нуөдөмын. Тақикөн веккыдвыв кежөмлөн тујвічыс лоө сотсіализм туј куґа воґө мунөм вөсна вермаґөмыґ өткажитчөм.

Веккыдвыв кежыґјас уласісны партија тујвіч вылө сотсіалистіческөй индустрија паскалөмын, ґескыдінјас ґерті (узкој мөстәјаскөд) өткоґаґөм могыґ. Тащөм тујвічыс вајөдө массаөс көґөдөмө (к демобилизации), массалыґ воґмөстчөмсө сөкыдторјас бырөдөм вылө јонмөдөм пыддә. Тајөн помөчыс лоі ердвылө петкөдөма веккыдвыв кежөмлыґ капітуланскөй пыщкөссө.

Сөмын мірітчытөґ веккыдвыв оппортуністјаскөд вермаґөмөн партија верміс перјыны да перјіс вітвоґа план тыртөмын ғырыґ успехјас. Соціалистіческөй строітельствөын воґө-вылө успехјас вермасны лоны сөмын тајө коґсө веккыдвыв кежөмкөд да сыкөд мірітчөмкөд, кызі медыґыд опаснөст партијаын, воґө нуөдөмөн.

Такөд щөщ мыјвермана чорыда колө нуөдны коґ кызі троцкізм коласјаскөд, сізі-жө быдґама-ноґ кусыңјаскөд да „шужавыв“ четчалөмјаскөд поґтөм индустриализација нуөдыґјаскөд. „Шужавыв“ оппортунізм ноґа четчалөмјасөс јөзөдөм да бырөдөм лоө медыґыд условіјөөн веккыдвыв оппортунізм ноґа кежыґјаскөд — медыґыд опаснөст мјјан партијаын — уґпешнөја коґ нуөдөмын.

Оппортунизм нога шатлабѳмјасѳс да кѳжлабѳм-
јасѳс венѳмѳн, партија, социализм течѳмын лѳнинскѳј
вескыд полѳтика чорыда нуѳбѳм подуввылын, кѳтыртѳ
аслас знамја улѳ пырунжык робѳчѳј классыс да бѳктса
ужалысјасыс пагкыд массасѳ да чорѳбѳбѳ вын став-
мувывса пролетариатлыс коммунизм понда вермабѳмн.

Колхоз течөм жылыг да ҕиктса овмөс кыпөдөм жылыг ВКП(б) XVI сјездлөн резолутсіја

(Прімітөма өткөвјөн)

1. Колхоз течөм куға ітоғјас

Партіја XVI сјездөан 2⁶/₂ во колөмыс СССР-ын өіктса овмөс бйдмөмын вөлі зөвжыд переломнөј кадөн. Тајө переломыс петкөдчөө сыын, мыј производашщөј областса һаһ вөдөтан основнөј рајонјасын 1930-өд вога мај 1 лун кежлө колхозјасө вөлі кыскөма 40-50% крөстана овмөссө 1928-өд вога тулысын 2-3% овмөс местаө, а көза плөшщадыс колхозјасын СССР паста сөді 1,5 мільон гектарөан 1928 вога тулысын, кызі і урчөтөма вөлі јанвар 5-өд лунга ВКП(б) централнөј комітег решөһнөын 30-35 мільон гектарөз 1930-өд вога тулысын, өзім мулыг көза лыдфөтөг. Тақнад колхозјас совхозјаскөд щөщ 1930-өд воас-һін сөтасны төварнөј һаһлыг унжык јукөнсө мыјөн і торјалө тајө XVI сјездса да XVI конферентсіја дырға кадјасыг, кор төварнөј һаһыс унжыкыс вөлі вөчгө өтка крөстана овмөсјасын, сы піјын щөщ кулак овмөсјасын. Тақөн партіја збыльвөлө разрешајтө өіктса овмөслыг медыжыд да өөкыд проблема—һаһ вөдөтан проблема.

СССР кыптөмын лоөм переломыслөн мувыв іс-төрөчөскөј значөһнөыс лоө сыын, мыј:

1. Һаһ вөдөтан медтөдчана рајонјасын унжык шөркөдөм крөстанаыс, гол крөстана борза, гөгорвоисны коланлунсө өтувја гыргө овмөсјаслыг, ас вөлыгө колхозјасө өтувтчөмөн да өтувја мујас вылын көза нуөдөмөн—бергөдчөсны сөтсіалөгөчөскөј туј вылө. Тајөн һө сөмын төоріја бөкөан докажітөма, а лоі уна мільон лыда јөз опытөн проверөтөма сіјө позөм-

сө (возможность), мыҗ пролетариат диктатура дырҗи бөрө колөм, ичөт производительность, өткә, поснҗи да зев поснҗи крестана овмосҗасанҗ поҗо веөкыда вужны өтувҗа, вылын производительность гырыз овмосҗасө.

2. СССР-са уна районҗасын дорвыв коллективизация паскөдан подув вылын партија вужис капитализм нога элементҗасөс өктҗасын жмитан да топөдан воҗда политикаҗанҗ выл политикаө—кулакөс, кыҗи классөс, бырөдан политикаө, тајө политикасө збылмөдөмөн, кыҗи дорвыв коллективизациялыг орлывтөм өтторҗа јукөнсө, кодөс (кулакөс, кыҗи классөс, бырөдөм) нуөдөны агныс гөл да шөркөдөм крестана.

3. Колхозҗас да совхозҗас паскыда быдмөм вөсна, да кулакөс, кыҗи классөс, бырөдны заводичөм вөсна СССР-са овмөсын **вежөб экономическөј торҗа укладҗаслөн подувҗаслөн соотношеньныбыс**, сывөсна, мыҗ социалистическөј уклад динө содтөд (промышленность динө) быдмө социалистическөј уклад СССР-са өктса овмөсын, кодҗи жмитө капиталистическөј укладсө (подувсө).

4. СССР-ын социализм нога вольтөмис (отношения), кодҗи өнөҗ на мыжөывлис сөмын өтҗи социалистическөј промышленность вылө, **өниҗанҗ кутасны мыжөвыны щөщ и өктса овмөсын өдјө быдмыс социалистическөј сектор вылө** (гырыз производство, кодөн лооны колхозҗас да совхозҗас). Тајөн вөсса поҗана пролетариат революцияҗанҗ зев гырыз өөкыдторҗасөс вермөм, кодҗи (өөкыдторҗасыс) ем сын, мыҗ пролетариатлөн властыс „даг лөсөдөм“ социалистическөј вольтөмҗасыс (отношения) оз воны он-кө бөст капитализмлыг мед вылыс формаҗасөс, кодҗас паскалөмны промышленностьса выли мес аасын (верхушки) да зев-на омөла вөрөдөдлөмаөг вҗму вөдитөм.“ (Левҗин, IV съезд партии, доклад о войне и мире, т. II, стр. 316, 2-е издание).

5. Тајө ставыскөд щөщ өни выльногөн сувтөдөбө вопрос өктын совет власт мыжөм јылыг, өниҗанҗ

һанвөдитана медважнөй СССР са районјасын өікт жүкө подувнас кык пельө: колхозникјас ылыө. кодјас збыл емөе совет властлөн зумыд мыжсан подув да һеколхозникјас ылыө, гөл да шөркөддемасы, кодјас өні оз-на көсјыны пырны колхозө, но колхозса мас-совөј опыт најө, ферт, гөгрөвоасны регыд кадөн, (относительно) коллективзатсіја туж ылыө сувтны колөм јылыс.

Сјезд лыдөө коланаөн пасјыны, мыј партијалы удајтчөс воны СССР-са өіктса овмөсын таяө переломас сөмын:

а) ыжыд өдјасөн индустрија паскөдөмөн, коді ем кључ өгүвја подув ылын өіктса овмөсын реконструкция нуөдөмын;

б) массөвөј кооперироваңнө паскөдөмөн, машинно-тракторнөј стантсіјас организујтомөн да совхозјасөс јонмөдөм-содгөмөн;

в) өіктса капитализм нога элементјас ылыө (кулакјас ылыө) наступајтомөн, шөркөддем крөстјанакөд јитөд кут н подув ылын, коді өні ем колхоз течөмлөн подулыс;

г) өіктса батракјасөс да гөл крөстјанаөс организујтом куза уж паскөдөмөн;

д) контрреволюционөј троцкізмөс да векыдывв кежөм пасдөмөн.

II Колхоз течөмлыс подувсө јонмөдөм да өшибкајаскөд вермасөм.

Колхоз течан ужын лоөм успехјассө јонмөдөм да таяө подув ылас воөө колхоз течөмсө паскөдөм вермас лоны сөмын практика ылын колхоз течөм. кузе маркөістско-лөнјинскөј өурөса принтсіјассө чорыда оломө пертөмөн, кодјасыс бсрынтчөмыс ем пролетариат өіктатуралы паныда зөв ыжыд мыж вөчөм.

1. Колхозјас вермасны течөыны сөмын асвөлаа подув ылын. Мырдөн, либө админістративнөј правасн

гöль да шöркoддем крестанаöс колхозö пырны щöктыны заводитлöм, ем партијалыг виçсö лыкыг торкöм да властөн злоупотребајтöм.

2. Öнија кадын колхозлөн сурöса (основная) формаыс ем виçму **ужалан** (сельско-хозяйственная) **артель**. Щöктыны, мед крестана артельö пырöм бöрын çикпыр жö öткажитчисны асторја велалöмјасыз (индивидуальные навыки) да интeресјасыз, мед дугдисны öтувја овмöс ðинö содтöд öтка аскежга овмöс нуöдöмыг (мöс, ыжјас, пöтка, керка гөгöрын градму), мед аслыныс вылö ез кутны нажöвйтчыны бокаса нажеткаөн, көт i позана сiјö да сiç воçö—лоö марк-сизм-ленинизм азбука вунöдöм.

3. Колхозлөн формаыс мед вöли лöгалö районса овмöс торјалан ногкöд (особенности) да овмöс отраслькöд. Артельјаскöд ортчөн оможыка наң вöдiтан торја районјасын, а сiç жö асыввывса натсионалној районјасын воçжыксö вермас пагкыда пагкавны öтувјөн виçму ужалан тöварищество, кыçи артельö вужан форма.

4. Колхоз течöм вермас кыпöдчыны вылыжык формаö—коммунаö—техническöј база кыпалöмкöд щöщ, колхозној кадр бадмöмкöд да колхозчыкјаслөн кyльтурној уровень кыпалöмкöд да мед уставыс колана вежлалöмсö вöли признајтöма агнысөн крестанаөн да збыльмöдöма улыгань.

5. Ужлыг производительностсö кыпöдöм вылö колхозјасын выль общественној ðистциплина лöгöдöм вермас лоны сöмын збыльвылö самодeятельност пагкöдöмөн да колхозчыкјасөн да колхозчытсајасөн колхозса овмöсөн вескöдлöмын воçмöстчöмөн участвуйтöмөн.

6. Öтувјөн виçму ужалöмö вужöм вермас збыльмыны, кыçи та вылö унаыг индивис Ленин, сöмын колхозјаслы совет госyдарствозаң организационној матерјалној да фiансовöј отсöг пагкыда сетöмөн:

„быд общественнőй стрőй овмѡдчѡ сѡмын фінансѡвőй отсѡг торја классань вѡтѡмѡн“, (Лѡенін) с кооперации, т. XVIII, 2, стр. 141).

7. Оз ло Лѡенін нога совхозјасѡн вескѡдлан организационнőй сѡстемасѡ колхозјасѡ вужѡдѡм, сы вѡсна, мыј совхозјас, кодѡ ем государство средство вылѡ лѡвѡдѡм государственнőй предпрѡяттѡ, торјалѡны колхозјасы, кодѡ ем крѡстѡналѡн асвѡлза общественőй објѡдинѡннѡ, асланыс средство вылѡ лѡвѡдѡм.

8. Отка овмѡсјасань ѡтвѡја овмѡсѡ вужѡм вермас лѡны сѡмын робѡчőй класс да гѡл да шѡркоѡдем крѡстѡна кост јѡтѡд куган подув вылын, кодѡ щѡктѡ кыскыны шѡркоѡдем крѡстѡнаѡс колхозѡн вескѡдлѡмѡ.

Тѡјѡ став вѡснаыс сјезд лыѡдѡ торја колѡнаѡн партијаса быд шленлы бура тѡдмавны вѡчѡм ѡшѡбкајаслы да партијалыс вежнѡдлѡмјаслыс ѡамсѡ, кодјас вѡліны таво тулысса колхоз течѡн ужын. Тѡјѡ ѡшѡбкајасыс да вежнѡдлѡмјасыс вѡліны колхозјас течѡн гѡл да шѡркоѡдемакрѡстѡнаѡс сетчѡ мырдѡна мерајасѡн кыскѡмын; артелса шленјаслыс потребѡтельскѡй значѡннѡа поснѡ скѡт да мѡсјас ѡтвѡтѡмын; нань всѡдѡтѡм рајонјасѡ колхоз течѡм куѡа сѡщѡм ѡдјас вужѡдѡмын, кодјас оправдѡјѡтѡсны аѡнысѡ опытѡн дај ѡндѡма вѡлі ЦК решѡннѡјасын сѡмын нань вѡдѡитѡна рајонјаслы вылѡ; организационнőй да материѡлнőй лѡвѡдчѡм колѡна ногѡн нуѡдтѡг термасѡмѡн коммунајас лѡвѡдѡмѡн; „гѡгант“ — колхозјас нѡм улын камандујтан подув вылын бюрократѡческѡй организѡцијас лѡвѡдѡмын; колхозјаслы правѡтельствѡын шуѡм кредитјас сетѡм падмѡдѡмын да правѡтельствѡѡн сетѡм льготѡјас колхозјаслы сетѡмын; колхозјас вылын да колхознѡкјас вылын лѡкѡ админѡстрѡвѡрујтѡмын, бѡрјыѡм назначѡнствѡѡн вежѡмын, вылысан камандујтѡмын; шѡркоѡдема олысјасѡс увтыртѡмын да сылыс кѡѡјасственőй опытсѡ испѡлзујтѡмын; кулакјаскѡд тышкѡсѡм вылѡ вескѡдѡм мерајассѡ шѡркоѡдем крѡстѡна

вылө вужоёмын („раскулачнөм“, бөржыган праваяс
лшнөм да с. в.).

Сутсө тајө өшнбкajasыслыс да партнјалыс внчсө
медчорыда зугөмјасыслыс, кодјас пазкавлнсны торја-
ннн потреблјаушщөј уна рајонјасын да СССР асыв-
выв натснналннөј республикајасын да областјасын
апрель 2-өд лунса аслас обрашценнөын Центральнөј
Комнөтет внсталнс (определнл) тајн:

„Шөркөдөма олыскөд нтөд јонмөдан полнөтнка
гөль крестана вылө мыжөмөн да кулакјаскөд кемжа-
лыгтөма тышкаөмөн кутнс знкөз вежыны.

Ленннзмлы паныда шөркөдөма вылө камандуј-
тан полнөтнкадн, ЦК-лөн апрель 2-өд лунса 1930 (вога
обрашценнө).

Тајө өшыбкajasыс торја рајонјасын шызөднсны
не сөмын колхозјасылы пыныда выступленнөјас, а ве-
өг өткымынлаын кулакјас позмалөмөн (воздействнем)
кутнсны быдмыны антнсоветскөј выступленнөјасө.
Та дннын медга тревожнөј вөлі снө вөвлытөмторјасыс
(факт), мыј—

„...партнннөј органнзатснјајасган лоөм артмөм по-
ложеннөсө абу еща сажөдны знлөмјас да асгыныс
өшнбкajasсө да нелучкн ужалөмјассө прнзнајтөм да
веккөдөм пыфдн ставсө шөркөдөма олыс катласөм
вылө вештыны знлөм“(сеннжө).

Тајө өшыбкajasыс-кө партнја Центральнөј Комнөтет-
лөн ез вөвны аскадын веккөдөмаөс (ЦК-лөн решеннө-
јасыс февраль 20-өд лунса, март 10-өд лунса, март 15 лун-
са, апрель 2 лунса да Сталин јортлөн ставтајас „Го-
ловокружение от успехов“ да „Колхозннк јортјасылы
вочакыв“),—тајө ескөн грөзнтнс внчму овмөс коллек-
тнвнзрнјтөмсө орөдны сөвет государтволыс подувсө—
робочөј класслыс крестанакөд нтөдсө орөдны (подрыв)-

Колхоз течан уж нуөднгөн лоөм өшыбкajas вөс-
көдөм вылө Центральнөј Комнөтетлөн прнмнөма став
мерајасыс ставнассө бөгтөмөн вөлі вадөдөны шөр-

колхоза олыккөд леңин нога вескыд отношеңнө бөр лөгөдөмө (восстановлению), колхоз вөлі торкөмөсө торја районјасын, колхоз течөмын достіжеңнөјассө јонмөдөмө да дорвыв коллективизация подув вылын шөркөдөма крестанакөд јитөд кутөмөн кулакөс, кызј классөс, бырөдан политика збыльмөдөмө.

Партияној да советској органјасөн ошібкајас вескөдөм јылыз висталө сјө торјыс, мыј һаң вөбітан решајтана районјасын унжык көзасө нуөдөма колхозјасөн, а һезерновөј районјасын өтка олыкјас чорыда нуөдөны көзөмсө, такөд щщ топыджыка сулалыг колхозјассө вјзөмөн, колјас тајө районса унжык крестанаыслы воғө вылө колхоз течөмас вермасны сувтны јадрөһн.

III. Колхоз течан өд јылыг да вјзму овмөс выльног лөгөдөм куға (переделкі) мојјас јылыг

1930 вога тувсов көза паскөдөмлөн мунөмыс петкөдлө, мыј колхоз течөм да совхозјас быдмөм подув вылын партијалы удайтчө разрешитны зерновөј зев сөкыд проблема. Зерновөј проблема решитөмыс аслас местаын һе сөмын кокһөдө воғө вылө техническөј културајас да скөт вјзөм паскөдөм, а щөщ решајтө вопрөс коллективнөј да госујарственнөј овмөсјасөс паскөдөм пыр овмөсса мукөд отразыласөд дескыд инјасыг петкөдөм јылыг, кытыг оз вермы петныс улын производительноста, посні да зев посні овмөсјас.

Һаң вөбітан овмөс воғө паскалөмлөн да скөт вјзан овмөсыг крјзис бырөдөмлөн сјјасыс опредеһајтчөны сјө производительној вын паскөдөны поғомјасөн, колј ем колхозјас пыщкын.

Тајө тулысас-һин һе сөмын машинно-тракторнөј стантсјајасас да важ колхозјас, а выль колхозјас,

кодјас течомны крестанскөј ужалан көлуј отлаодомон, кодјаслөн абу-на тырмымон опытыс организационнөј һи көчәјственнөј боксаһыс, кужисны чоры да паекөдны асһыныс көчә плөщадһысө заводһисны вөдһитны еновтом мујас да ежајас. Таыө өтдөр верманлунјасыс, кодјас воггөны совхозјас паекөдөмон тыдалөны сыыс, мыј таво-һин совхозјас өтһаныс (важјасыс да вылјасыс) сетасын төварнөј һань 100 миллион пуд гөгөр, а локтанво—250 миллион пудјыс һе ещажык. Тајө петкөдлө, мыј колхоз течөм подув вылын, машинно-тракторнөј стантсјајас паекөдөмын да совхозјас организуетөмын партија вермө кутчысһы збыльмөдһы лозунг „суөдһы да панјыны“ мувыв капиталист странајас, һесөмын промышленност куға, көнө гырыс овмөслөн бурлуныс (преимущества) важөн-һин ыжыд вынөн ердвылө петисһы, а щөщ виҙму овмөсын, быдман өдјасыс, кодлөн өнбөз-на вөлиһы јонжыкәсө вывти улын производителһыгә һосһи овмөса, а өнө кутас лоны колхозјас да совхозјас өдјө быдмөмын, кодјас емөг овмөслөн выл тип, кодө ез-на вөвлы морт һеһын (в истории) да кодөс лөи медвоҙыс вогтөма СССР-ын овмөс строитан опытөн.

Такөд щөщ сјезд лыдһө коланаһн:

1. Вужы,өһыс вылпов видлавын өиктса овмөс кыпөдөм куға вөтвога план, колхоз течан өдјас јылыс Центральнөј Комитет јанвар 5-өд лунга решеннө сөртө, кодөс опытыс һонһас подтвөрдһитс, сјаји мед тајө подув вылас обеспөчитһы, һань да техничөскөј культурајас өдјө паекөдөмкөд щөщ, кыпөдһы да чорыда паекөдһы, скөтвиҙөм медвоҙ һерно-совхозјас һөгөн-жө скөт виҙан торја совхозјас организуетөм пыр, вылын төварнөј колхознөј фермајас паекыда лөгөдөм пыр да көрым сетан базајас өдјө паекөдөмон.

2. Колхозјаслы да колхозһикјаслы лготажас сетөм јылыс партијалыс шуөмјассө һуөдөмкөд щөщ 1930-31

воин тавога дінын содтыны колхозіаслы ужөн сетом-
сб кык мында, лыбө, 1 мильон шайтөз.

3. Фернотрестлы локтан воө көзөмсө обеспечитны
4,5 мильон гектарыг не ешажык да 1932-өд во кез-
лө көзныс лөбөдчыны 9 мильон га вылө.

4. Свиноводтрестлы содтыны порејас виқом, мед
1930-31 воин еша пыфди сылөн лоі вузос вылө 400
гурсөз, 1931-32 воин 3 мильоныг не ешажык, і
1932-33 воин 7 мильоныг не ешажык.

5. Скотоводлы вайөдны скөт лыдсө 1930-31 воин
3,2 мильонөз, 1931-32 воин 5,5 мильонөз, 1932-33 воин
9-10 мильонөз.

6. Паскөдны колхозјасын скөт виқом, сетны сы-
вылө унжык сельско-козајственнөј крефитсө.

7. Төдвылын кутөмөн, мыј трактор да вөв, уна
во-на кутасны өткофаны муыввса ужјас вылын, колө,
мед вөлі бура дөзөритөма вөвјасөс, а торја рајонјасын
вөвјас виқом куза лөбөдны совхозјас да төваріщест-
војас.

8. Щөктыны Ленин нима сельско-козајственнөј
Академіјалы төдмавны СССР паста өіктса овмөс да
індыны кущөм култура кущөм рајонјасын буржык
вөдөитны ешажык пөльза вайан културајассө выгөднөј-
жык културајасөн вежөм јылыг; медколана продо-
вольственнөј да техническөј културајасөн ашөрја
снабжењнөөн СССР-өс обеспечитны вермөм јылыг;
өіктса овмөсын меставывса вынсө ењергіјасө, паскыд-
жыка іспользүтөм јылыг.

Ленин нима Сельско-козајственнөј Академіја вы-
лө пунктөм мојас серт, лөбөдны сіјө ужлы колана
техническөј база, наука бөрја достіжењнөјас вылнаын
сулаланаөс да јонмөдны сіјөс көммунистическөј
кадрјасөн.

9. Паскөдны ужсө колхознөј інститутлыс, мед
колхозјас течөм куза научно-оперативнөј формајас да
методјас сылөн ужыс обеспечитіс аскадөн разрабо-

тайтны да торја боксаң мөстөвөсө опыттас өтүтөм.

10. Обеспечитны трактортас да комбайнтас стрөйтөм куза программасө ставнас тыртөм, запаснөй часттас да тракторнөй притсепнөй инвентар ЦК решеннөй тасын индөм мында вөчөм, а сиз-жө минерала удобрөннөй тас, торја-нын вредителтаскөд вермагөм средствөй тас вөчөмсө адзөмөн.

Такөд щөц торја тона колө төждыгны тракторнөй инвентар бур качество понда.

IV Нөзерновөй районтасын коллективизатсия паскыда нүдөм кезлө лөсөдчөм

Нөзерновөй районса, а сиз-жө СССР асыввы республика тас да областувса став партийнөй организатсия тас сезд индө тая район тас коллективизатсия паскыда нүдөм кезлө лөсөдчөм уж паскыда колөм вылө.

Тая лөсөдчөм ужыслы медвоц колө лоны:

1) Гөль да шөркөдөма крөстана пөвсын кооперативнөй организатсия паскөдөмын, кодө заводтчө поселковөй организатсия тас да производственнө-сбытовөй торја кооперативнөй обдөйөннөй тас;

2) Öтүвөн вичму ужалан товаршество тас паскыда сөмөдөмын, кычө артелө вужөм вылө колхозса медвоцча форма;

3) Öнөйя колхоз тас бөдбоксаң тонмөдөмын да машинно-тракторнөй станция тас паскөдөмын;

4) Совхоз тас содтөмын, торја-нын хлопок вөдөтана, йөла скөт вичана, градвыв пуктас да шабдө вөдөтана, порө да ыж вичана;

5) Кулак вылө наступайтөм чорөдөм, сылыг эксплуататорскөй тенденция тас да бөдмөмсө воцө кутөмө (ограничение), такөд щөц гөль крөстаналыг да батрактаслыг котыртчөмсө тонмөдөм-паскөдөмөн;

6) Гырыг овмөс тип ыработајтан уж өдзөдөмын районса мед характернөј отраслјасын да организујтны машинајас вөчөм, кодјас кутасны отсавны ташөм овмөссө кыпөдөмлы, (шабди, көнтус, хлопок) көзан, керан, иралан машинајас, картопель пуктан да керан машинајас, машинно-огороднөј инвентар, машинајас гырыг јөв фермајаслы да с. в.).

Сіз шуана „потреблајушщөј полосаса“ партјинөј организатсијајаслы сјезд тодјөн индө сы ылө, мыј совхозјас да колхозјас подув ылын партјялы матиса војасөн-жө быт колө павкөдны виқму овмөссө потреблајушщөј полосаыс да лөгөдны сјјөс зев колана (важнейшим) јөла скөт да порө виқан, градывв пуктас да шабди вөдитана районјасө.

Сјезд торјөн индө тајө районјасын колхозјасөс улө донјалөм ылө (недооценка), коді артмө сөмын сы вөсна, мыј колхозө пырөм овмөсјасөсө воқжык дас прөчентјасөн лыфөм местаө таво тулыс ем сөмын 7-8%. Тајө, колхозјасөс увтыртөмсө сјезд лыфөбө қик позтөмөн. Фернөвөј районјасын колхоз течан опыт төдвылын кутөмөн, көні колан во колхозјаслөн лыдыс ез вөв унжык мыјдта ем таво потреблајушщөј районјасын, колхозјаслөн тајө неыжыд лыдыс колхоз течөмсө воқө павкөдөмын ворсис зев ыжыд роль, ворсис сјјөн, мыј колхозјасыс вөліны прімерөн став крөстанаыслы, мыј сені дорөисны ылы кадрјас, кодјас колхоз течөмсө воқө павкөдигөн сувтисны, лоіны организаторјасөн.

V. Колхозјас да өтка крөстана ност олөм

Өтка крөстана посні овмөсјасөан өтувја гырыг овмөсјасө матиса војасөн вујигөн став сложностсө тодвылө бөстөмөн, торја-нын, кор СССР-са асыв ыыв территоријаын овмөс ногыс (укладыс) докапиталистическој-на да нефернөвөј районјасын абу-на гырыг овмөсјаслөн массөвөј обрачетсыс—сјезд воқывв индө партјинөј организатсијајаслы өтка овмөс-

јассөс увтыртны (игнорирүйтны) поэтөм жылыс, странаса уна районн-на кутас дыр (относительно) төдчыны.

Өтка овмөсјас вьлө везкыда вьрөдөм (отношение) лөсөдөм, коді кокнөдө воэовьлө колхоз течөмсө, лоо јонжыкасө колхозникјас да өтка крестана кост олөм (взаимоотношения) жылыс вопросөн. Таво тулыснас уналаын лоөм, колхозјасыс боквьвтчөм вөсна да колхозјас вьрөм понда воэмөстчыс колхозникјасөн тышка-өбм вөсна, колхозникјас да өтка олысјас кост отношениөјас јосмөмыс ем коллективизатсја воэө нуөдөмсө падмөдөм. Та вөсна сјезд щөктө став партијнөј организатсјајассөс добитчыны, мед колхозникјас да өтка олысјас кост олөмын лоі правіло: нетравитны өтка өлысјассө, а сетны налы отсөг да быдногыс матыотны колхоз дінө.

Сјезд чорыда дивитө (осуждает) коді өтка гөль да шөркофдем крестаналыс кооперативнөј формаөн организүйтчөмсө өтдортө, кодлөн (кооперативнөј форма-ыслөн) паскаләмыс колхозө постепеннө вужөмын ем медколана өти условјөөн. Сјезд лыфөө некытчө шогмытөмөн колхозјас наэө быдман районјасын медпрөстөј формаа улыса кооперативнөј организатсјајассөс бырөдөм (поселковөј товарішществојас да торја производственно-сбытовөј товарішществојас) да щөктө став партијнөј организатсјајаслы эік пыр-жө обеспечитны најс бөр лөсөдөмсө да воэө быдмөмсө, налы организатсионнөј да фінансөвөј отсөг сетөмөн.

VI. Колхозјас течөмын организатсионнөј вопросјас

1. Колхознөј кадрјас лөсөдөм — колхоз течөмсө јонмөдөмын ем медколана өти условјө. Колхозса кадрјас лөсөдан ужын подувнас колө лоны колхозникјас пөвсыс вьл кадрјас выдвгајтөм. Тајө-жө лоө меды-

жыд могон колхозјасо ужавны ыстом 25 курс робочој-
лөн, кодјас пыцкыг унаоң-нын кужисны петкөдланы
агнысо колхозса овмосын бур организаторјасон да
кыпөдисны асоыныс авторитетнысо колхозникјас воын,
медга-нын секи, кор најо пуктылисны асвозаныс меды-
жыд могон колхозникјас пыцкыг выл кадрјас лөбө-
дөмлы отсавны. Партия та серти лыддо, мы матиса
өтү-кык воон, вождостчыг робочојјас отсөгөн, колхоз-
никјас пөвсыг петасны дас курсјасон бур организатор-
јас, кодјас өктса овмосын збыльвыло лөбны социализм
стрөитыгјасон.

Медгырыг могојасон танилобны:

а) колхозникјас пөвсын вескөдлан уж выло вы-
двигатом өигтема организутом;

б) паскыда нуодны колхозној кадрјас жеңыд
кадөн лөбөдөм — велөдөм совхозјас, ШКМ-јас, вузјас,
сельско-хожајственној техникумјас, II шупода школајас
да машинно-тракторној стантсияјас бердын;

в) јонжыка кыскыны сельско-хожајственној техни-
кумјасо да вузјасо колхозса том јозос;

г) паскыда нуодны колхозын массөвөј политпрог-
вет уж;

д) колхозса став ужын паскыда нуодны соци-
алистическөј ордыгөм, а сиз-жө организутавны да ну-
одны уж колхозса производственној совещаннојасын
да делегатскөј собраниянојасын;

е) колхозјасын котыртны колхознитсајаслыг де-
легатскөј собраниянојас. Ужсо налыг пуктыны сизі,
мед на пөвсыг вөлі петоны выл ужалыгјас да најос
выдвигатны вескөдлан уж выло.

2. Онја состојанноыс кооперативној орга-
низатсиялөн да кооперативној аппаратлөн, кодјас
орөдчөмны өтка олыгјасос обслуживајтө-
мыг да такөд щөщ некущөм ногөн ез куж-
ны лөбөдчыны колхозјасон организационној
да производство бокгаң вескөдлөмө, ем зик

некытчө тујтөм. Та герты сјезд лыддө коланаон нөти нуждөдлытөг вужааныс відлавны колхозно-кооперативнөј сјстемалыс став организатсионнөј структурасө, мыј вөсна колө:

а) Организатсионнөј производственнөј боксаң колхозјасөн вежкөдлан функцијассө (кадрјас, уж котыртөм, техническөј подув) рајон пыщса став колхозјас вылын етны рајколхозсојузлы. Отка овмөсјасөн да медпрөстөј формаа өтүвтчөмјасөн вежкөдлөмсө да најөс производство боксаң обслуживајтөмсө, а сја-жө став овмөсын заготовитөм ужсө етны рајонувса сельско-хојажественнөј кооперативнөј сојузлы. Тајө ужсө нуөдныс бөстчыны крајсаң, областјассаң да рајонсаң, көнјасын вылынжык-нын колхозө котыртөмыс;

б) бырөдны колхозно-кооперативнөј сјстемалыс шөрвыјса окружнөј эвенојассө да на пыддө чорыда вынмөдны колхозно-кооперативнөј сјстемалыс улыс эвенојассө;

в) вылпөв відлавны спетсиальнөј тсентрјаслыс лыдсө, колны сөмын өктса овмөсын медколана отраелса спетсиальнөј тсентрјас;

г) чорыда нуөдны кооператсијалыс административнөј аппаратсө чинтөм да медчорыд мерајасөн дугөдны колхозјасын аппарат содөм, колхозјасын административнөј функцијас олөмө пөртөмсө, кыз правилө, пуктыны колхозникјас пөвсыс бөрјөм јөз вылө.

3. Первичнөј формаа өтүвја овмөсјасын гөль группаслыс ужсө колө өддөдны дај јонмөдны сы вөсна, мыј прөстөј өтүвтчөмјассаң вужны кольлективизатсија вылыссажык шупөдө пөчө сөмын гөльјас вылө мыж-өмөн. Колхозса партијнөј организатсијаслы колө сја пуктыны ужсө гөль группасын, мед најө не сөмын дорјисны гөльјаслыс интересјассө, а отсалисны рөсчөј класслыс өктса гөль да шөркөддем крөст-накөд јитөдсө јонмөдөмлы.

4. Вöчны колана вежлалöмјас візму ужалан артель прімернöј уставын, артельјасын ужалан опыт да практика серті.

5. Разработајтны прімернöј устав ТОЗ-јаслы да коммуналы.

ТОЗ-са (öтувјөн візму ужалан төварішщество) прімернöј уставлы подулас пуктыны көзігөн да һаһ идралігөн ТОЗ-са шленјаслыс ужсö öтувтöм да төварішществоөн бозтöм доходјас вылö візму ужалан сложнöј машинајас да мукöд ужалан көлуј öтувјөн лөгöдöм.

Коммунајас прімернöј устав подулö пуктыны став ужалан көлујсö да вынсö öтувтöм, а сің-жö колхозникјассө обслуживајтöм куза учрежденнöјас да предпріяттöјас лөгöдöм (öтувја сöјанінјас, оланінјас да с. в.); һекушöм ногөн оз поз вежны тајö могјассö ковтöм да туйтöм посні торјас быт öтувтöмөн.

XV да XVI сјездјас костын өіктса овмöс коллективізујтöмын партіја верміс вöчны решајушщöј перелом.

Помещікјаслыс мујассö мырфöдыс-кө вöлі октабрса революціалөн өіктын медвоzza восколөн, колхозјасö вужöм лöһнн мөд, решајушщöј восколөн коді пуктö подув СССР-ын социалистическöј общество строитöмлы.

Серт, уна мільон јöз пыцкын ташöм ыжыд веж гöмыс, кыці өтка крестана посні овмöссаһ öтувја гырыс овмöсјасö вужöм јитсöма уна гырыс сöкыдторјасөн, кодјас лöһны страна пыцца классöвöј врагјас чорыда пыкöм вöсна да капиталистическöј кыщ пыцкын олöм вöсна. Та вöсна сöмын бјурократјас да чиновникјас, а һе революціонерјас вермасны мөвпавны, мыј ташöм значеннöа переворотыс, коді вөртöдö.

став овмөсыслыг подувсө да уна јөзлыг олөмсө, вер-
мас мунны гөкыд торјас паныдагтөг, классөвөј тыш
јогмытөг да шөркөдҥема олыз крөвтана шатлазтөг.

Кулакөс абу-на қикөз венөма, сјө чорыда-на ку-
тас пыкыны коллективизатсја победнөја мунөмлы.
Кулакөс, кықи классөс бырөдөм богтас куза да упор-
нөја кулаккөд вермагөм, ковмас дугдывтөг ужавны
коллективизатсја нуөдөм куза да тајө ужсө колө
паскөдны өтщөщ дорывв коллективизатсја уж нуөдөм-
көд, лыддыны сјө торјавтөм өтө ужөн. Артельн
өз-на помаг, а сөмын заводитчө өтувја выл
дистсиплына лөгөдөм, крөвтанаөс сөтсиализм
течны велөдөм. Колхозјасын крөвтана қикөз бырөдас-
ны ас торја олөм (мелкособственническая) пөсихолојјасө,
аслыныс унжык ембур чукөртны зйлөмсө, кодө најөлы
колы посны частнөј собственјјасгаң нагледствоын,
сөмын уна воза чорыд ужөн механизирүжтөм гырыг
өвмөсјас лөзөдөмөн, колхозникјас пыщкыг кадрјас
лөгөдөмөн да колхозникјаслыг культурасө кыпөдөмөн.

Колхоз течан ужын решајущөј перелөмө пар-
тия вермис вәјөдны сы вөсна, мыј вермис пазөдны,
кықи контрреволюционнөј тротскизмөс, кодлөн политө-
каыс вәјөдө ужалыг крөвтанакөд јитөд торкөмө, сја-
жө и вөкыдывв кежыөјасөс, кодјаслөн политөканыс—
өткажитчыны странаөс индустриализирүжтөмыг, кодөс
нуөдө партија, өткажитчыны совхозјас лөгөдөмыг да
колхозјас течөмыг, налөн политөкаыс—дугдыны ку-
лаккөд вермагөмыг.

Колхозјас течөмын партија добитчис решајущөј
перелөм странаөс индустриализирүжтөм политөка олөмө
дөртөмөн, сјөдн крөвтанакөд производственнөј јитөд
паскөдөмлы условјөјас лөгөдөмөн да робочөј клас-
слыг да өктса гөл крөвтаналыг шөркөдҥем крөвта-
накөд јитөд јонмөдөмөн.

Сöмын тащöм туйöн партија вермис лөөдны колана услөвiйöжас колхозжас течöмлы. Сöмын тащöм туйöд партија вермас не сöмын вынмөдны лөсми успехжасб, но i помавны (завершить) коллективизатсия нуöдан ужсö да сiйөн пунктас фундамент социалистическөй общества.

Реконструкција кадö профсоюзјас во- зын сулалан могјас жылыг ВКП (б) XVI сјезд- лөн резољутсија.

(Примітöма öткывјөн)

1. Профсоюзјас вьль кадын (на новом этапе).

Пролетарскöј государствовын профсоюзјас рөл да значеннö жылыг ленинскöј определеннöыс за-крепітöма X, XI, XVI парт сјезд постановленнöјасын, кöні лоі урчитöма торја кадјасын пролетариат дикта-тура корöм ьрти профсоюз возын сулалан могјас жылыг.

Сотсиалистическöј строительствовын реконструкција нуöдан öнїа кадыс, кодї жітöма сотсиализмөн капита-лизм нога элементјас вьлö став фронт пагта насту-пайтöмкөд, торјалö воңа кадјасыс сїјөн, мыј тајö кыпöдö мог решітөлнöја перестроитны ужсö став про-летарскöј массöвöј организатсијајасыг, торја-нын проф-союзјасыг, кыңи медга массöвöј организатсијагы, кодї бөвтö ас улас став робочöј классö.

Реконструкција кад зев јона паскөдіс сотсиализм-лыг економическöј базасö, паскөдіс сїјö щöщ сїкт вьлö вїңму овмөссö öтувја формајасөн нуöдöмөн. Тајö лөсöдіс условјö партијалы вужны топöдан поли-тикасань дорвын коллективизатсија подув вылын — ку-лакөс, кыңи классөс бырöдан политикаö. Тајö вынмө-діс пролетариат государствовыг странаса став народ-но-хозяйственнöј олөмö вескөдлан (регулирујтан) рольсö. Тајö кыпöдіс планöвöја вескөдлөмлыг значеннöсö, паскөдіс сїјö став народнöј овмөсса рамкајасöң.

Сотсиалистическöј наступленнö, кодї жітöма ка-питализмыг вужјасö бертöмкөд, неїзбежнö кыпöдö классöвöј тыш јогмөм (кулакјаслөн пыкөм, вреді-тельство). Такöд щöщ быдмö пролетариатлөн воңмөст-

чөмыс да классовој сознательностыс. Партияо массовој пырөмыс висталө пагкыд робочөј массалыс аслас авангард динө.— коммунистическөј партия динө довержө кыптөм жылыс. Социалистическөј орджыгөмлөн да ударничестволөн жона паскалөмыс, кытчө кыскама заводжасыс да совхозжасыс уна миллион робочөјжасөс, стрөйтчыс социалистическөј обществолөн лоинын ыжыд рычагөн. Жонмөны коммунистическөј ужлөн (трудлөн) петасжасыс—ударнөј бригадажас да с. в. Робочөј массалөн быдмө движение култура да техника боксан төдөмлун (знание) бөгтөм понда.

Производство вылын ужалыгжас ештөм бөрын производство вывса робочөјжасөн пыр жонжыка да жонжыка государственнөј да общественнөј обязанностжас нуөдөмыс (госучреждениежас вылын шефствуйтөм, бригадажас, добровольчество) государственнөј да козајственнөј аппаратжасын бюрократическөј извращениежаскөд тышкабөмын лоө зев ыжыд торжөн.

Паскалан социалистическөј наступлениебыс щөктө овмөс стрөйтөмөн векөдлан ужө јешщө жонжыка да активнөја кутчысны уна сурс воэмоствчыс пролетарияжасөс да кыскыны социалистическөј строительство нуөдөмас уна миллион робочөјжасөс да гөл да шөркөдем крестана, колхозникжасөс. Сизжө кызи Октабрса револуцсия дырји да гражданскөј война дырји профсојузжаслөн воэда шеренгажасыс Ленинскөј партия знамја улын Октабрскөј завоеваниежас вөсна бој вылө мунигөн нуөдлисны асбөрганыс революционнөј медвози почитсияжас вылө профсојуз шленжасыс став массасө,—сизжө-и өни ударнөј бригадажас да ударникжас—ужлөн тајө геројжасыс—емөг сещөмжө воэын муныс шеренгажас, коджас вылө мыжгөмөн партия да профсојузжаслы колө кыскыны став робочөјжасөс овмгсын социалистическөј переустройство вөсна, промышленностын реконструкция нуөдөм вөсна да капитализмлысвужжасөсөңнасбертыштөм вөснатышкабөмө

Профсоюзјас вьлө, кыңи медыжыд массөвөј пролетарскөј организатсија вьлө, медвоң уөө мог мобилизујтны да организуйтны массаөс социалистическөј общество стрөитан могјас гөгөр, кофөс почө лөбөдны да јонмөдны сөмын уна мильон ужалыөјасөн зилөмөн.

„Профсоюзјаслы колө лоны медматыса отсагыөө государственнөј властлы, кофөн вескөдлө став политическөј і көңажественнөј ужас робочөј классөн авангардыс — коммунист партија. Став-нассө-кө профсоюзјас — коммунизм школајас, торја-нын налы колө лоны социалистическөј промышленностин вескөдлыө школајасөн (а сөгга постепеннө — вичму өөфитөмөн) став робочөј массалы, а сөгга-і став ужалыө јөзыслы“ (Ленин).

Партија XI сјезд резолютсијаын пасјөм Ленинлөн тајө индөдыс мед вөлі чорыджыка пасјөма торја-нын өні, социалистическөј наступленьөдын успехјаскөд, народнөј өвмөсын социалистическөј формајас быдмөмкөд да робочөј класс өвмөстчөмкөд јитөмөн.

Ставыс-тајө вежө (видоизменяет) профсоюзјаслыө могјасө, щөктө чорыджыка участвуйтны өвмөс стрөитан ужын, бергөдчыны производстволан чужөмөн.

Пролетарскөј государствоын народнөј өвмөс реконструктсијаыс мунө өтщөщ робочөјлыө материалнөј положеньөсө да став оласногсө (бытсө) бурмөдөмкөд. Тавөсна робочөјјаслыө материалнөј уровеньсө кыпөдөм куза профсоюзјаслөн ужыс не сөмын не увланө, чинөмланө мунны, а колө кыптөмыскөд щөщ пыр јонжыка пөртөыны өлөмө управлајтан да планируйтан органјасын профсоюзјасөн участвуйтөм пыр, сені бюрократическөј извращеньөјаскөд вермаөөм пыр.

Государственнөј да көңажественнөј аппаратјасын бюрократическөј извращеньөјаскөд вермаөөмөн, уна

гурс воқмөстчыс пролетаріјјасос, кызі сотсіалыстіческөј овмөс организаторјасос велөддөмөн да выдвігајтөмөн, профсоюзјаслы колө асгыныс ужсө робочөјјаслыс материалнөј положеннөсө бурмөдөм куза топыджыка јітны производственнөј могјаскөд, нуөдны робочөј масса костын разјазнитана уж, мыј странаос индустриализірујтөмлөн гырыс өдјасыс да візму овмөсын сотсіалыстіческөј перестройка нуөдөм ем сөмын өті (единственный) вескыд туј робочөј класслыс да став ужалыс јөзлыс материалнөј положеннөсө бурмөдөмын.

XI да XIV партсјезд решеннөјјас подув вылын өвмөс қонтан кадын профсоюзјаслөн лоіны гырыс доствженнөјјас: асвөлаа—өтка шленство вылө вужөм, гырыс воковјас пролетарскөј демократіја паскөдөмын, овмөс қонтөмын профсоюзјаслөн участвуйтөм, массаос сотсіалыстіческөј строітельствоө кыскөм да с. в.

Такөд өтпырјөн профсоюзјас пыщкын заводітөны поздыоны тред-јуніоністскөј оппортуністическөј элементјас. Қік тавөсна реконструктсіја кадын профсоюз организатсіјајас ез лоны өтвывнаынөс сіјө выл могјасыскөд, кодөс на воқө сувтөдіс партіја.

ВЦСПС-лөн важ составса оппортуністическөј руководщөј группаыс не сөмың ез вермы гөгөрвоны пролетаріат диктатуралыс реконструктсіја кадса могјассө да профсоюзјаслыс татыс петыс могјассө, а вегіг пыкіс партіјалы профсоюзјас ужын перестройка нуөдөмлы да најө ужыс гырыс тырмытөмторјассө бырөдөмлы, кодјас қоннас петісны ердылө сотсіалыстіческөј наступленнө паскыда нуөдігөн. Профсоюзјасын партіјалыс візсө зугөмөн ВЦСПС-лөн оппортунізм нога руководствоыс өніја кадө профсоюзјас двіженнөын став гурөса вопросјас кузаыс сувтісантіленінскөј—вескыдывыв кежан—позітсіјаө.

Тред - јуніонізмлаңө кысөбмсө петкөдлөмөн, ВЦСПС-са оппортуністическөј вескөдлысјас збылвы-

лассё зілісны жєбмөдны партіялыг профсоюзјасөн
вєккөдлөмсө, нуөдісны зєв өпаснөј аңтілєнінскөј віз —
профсојузјасөс партіялы паныд сувтөдөм.

Тажө позітсіјасө өөлі зік вєзкыда, Лєнін ногөн,
осудітөма партія ЦК өн да профсоюзјасын ужылыг
унжык коммуністјасөн, кодјас јєшщө-на јонжыка то-
пөдчїсны асланыс большевітскөј ЦК гогөр (профсојуз-
јаслөн VIII сјєздыввса фраксіја, ВЦСПС-лөн пле-
нум, Союзјас ЦК-јаслөн пленум, меставывса сојузнөј
органјаслөн пленумјас да с. в.)

Профсојузјас, партія вєккөдлөм улын, банкроті-
чөм вожјјассө вєжөм бөрын, бөстчїсны чорыда вєр-
масны профсојуз пышса трєд-јуніонїзм да оппортуні-
стїчєскөј єлєментјаскөд.

XVI партсјєзд лыфдө коланаөн воэө нуөдны
вєрмасөм профсојузјас ужын трєд-јуніонїзм да оппор-
тунізм, ног аєлєментјаскөд, такөд щөщ анархо-сіңфі-
калістскөј да полутротскїстскөј уклонјаслы отпор
гєтөмөн.

Тажө вєрмасөмсө оз-на поз лыфдыны пөмасөмөн
сы вөсна, мы ј вєрмас-на лоны.

„Стөч (именно) профсојузјас пыщкын быдгїкас
полїтїчєскөј вліянчөјасыс, код ем капїталїзм
коласјас в-лын да посны прїзводство вылын над-
стројка“ (XI сјєзд рєзольутсіјасы).

II Прїзводстволань чужөмөн

1. Партіялөн XVI сјєзд рєшітєлнөја індө, мы
профсојузлыг став ужсө өдгөдөмын да бурмөдөмын
да робочөј массаөс прїзводствөөн вєзкөдлөмо кыскө-
мын основнөј, рєшажущөј явєныс ем сосіалїзт чє көј
ордјывөм да сылөн дєтїщє — дарн чє-твө, кызі про-
летарїатлөн зєв ыжыд двїжєннө. Сөмын өні заводїтө
пөртөыны олөмө сосіалїстїчєскөј ордјывөм јылыг
Лєнінлөн ыжыд ідєјасыс.

„Сотсіалізм не сөмын оз кусөд ордъызөмсө, а медвоз-на лөгөдө сійөс пакыда нуөдны поэөмсө збылыг массөвөй размерјасөн, збылыг кыскыны унжык ужалыг мырғыгјасө сещөм, уж вылө, кө-ні најө вермөны петкөдлыны аеныссө. пазкөдны асгыныс самлунныссө, адрыны талачтныссө, коді јөз пыщкас ем помтөм да кодөс капіталізмыс пычөдліс, варкөдліс, пөдтывліс сурсјасөн да міль-лонја өн. Міан мог өні, қор власт дінын сотсіа-лігетіческөј правітельство, — організујтны ордъызөм“
(Лєнін).

Со мыј вөсна сотсіалігетіческөј ордъызөмлы да ударнөј брігадајаслы колө лоны подулөн предпріят-чөјас да тсехјасвывса профсојузјас ужын.

Сөмын сотсіалігетіческөј ордъызөмыд унаыг - на паныдаө кивевјөса ужалөмкөд, бюрократізмкөд, кыгі профсојузјас боксаң, сің-жө і хозөрганјассаң, кодјас ез тырмің донјавны сотсіалігетіческөј строітельствоын сотсіалігетіческөј ордъызөмлыз да ударнічестволыз зев ыжыд історіческөј значенјөсө.

Профсојузјаслөн мог — котыртны, воэө паккөдны да јөнмөдны сотсіалігетіческөј ордъызөмсө да ударні-чествосө да мобілізујтны массаөс став да быд өікас бюрократјаслы паныд, кодјас зілөны угкөдны да пөд-тыны сотсіалігетіческөј ордъызөмсө, сещөмјаслы паныд, коді торкө сотсіалігетіческөј ордъызөмсө, дај сувгны паныд мелкобуржуазнөј ташөм настројеннөјаслы.

„робочөјјас пөвсын сійө слөјјасыслы, ічөвік чукөбјасыслы, кодјас пыр-на кутчөгөны капіта-лізм нога прівычкајасө, кодјас совет государст-во вылө пыр-на важ ногөн візөдөны: ещажык да омөльжыка „сыл“ увавны да унжык гөм „сы-лыс“ кулыштны „(Лєнін)“.

Проіводство вылын воэмөстчыг робочөјјасөс ош-көмкөд да премірујтөмкөд шөщ, профсојузјаслы колө буржык ударнікјасыг котыртавны төварішескөј судјас

да сыпыр жанӧдны дӱстсӱплӱна торкыӧясӧс, сотсиалистическӧй орджыӧм падмӧдлыӧясӧс. Профсоюзяслӧн ем зев ыжыд мог пуктыны (внедрить) робочӧйяслы вежӧрас:

„сӱӧ, мыӱ робочӧйяс оз капӱталистяс вылӧ ужавны, а асланыс сӧвет государство вылӧ, асланыс класс вылӧ,—ташӧм вежӧрыс мӱжанлыз промышленност паскӧдӧмын да бурмӧдӧмын ем нуӧдан (двигательная) зев ыжыд вын“ (Сталин).

2. Сотсиалистическӧй орджыӧмлӧн да ударнӧй ужлӧн паскалӧмыс корӧ вужвыӧныс вежны производственнӧй совещанӧйяслыг ужсӧ.

Робочӧйясӧс производстоӧн вескӧдлан ужӧ кыскӧмын ульса ячейкаӧн колӧ лоны ударнӧй брӱгадагы. Ударникяслы колӧ лоны производственнӧй совещанӧса сурӧсӧн.

Съезд лыдӧдӧ, мыӱ цехясын да производственнӧй торја участокясын, производственнӧй совещанӧйяслы медвоӧ колӧ мыжгыны ударнӧй брӱгадаяс вылӧ. Тажӧ оз боквывт, а жонжыка кыскӧ производственнӧй совещанӧйясӧ сӱӧ робочӧйясӧ, кодяс абу-на пӧрӧмны ударнӧй брӱгадаясӧ.

Такӧд щӧц профсоюзяслы колӧ ошкыны да доржыны робочӧйяслыг творческӧй инициативасӧ, отсавны робочӧй изобретательстволы.

Съезд лыдӧдӧ коланаӧн гырыс предпрӱяттӧйясса производственнӧй совещанӧйяслыг председателӧясӧ и воӧд паскӧдны директоряслы отсавыӧясӧ выдвӱгайтӧм. Временнӧй контролнӧй комиссияяслы ужсӧ колӧ гопьджыка жӱтны производственнӧй совещанӧйяс органическӧй ужкӧд, сотсиалистическӧй орджыӧмкӧд да ударнӧйа ужалӧмкӧд. ВКК-яс колӧ котыртны медвождӧр ударникясыг.

3. Народнӧй овмӧсын планӧвӧй вескӧдлӧмлӧн значеӧнӧ пӧр кыптӧмыс, кодӱ ыжыд кад кезлӧ определаӱтӧ народнӧй овмӧсса уна сӱкас элементясыг.

соотношённӧсӧ, стрӧительствольнӧсӧ да рабоче-
жасльнӧсӧ материалнӧй положённӧсӧ, щӧктӧ профсоюз-
жасӧс актӧивнӧя да дежателнӧя участвуйтны кожајст-
веннӧй планжас лӧзӧдӧмын. Танӧ колӧ решӧительнӧя
бырӧдны профсоюзжасӧн кожајственнӧй план лӧзӧдӧ-
мын участвуйтӧм дӧнӧ формальнӧ-бјурократическӧй ви-
зӧдӧмсӧ, кызӧ профсоюзжасан асвыныс, сӧз-жӧ ӧ ко-
жајственнӧй да государственнӧй органжасан. Кожајст-
веннӧй планжас лӧзӧдӧгӧн профсоюзжаслы колӧ высту-
пайтны конкретнӧй предложённӧжасӧн, рабочӧйжасӧн
да профсоюзнӧй организатсӧйжасӧн сетӧм став индӧд-
жас подув вылын, кызӧ промышленностса торжа от-
рагльса планжас сертӧ, сӧз-жӧ зӧннас план кужаыс.

4. Профсоюзжас производственнӧй ужын колӧ пук-
тыны мог—

„Ӧдзӧдны, ВКП(б) программа сертӧ, промыш-
ленностӧн везкӧдлан ужын профсоюзжасльнӧсӧ участ-
вуйтӧмсӧ да рольсӧ“ (донбасса ӧзшом пержан про-
мышленност могжас јыльнӧ ВКП(б) ЦК-лӧн пос-
становленьнӧ).

Предпријатӧса администратсӧй оперативнӧй ужӧ
профорганжасӧс суйыны (вмешиваться) лезтӧг, профсо-
юзжаслы такӧд щӧц колӧ вермазны бјурократизм но-
гӧн јединначалье нуӧдӧмкӧд, сӧјӧс кожајственӧжас-
ӧн зугӧмкӧд, мӧјӧн ӧтдортчӧ рабочӧй массалӧн про-
изводственнӧй инициативаыс да самодеятелностыс.

Став профорганизатсӧйжаслӧн колӧ јона тӧждыс-
ны заводса директоржасӧ, цех вылын начальникжасӧ да
налы отсавысжасӧ, сӧз-жӧ мастержасӧ да дежатнӧжасӧ
возмӧстчыс рабочӧйжасӧс, медга-нын ударнӧжасӧс, вы-
двӧгајтӧм вӧсна.

Такӧд щӧц профсоюзжаслы быт колӧ тӧждысны
выл рабочӧй вын массӧвӧја лӧсӧдӧм вӧсна, фабзавуч-
жас пыр, кызӧ том јӧзыс квалифитсированнӧй рабочӧйжа-
сӧс гӧтӧвитӧмын медыжыд каналыс массӧвӧй профес-
сӧйа а школажас организуйтӧм пыр, а сӧз-жӧ краткосроч-

нөй курсјас іспользутөм пыр—(ЦІТ, краткосрочнөй курсјас, бригаднөй ученичество да с. в.). Такөд щөщ колө төждыны нывбабајасөс производство кыскөм вөсна, сетны налы квалификация быд өикас школајасын да курсјас вылын велөдөм пыр.

Выл спетсиалистјасөс гөтөвитөмын активнөја участвуйтөмкөд щөщ профсојузјас воҥын сулалө мог сетны пролетарскөй классөвөй воспитаннө спетсиалистјас өнија кадрлы, кыҥи важыслы, сиз-жө і торја-нын том инженерно-техническөй вынлы, кодјас петисны пролетариат пөвсыс, инженерно-техническөй кадрлы бура ужалөм вылө лөбөдны колана төварішщескөй обстановка.

III. Профсојузјас да өиктса овмөсын - социалистическөй реконструкција

Реконструкција кар профсојузјасөс щөктө јонжыка отсавны өиктса овмөс социализм туј вылө вужөдөмын. Профсојузјас ужын тред-јунионизмыс щөщ тыдовтчис і сени, мыјоз вөлі тырдонөн артавны (недооценка) пролетариатлыс нырнуөдан рольсө өиктса овмөссөс социализм туј вылө вужөдөмын.

Тажө һевеккыд установкаыс вөлі јитчөма веккыд-выв кежысјас став почитсиякөд.

Партијалөн XVI сјезд профсојузјас воҥө чорыда сувтөдө мог—мобилизуйтны робочөй массаөс, медга-нын өиктјаскөд јитчөм робочојјасөс, отсавны өиктса овмөсын нуөдан коллективизатсиялы.

Колхознөй уж вылө 25 сурс робочөјсө ыстөм ошкөмөн, сјезд лыҥфө воҥө вылө коланааөн профсојузјас пыщкыс торјөдны нөшта вылө сурс пролетаријөс колхозјас течан ужын организаторјасө, веккөдлысјасө.

Өиктса овмөс социализм туј вылө вужөдөмын вичму бердын ужалысјас сојузлыс медга-нын совхозса робочојјаслыс пырыждан рольсө пасјөмөн, сјезд щөктө партија да профсојуз став организатсияјаслы вынмөдны тајө сојузсө, социалистическөй овмөс котыртө-

млыг опыто (соціалістическөй ордъгём, ударнөй бригадалас) передовөй промышленнөй предпріятчөјасыг вуждны совхозјасө да колхозјасө.

Профсојузјаслы колө чорыда отсавны котыртны батракјасөс, јонмөдны пролетаріатлыг колхозникјаскөд еуртчөссө да на вылө вліяннөссө (шефство, робочөй бригадалас).

ІУ робочөјјаслыг олөмсө да оланогсө бурмөдөм

1. Сјезд нѣмкоѣпырыг пасјө Совет Сојузын робочөй класслыг лыдсодөмсө (ВСНХ-увса промышленогтын сөмын квајт төлыгөн codi 250 еурс морт) да ужтөмјаслыг чинөмсө вожынјөн ужтөмјас чинисны 40% вылө) коді, лоі ыжыд өдөн странаөс индустріалізірујтөм вөсна да өіктса овмөсын соціалістическөй реконструкціја нуөдөм вөсна.

Сјезд индө СССР-са робочөй класлыг олөмсө пыр бурмөдөм вылө да на пөвсын культура кыптөм вылө. Бөрја вѣт вонас робочөјјаслөн уждоныс codic 79% вылө, дорыг унжык, вөјнаөҗса реалнөй зарплата өерті лоі 139% мында, а та дінө-кө өтлаалам соцстрах да робочөјјаслыг оланогсө бурмөдөм вылө прѣбылыг торјөдөм фондјасө војнаөҗса өерті лоө унжык 167% вылө.

а) Соцстрахлыг ыжыд значеннөссө пасјөмөн, кодлөн бјуджетыс 1929-30 воын кајіс 1400 мѣллон шайтөҗ, да коді өетө робочөјлы тыр уж дон ужавны вермытөм дырјі, өетө ужтөмјаслы, пөрыөјаслы, інвалідјаслы отсөг да с. в., сјезд лыдөдө, мыј профсојузјаслы мед јона колө вѣдөдлыны соцстрахөн тамында гөмсө лучкі іспользујтөм бөрға, зѣльны бурмөдны ужсө соцстрахкасајаслыг, стрөітавны: унжык больничаяс, санаторіјаяс, шөјгчан керкајас, дѣспансөрјас да с. в.

б) Бөрја војасын робочөйжаслы оланінјас стрөитөм торја јона паскалөмыс (бөрја кык вонас робочөйжаслы оланінјас стрөитөм ылө леҗөма 1.330 мильон шайт), профсојузјасөс щөктө важ сертї јонжыка виҗөдлыны тајө уж ылас. Профсојузјаслы колө виҗөдны, кыҗи виҗөны оланінјас стрөитөм ылө леҗөм гөмгө, виҗтө-мөн-ө сїјө использујтөны (стрөитчөмсө донтөммөдөм, стандартјас лөбөдөм да с. в.).

в) Сјезд лыҗдө, мыј вїтвога планын, дај стрөит-чан мукөд планјасын, мед* вөлі индөма стрөитгны оланінјас, культурнөј да сотсіално бытовөј учрежден-нөјас (гојан-јуанінјас, клубјас, јағлыјас, пелсаланінјас, пывсанјас да с. в.), медвојдөр гырысжык фабрічно-заводскөј рајонјасын, та ылө план сертї индөм өм-јас кыҗи, робочөйжаслыг оланногсө бурмөдан фонд-јасыг гөмсө использујтөмөн, (кодї кыптис 220 мильон шайтөҗ 1929-30 воын, 110 мильон шайт пыҗдї 1928-29 воын.)

2. Робочөј класслөн оланног воҗө бурмөмыс да культура кыптөмыс топыда јитчөма странаын индуст-ріалізатсіја нуөдөм ылө индөм өдјаскөд да өіктса овмөсын сотсіалістическөј перөфелка нуөдөмкөд.

Колө јона өдҗөдны профсојузлыг ужсө робочөј масса пөвсын сотсіалістическөј воспїтаннө нуөдөм куҗа, да паскыда пропагандірујтны ідеја, мыј мїјан фабрік-за-водјас, шахтајас, руднїкјас, көртујјас да мукөд—емө сотсіалістическөј нога тїпа предпрїјаттөјас, мыј сїјө-јас емөз ужалысјаслөн асланыс достојаннө, мыј најө кыптөм паскалөм сертї бурмө робочөј массалөн олө-мыс, ынгалө робочөј класслөн політическөј јонлуныс, успешнөја мунө воҗө сотсіалістическөј общество стрө-итөмыс да сїјө кыпалөм сертї-жө лөө робочөј клас-слөн, кодї ем СССР-ын госпөдствујущөј класс по-мөҗ вермөмыс (окончательоая победа).

3. Колдөговорјас вөчїгөн робочөјаслыг, медвоҗ индустріалннөј пролетаріатлыг олөмсө да оланногсө

бурмөдны зйлөмкөд, профсоюзяслы колө јонжыка төдмасны да велөдны (изучать) промышленностлые, трестлые, көһажественнөј өтүвтөмјаслые да предпріјаттөјаслые ужсө, налые состојанһөсө да став народнөј овмөслые иһтересјассө арталөмөн, коді ем робочөј госуларстволөн овмөс.

Колдоговорјас кырымалігөн профсоюзяслы колө решітөлнөја бырөдны хозорганјаслаһ бјурократ нога віңөдөмсө да профорганјаслые узко-цеховөј тред-јууһіоністскөј тендентсіјасө.

Колдоговор, коді ем хозоргана-профоргана кост воча көсјыгөм, мед вөлі ҳөһнас пөртөд олөмө һе сөмын хозорганјасөн, а сің-жө щөщ сојузјасө котыртөм робочөјјасөн.

4. Сјезд лыһфө, мыј профсоюзјас өнөһ на зев өмөла віңөдісны робочөјјасөс снабжајтөм вылө, вузөс донјас чінтөм вөсна вермагөм вылө да кооператсіјалые ужсө бурмөдөм вылө.

Реальнөј уждон дугдывтөг кыпөдөм обеспөчөтөм могые профсоюзяслы колө кыскыны робочөј массаөс отсавны хозорганјаслы да кооператсіјалы промышленнөј рајонјас гөгөр пуктас вөһітан овмөсјас паккөдөм, јөв фермајас, скөт вөһітан совхозјас паккөдөмын, мувің прөдуктајас контрактірујтөм нуөдөмын.

Профсоюзяслы колө јона чорыда богтчыны кооператсіјалые ужсө перестроітөмө, бырөдны сөг робочөјјаслые өлөмсө омылтөдые гырые тырмытөмторјассө, бурмөдны аппаратсө да вөтлыны сөг бјурократізмсө, робочөјјасөс да налые гемјасө кооператівнөј аппаратө выдвігајтөмөн, кооператсіја уж гөгөр робочөј общественог котыртөмөн.

Профсоюзяслы колө төждысны өдјөнжык сојан-јуанінјас, фабріка-кухһајас восталөм вөсна, өтүвја сојан-јуансө бурмөдөм да донтөммөдөм вөсна.

5. Сјезд лыһфө быт коланаөн бурмөдны ужсө Наркомтрудлые да сіјө органјаслые, сің-жө хоһажест-

веннөй да профсоюзнөй органяслыг предпріяттөјас
вывса робочөјаслыг ужсө виçом (охрана и оздоровле-
ние труда) куға (медга-нын сөкыд индустријаын).

Профсоюзяслы колө төждысны, мед капиталнөй
да выль стрөітельство нуөдігөн да ратсіоналізатсіја
нуөдігөн пөртчисны олөмө уж дорјөм (охрана), ужа-
лан условіөјас да техническөј безопасност бурмөдөм
куға щөктөмјассө.

6. Сізім часа ужалан лун вылө да дорвыв ужа-
лана вежон вылө вуждөдөмсө, кызі робочөј класслөн
політіка боксаң зевыжыд вермөм пасјөмөн, сјезд
лыфдө коланаөн помөдны сізім часа ужалан лун
вылө став промышленнөй да транспортнөй предпріја-
тїөјассө вуждөдөм 1931-32 воын, а дорвыв ужалан
вежонө — 1930-31 воын. Хожајственнөй, профсоюзнөй
да партїјнөй організатсіјаяслы сјезд щөктө чорыңжы-
ка вескөдны тырмытөмторјассө, кодјасөс вөлі вөчөма
сізім часа ужалан лун вылө вуждөдігөн омөля лөгөд-
чөм вөсна; тајө гырыг меропріяттөјассө нуөдөмкөд
колө бурмөдны робочөјјас пөвсын культура кыпөдан
да оланног бурмөдан ужсө да кужөмөн лөсөдны ро-
бочөјјаслыг ужавтөм лунјасас шөјтчөмсө.

7. Государственнөй да көжајственнөй аппаратја-
сын бјурократізмкөд да волокітакөд вермагөм профсо-
јузјас ужын колө лоны медвозі местаын. Профсоюз-
яслы колө јонжықа отсагны госаппаратөс бјурократја-
сыг, классөвөј өтдор јөзыг весалөмын да на пыфди
выдвігајтны уна сурс робочөјөс, медвоз буржык удар-
нїкјасөс. Ыжыдалыг класс організатсіјаяслы — проф-
сојузяслы, колө лоны мощнөј резервуарөн кооператівнөй
да госуларсвеннөй органјасө, овмөсөн да госуларствоөн
вескөдлөм вылө, уна сурс пролетарскөј кадрјас выд-
вігајтөм вылө.

Профсоюзяслөн став тајө ужыс, кодї лөө отсө-
гөн ЦКК-РКІ-лы, колө нуөдөыны сыкөд топыда
јітчөмөн.

8. Кот ескө частнөй да концессіоннөй предпріят-төјасын робочөјјаслөн лыдыс і еща, профсојузјаслы оз поѣ личөдны ассыныс вніманнөснысө најөс дорјөм могыс, колө частнөй предпріятіјөјас вылын классөвөј вермагөмнас актївнөја вескөдлыны.

V. Культура уж да массалы політїческөј воспітаннө гетөм

1. Странанын сотсіалїстїческөј переустројство вужвыјсагыс нуөдөм щөктө кыпөдны робочөј ма-салагы культурасө да політїка боксаг төдөмсө. Культурнөј револутсіја нуөдөмын решајушщөј торјөн поө пемыдлун бырөдөм, став чельадөс ічөт школаја-лын быт велөдөм, школајасын реформа нуөдөм да сетчө політехнїзм пыртөм. Војтырөс велөдан орган-јсакөд, ОдН да мукөд сецөм добровольнөј организа-тсіјајасөс кыскөмөн профсојузјаслы меджењыд кадөн колө бырөдны пемыдлунсө профсојузса шленјас пөв-сыс, а медвоѣ індустріалнөј да сїктса овмөсын ужа-лыс робочөјјас пөвсыс. Став культура уж нуөдігөн колө паскыда нуөдны культпоход, сотсіалїстїческөј орджыгөм да ударнїчество методјас.

Сјезд лыдфө, мыј профсојузнөј печат колө пөрт-ны збылөѣ боевөј органө, код пондас котыртны проф-сојузнөј уж гөгөр массаөс, пондас вермагны збылөѣ лєнїнскөј віѣ профдвіженнөын нуөдөм понда.

2. Сјезд лыдфө — політїко-просветїтелнөј да куль-тура ужсө профсојузјаслы колө вескөдны медвојдөр-сы вылө, мед робочөјјаслөн кутїс паскавны сотсіалї-стїческөј сознателнөј віѣдөм сотсіалїстїческөј проїз-водство вылө.

Профсојузјаслы колө өблөмыс төждысны сотсіал-їстїческөј выл робочөј кадрјас воспітајтөм вөсна, дуг-дывтөг вермагны мелкобуржуазнөј мөвпјаскөд, пред-рассудокјаскөд да капїталїзмса став коласјаскөд, ку-

жөмөн котыртны јенлы ескөмкөд, аңтөгөмтөзмкөд да национальнөј кыщ пыщкө пырөмкөд вермасөм да с. в.

СССР-са јөзјас пөвсын ужалөгөн профсојузјаслы колө отсавны кыпөдны культурасө бөрөжык колөи ас сорња рабочөјјаслыг.

3. XVI-d сјезд щөктө став парторганизаціяјаслы да профсојузса фракціяјаслы культпросвет ужас сујны коммунизм нога велөдөм, чорыда вермагны сјөс социальстическөј мојасыг торјөдны зилөмкөд да решителнөја бырөдны культурничествоөн нокыг да аполитичнөј элементјасө.

4. Партиянөј организаціяјаслы да профсојуз фракціяјаслы сјезд щөктө јона паскөдны ленинизмлыг пропаганда профсојузјасөн нуөдан став культурно-политическөј ужас да профдвиженнө јылыг медколана сурөса вопросјас куза теоретическөј разработкасө лептыны принципальнөј высотаөз, нуөдны чорыда ког ревизионистскөј да оппортунистическөј ногөн Ленинлыг профсојуз јылыг велөдөмсө торкалыгјаслы решителнөј отпор сетөмөн.

VI. Профсојузјасөн ставмувылын уж нуөдөм јылыг

Советскөј профсојузјаслөн зев ыжыд могөн лөб нөшта топыджыка јитчыны СССР-са рабочөј класс да капиталист государствоса да колоніяјаса рабочөј класскөд, отсавны Профинтернса слабжык секціяјаслы аслас организаціоннөј да политическөј ыжыд опытөн, гермагны веккыдывв кежан оппортунистическөј өшыбкајаскөд, кодөс вөчалисны важ руководствоыс ставмувывса профдвиженнөын.

Советскөј профсојузјаслы колө јонмөдны интернациональнөј воспитачнө рабочөј масса пөвсын, төдмөдны најөс капиталистическөј да колониальнөј странаса рабочөјјас олөмөн да вермагөмөн.

XVI-d сјезд ошкө ВЦСПС-са вьлруководствояыг

Профинтернос јонмодом да сылы решительноја отсалом куца богтом вичсо да ВЦСПС-ос щокто активноја кутчигны Профинтерн быдлуна ужо.

Профинтерн пыр да робочој делегатсijaс пыр советса профсоюзаслы колө јонжыка чорчодны јитодсо капиталист государствоса да колонijаса робочој класкөд, медем сiзөн мiрiтчытөг вермагны профсоюзса ужын реформизмкөд (Амстердамса отувтчөм), да паскөдны мувыв революционнөј профдвиженьнө.

VII. Профсоюзаслыг ужсө перестроитөм

1. Реконструкция кадын профсоюзас возө сувтөдөм могжассө олөмө пөртны позө сомын секи, кор став профорганизатсijaсасыс ассыныс став ужсө вужганыс выль ног вежасны. Ужсө вылног сувтөдөм вылө подувтасыс ем ударноја ужалөм.

2. Профсоюзној аппарат, кодi течөис уна во чөжөн, вөчiс уна бурторјас робочој массаос котыртөм куца, отпырjө такөд чөжөисны уна ковтөмторјас, кодјаскөд профдвиженьнөдөн возца вөскөдлыөјасыс ез вермагны решительноја, большевик ногөн. Профаппаратос политика олөмө омөла кыскөм, робочојјаскөд сылөн омөль јитөдыс, а мукөд дырjи зiкөз ордчөм да хөхөвөј iнтересјас векны кыщө пырөмыс — лөгөдiсны условjөјас паскавны сенi аполитичностлы, а бөрынжык профсоюзас VIII сjeзд дырjи, вajөдiс профсоюзассө партijалы воча сувтөдөмө.

Профаппарат торја звенојасын оппортунизм нога да бюрократизм нога уж нуөдөмыс вajөдiс сетчө, мыј лоi сувтөдны чорыда профаппарат весалөм jылыг, вужганыс сiјөс бурмөдөм jылыг да робочој класслыг гырыг могжассө нуөдны лөгөдөм jылыг.

Сjeзд ошкө ВЦСПС шуөм сертi ЦКК—РКI-өн ирсфаппаратын чiстка нуөдөм бюрократјасыг, массаыг торјалөм ужалыгјасыг, вылног уж сувтөдны паныдалыг элементјасыг да. Сjeзд лыддө, мыј проф-

аппаратын чістка нуодом сетас бур сөмын секи, кор профаппаратё лоё решітельноя выдвігайтёма робочој-јасёс да робочычајасёс производство вылыз. Профсојузнёј да партійној організатсіјајаслы сјезд щокго матыса кадын аппаратсё выёмодом мөгыс выдвігайтны сетчө уна оурс ударныкајасёс.

Сјезд лыфдө, мыј проф ојузјаслыс ужсё збыльы-лө перестроітөмсө колө нуодны робочојјасёс профсојузнёј уж вылө пазкыда кыскөмөн да профаппаратсё асволаыс ужалысјасёс јонжыка кыскөмөн. Профсојузнёј організатсіјајаслы асланыс быд лунга ужө колө пазкыда кыскыны том робочојјасёс.

Комсомоллы, кызі том робочојјас возвылын муныслы, колө јонмөдны профдвіженчөын асгыс ужсө.

Профсојузјаслы асгыныс кызын ужсө колө вужөдны улыса звенојасас — ударној бригадө, группаё, оменаё, цехө, предпріяттө. Профсојузнёј уж успешноја перестроітөмын оти медколана условіјөн сјезд лыфдө профсојузнёј демократіја збыльылө нуодом, пролетарскөј аскрїтіка чорыда пазкөдом, кодї медбура прөверітас улыган профаппаратса ужсө да вөкөдлыс кадрсө. Аскрїтіка профсојузјасын өноғ-на омола пазкалөма. Проф ојузјасын пролетарскөј аскрїтіка пазкөдом пыр колө дорвыв бурмөдны ужсө сојузјаслыс, быдтыны, воспігывајтны проф ојузнёј кадр, вөкөдны налыс торкөмінјассө, проф ојузјасөс бергөдны производволан банөн да јонжыка тождьёны ужалысјаслыс корөмјассө мөгмөдөм вөсна.

3. Профсојузнёј катрјас велөдом да выдвігайтөм проф ојузса уж перестроітөмын ем решајущөј мөг.

Сјезд щокго ВЦСПС-лы профкадрөс велөдом лөгөдөмсө нуодны кызі оти медко ач, медбојөвөј уж. Профдвіженчөөн вөкөдлыс кадрјас лөгөтөм сјезд лыфдө, выдвіженчө моз жө, зөв колан обшепартійној мөгн, сылөн ем решајущөј значенчө профсојузјаслыс ужсө перестроітөмын.

4. Парторганізаціяяслы колө бурмөдны, јонмөдны профсоюзјас ужөн конкретнөја вескөдлөмсө, пыдыгаңжык сјјс төдмавны да отсавны бырөдны торкөмјассө да тырмытөмторјассө, төждыгны сјјс кәдрјасөн вынмөдөм вөсна.

Сјезд ошкө вјзсө да ужсө ВЦСПС-са выль руковоствотолыс да парторганізаціяяслы щөктө сетны сылы бәд бокгаң отсөг профсоюзлыс ужсө решительнөја перестроитөмөн өнјја могјас сертј да партија XVI сјезд шуөмјас сертј.

Сјезд зумыда чәјтө, мыј сөветскөј профвіженнө, кодј ворсис зев ыжыд рол сотсіалістическөј револутсіја-н став етапас, өнјја реконструксіја кадө лоө кыпөдөма нөшта вылжык щупсөө решајущөј вынөн отсіалістическөј общество стрөитөмын.

**Партіја руково́дшэццёй організацыйнага складу ў складзе
ма ВКП(б) XVI с'езду.**

ВКП(б) ЦК-са шлёнжас

1. Алексе́ев, П. А.
2. Андре́ев, А. А.
3. Анько́в, Н. К.
4. Бада́ев, А. Ј.
5. Баума́н, К. Ј.
6. Бубно́в, А. С.
7. Буха́рін, Н. І.
8. Варе́жкіс, І. М.
9. Вороши́лов, К. Је.
10. Гамарні́к, Ја. Б.
11. Голоще́кін, Ф. Ј.
12. Жданов, А. А.
13. Жуко́в, І. П.
14. Зе́ленскі́й, І. А.
15. Кабако́в, І. д.
16. Кагано́віч, Л. М.
17. Када́тскі́й, І. Ф.
18. Калі́нін, М. І.
19. Кві́рінг, Е. І.
20. Кіро́в, С. М.
21. Кно́рін, В. Г.
22. Коло́вілов, Н. Н.
23. Комаре́в, Н. Ф.
24. Ко́сіор, І. В.
25. Ко́сіор, С. В.
26. Кржы́жановскі́й, Г. М.
27. Кру́пска́я, Н. К.
28. Кубжа́к, Н. К.
29. Ку́збышев, В. В.
30. Лебе́дз, д. З.
31. Леона́в, Ф. Г.
32. Лобо́в, С. С.
33. Ломіна́дзе, В. В.
34. Ломо́в, Г. І.
35. Лубі́мов, І. Ј.
36. Мануі́льскі́й, д. З.
37. Менжы́нскі́й, В. Р.
38. Міко́жан, А. І.
39. Мо́лото́в, В. М.
40. Москві́н, І. М.
41. Носо́в, І. П.
42. Орахела́швілі, І. д.
43. Петро́вскі́й, Г. І.
44. Пасты́шев, П. П.
45. Пята́кав, Ј. Л.
46. Пятні́тскі́й, І. А.
47. Рудзута́к, Ј. Е.
48. Румя́нтсев, І. П.
49. Рухі́мовіч, М. Л.
50. Ры́ков, А. І.
51. Ры́нькіс, К. В.
52. Скры́пнік, Н. А.
53. Смі́рнов, А. П.
54. Ста́лін, І. В.
55. Стэ́тскі́й, А. І.
56. Стры́евскі́й, К. К.
57. Сулы́мов, д. Е.
58. Сы́ртсов, С. І.
59. Толо́контсев, А. Ф.
60. То́мскі́й, М. П.
61. Уханов, К. В.
62. Хата́евіч, М. М.
63. Ці́хон, А. М.
64. Чуба́р, В. Ја.
65. Чува́рын, П. Ј.

66. Чудов, М. С. 69. Шеболдаєв, Б. П.
67. Шварц, С. 70. Еґхе, р. Ј.
68. Швернік, Н. М. 71. Яковльєв, Ј. А.

ВКП(б) ЦК шљенјасџ кандидатјас

1. Баранов, П. Ј.
2. Урывајев, М. Ј.
3. Афанажев, С. І.
4. Графинскіј, Ф. П.
5. Курцын, В. І.
6. Ісајев, У. д.
7. Картвелішвілі, (Лав.
 рењтіј)
8. Румјанцев, К. А.)
9. Смородин, П. І.
10. Ошвінтсев, М. К.
11. С роганов, В. А.
12. Уншліхт, І. С.
13. Іванов, Вл. І.
14. Камінскіј, Г. Н.
15. Мусабеков, Г. К.
16. Сухомлін, К. В.
17. Чуцкајев, С. Ј.
18. Волков, П. Ј.
19. Воронова, П. Ј.
20. Х опланкін, М. І.
21. Пожерін, Б. П.
22. Јуркін, Т. А.
23. Булатов, д. Н.
24. Голодєд, Н. М.
25. Брјуханов, Н. П.
26. Калмансвіч, М. І.
27. Мепсл-ук, В. І.
28. Геј, К. В.
29. Семенов, Б. А.
30. Терехов, Р. Ја.
31. Ељова, Ш. З.
32. Ікрамов, А.
33. Міхајлов, В. М.
34. Лозовскіј, С. А.
35. Ніколајєва, К. І.
36. Савельјев, М. А.
37. Амосов, А. М.
38. Каіхані, М. І.
39. Анцєловіч, Н. М.
40. Ко арєв, А. В.
41. Царков, Ф. Ф.
42. Огінскіј, В. В.
43. Булін, А. С.
44. Чаплін, Н. П.
45. Јакір, І. Е.
46. Серебровскіј, А. П.
47. Перепечко, І. Н.
48. Јагода, Г. Г.
49. Попов, Н. Н.
50. Міхајлов-Іванов, МС
51. Калыгіна, А. С.
52. Пахомов, Н. І.
53. Вејнберг, Г. д.
54. Седелныков, А. І.
55. Кліменко, І. Ј.
56. Булат, І. Л.
57. Крињцкіј, А. І.
58. Полонскіј, В. І.
59. Сокольников, Г. Ј.
60. Птуха, В. В.
61. Шмідт, В. В.
62. Бергавінов, С. А.

63. Киселев, А. С.	66. Мірзојан, Л. І.
64. Козлов, І. І.	67. Уборевич, І. П.
65. догадов, А. І.	

Центраљној ревізійној комісії аса шљенјас

1. Брыков, А. П.	8. Разумов, М. О.
2. Быкін, Ј. Б.	9. Рабіћин, Ј. І.
3. Владіміровскіј, М. Ф.	10. Рабов, А. Н.
4. Гікало, Н. Ф.	11. Степанов, С. І.
5. давідсон, Л. Ј.	12. Шелехес, І. С.
6. Љепа, А. К.	13. Јурјевич, Е. І.
7. Півоваров, І. Н.	

ВКП(б) ЦКК шљенјас

1. Акулов, А. І.	23. Буссе, К. Ј.
2. Анса-Мухамедов.	24. Васіљјева, С. В.
3. Апсе.	25. Васіљјева, Ј. О.
4. Аронштам, Г. Н.	26. Великанов С. С.
5. Аронштам, Л. Н.	27. Венг, А. І.
6. Артухіна, А. В.	28. Вакснін, С. О.
7. Бајчурін, Г. Г.	29. Вітновскіј А. Ф.
8. Балітскіј, В. А.	30. Владіміров Р.
9. Балтабајев С.	31. Волков, А. В.
10. Бауер, Ј. Ј.	32. Волошін.
11. Белевскіј, З. М.	33. Воробјев.
12. Белевскіј, І. С.	34. Гоза, І.
13. Березін, Н. С.	35. Гемервелд, М.
14. Блізніченко, А. Ј.	36. Гінсбург, С. З.
15. Боббе, М. Ј.	37. Горчајев, М. д.
16. Богданов, І. А.	38. Гольцман, А. З.
17. Богданов, М. В.	39. Горева, Ј.
18. Богданов, П. Б.	40. Грігорјева, М. П.
19. Бојченко, А.	41. Гросман, В. Ј.
20. Болотніков, М. Ф.	42. Гросман, М. Б.
21. Бошевскіј, А. Г.	43. Грузел, В. П.
22. Бризе, М. М.	44. Грачев, І. А.

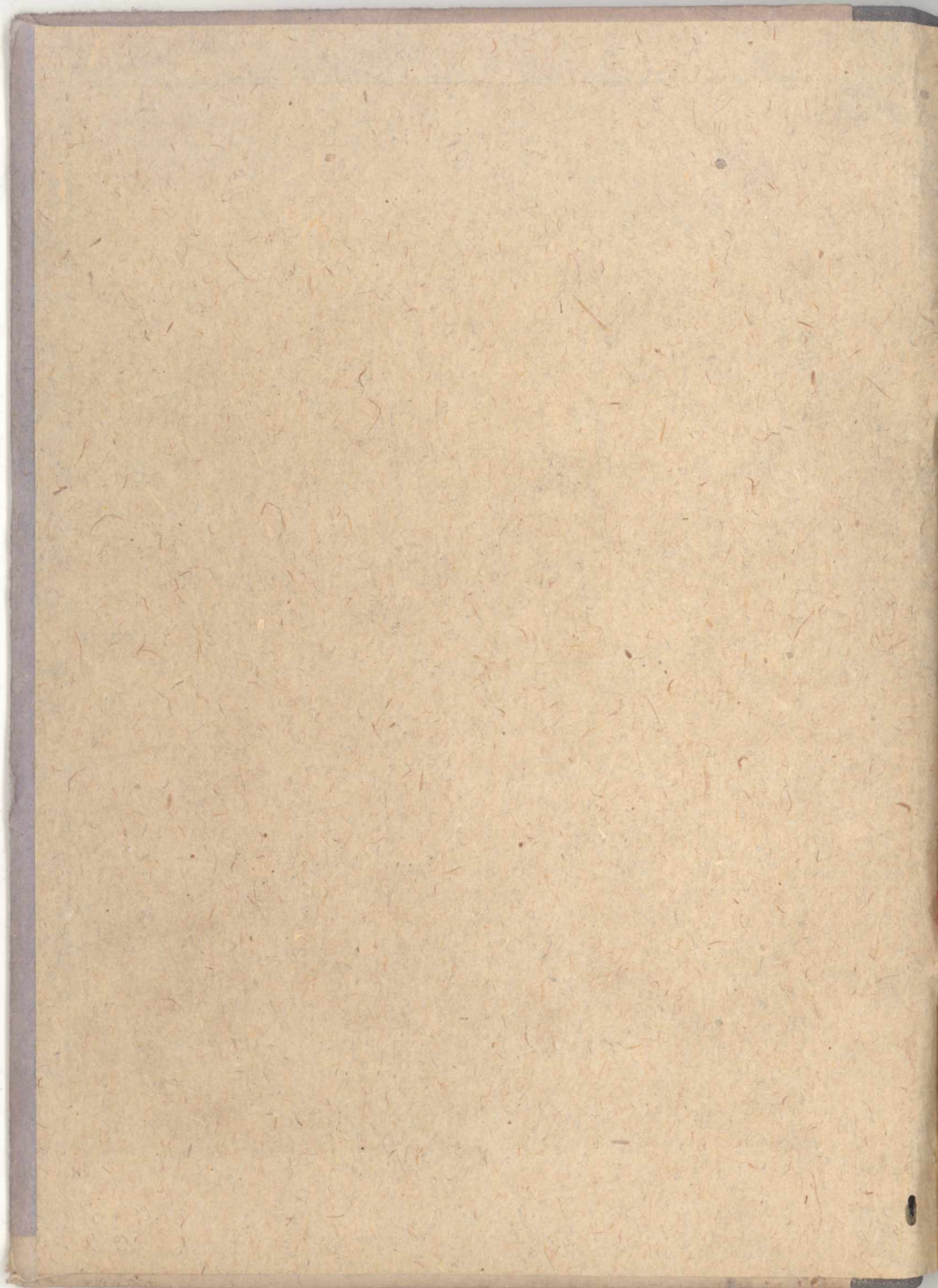
45. Гуревіч, А. І.
46. Гусев, С. І.
47. Фешенко, П. П.
48. Ферік, К. J.
49. Довлетбаєв.
50. Дрожін, І. В.
51. Јевдокімов, J. Г.
52. Јевреїнов, Н. Н.
53. Јевсеєв, М. J.
54. Јегоров, J. Г.
55. Јенукідзе, А. С.
56. Жучаєв, д. А.
57. Зайтсев, Г. А.
58. Зайтсев, Ф. І.
59. Зангвіль, З. Г.
60. Зарін, Р. П.
61. Затонскіј, В. П.
62. Звонярев, С. А.
63. Землячка, Р. С.
64. Зімін, Н. Н.
65. Іванов, А. А.
66. Іванов, І. І.
67. Іванов-кавказскіј, В. J
68. Ігнат, С. І.
69. Ілјін, Н. І.
70. Ісаєв (Сормово).
71. Кагановіч, М. М.
72. Калашніков, М. І.
73. Калѣн, А. J.
74. Караваєв, П. Н.
75. Карасев.
76. Карпов, В. З.
77. Касумов, J.
78. Кіргіж, К. О.
79. Кісєлов, А. Л.
80. Кљуєв, П. Н.
81. Ковалєв, М. І.
82. Кожевніков, І. Ф.
83. Козін, І. Ф.
84. Коковіхін, М. Н.
85. Колтуп, І. М.
86. Колјов, А. К.
87. Коростєлев, Г. А.
88. Коротков, І. І.
89. Костанјан, І. Т.
90. Кочкарев, (Іжевак).
91. Крївов, Т. С.
92. Кругліков, С. Л.
93. Крїумін, Г. І.
94. Крыленко, Н. В.
95. Крїуков, П. В.
96. Кульков, М. М.
97. Кулле, J. К.
98. Ларін, В. Ф.
99. Ларічев, А. І.
100. Лєјзер, І. І.
101. Лѣксуткін, Ф. Ф.
102. Магідов, Б. О.
103. Маіоров, М. М.
104. Малтсев, Н. В.
105. Мандалјан.
106. Манжара, д. І.
107. Мартіновіч, К. Ф.
108. Медведєв, А. В.
109. Мессінг, С. А.
110. Мілчаков, А. І.
111. Мілувін, В. П.
112. Муранов, М. К.
113. Назаретан, А. М.
114. Назаров, С. І.
115. Новосєлов, С. А.
116. Носоз, П. Н.

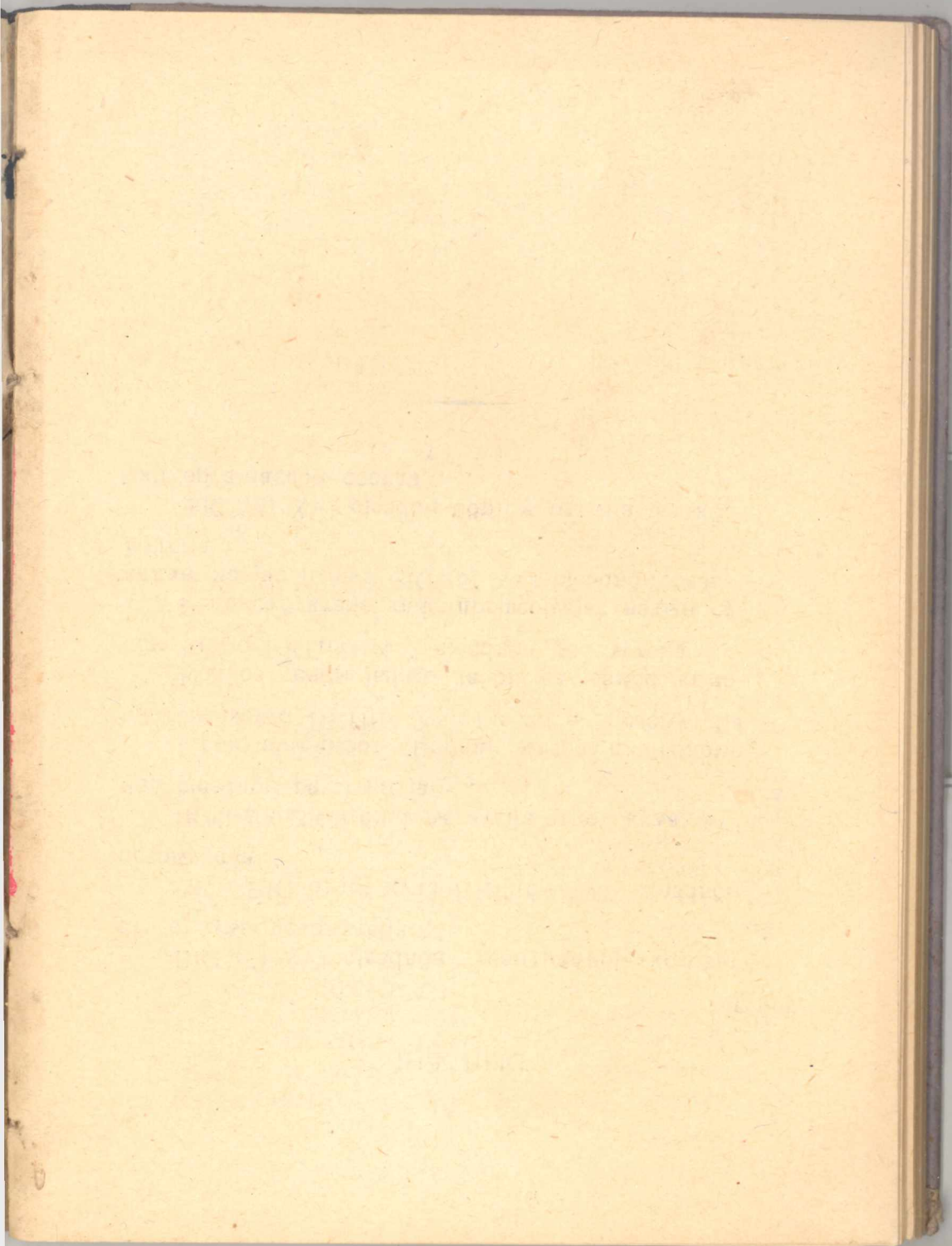
117. Озерскіј, А. В.	153. Отрелтсов, Г. М.
118. Орджоніхідзе, С.	154. Струппе, П. І.
119. Осмов, Н. М.	155. Стручков, І.
120. Павлуновскіі, І. П.	156. Стурія, І. Ф.
121. Панов, Н. Ф.	157. Суджін, С. К.
122. Перекатов, І. Г.	158. Татко, Ф. П.
123. Петерс, Ј. Х.	159. Тевосјан, І. Т.
124. Покровскіј, М. Н.	160. Трілізвер, М. А.
125. Поспелов, П. Н.	161. Улјанова, М. І.
126. Пылајев, Ј. Н.	162. Уралов, С. Г.
127. Ракутін, Н. Г.	163. Фејгін, В. Г.
128. Растопчін, Н. П.	164. Фігатнер, Ј. П.
129. Рефенс, С. Ф.	165. Філлер, С. І.
130. Рівкін, О. Л.	166. Фролов, А. Т.
131. Роџенголц, А. П.	167. Хитаров, Р.
132. Ројзенман, Б. А.	168. Цветков, Н. Г.
133. Романов, Г. І.	169. Цілко, Ф. А.
134. Рубен, Р. Г.	170. Чанке, А. К.
135. Румјантсев, Г. К.	171. Чемоданов, В. Г.
136. Савтанов, С.	172. Чубін, Ј. А.
137. Салостін, д. І.	173. Чукенова, Жамал.
138. Сахарова, П. Ф.	174. Шадунц, С. К.
139. Сахјанова, М. М.	175. Шапошнікова, Л. К.
140. С-вругін, Ј.	176. Шацкін, Л. А.
141. Селгичев, Ј. Т.	177. Швейцер, В. Л.
142. Гергушев, М. С.	178. Шкіріч, Н. Р.
143. Сідоров, К. Г.	179. Шкірјатов, М. Ф.
144. Сінајскіј-Міхајлов,	180. Шотман, А. В.
145. Славінскіј, А. С.	181. Штроух, Е. Н.
146. Смірнов, М.	182. Шушков, П. С.
147. Смородин, І. Т.	183. Шофінкс, Ј. А.
148. Сејфер, Ј. Г.	184. Его, Ф. Г.
149. Соколовскаја, Ј. К.	185. Яковлев, А. І.
150. Солц, А. А.	186. Јансон, Н. М.
151. Сомс, К. П.	187. Јарославскіј, Јем.
152. Статова, Ј. д.	

ЈУРИДАЛЫГ

листбок

ВКП(б) XVI сјездлөн тсентралнөј комитет отчот куџа резолутсија	3
ЦКК-РКІ отчот куџа ВКП(б) XVI сјездлөн резолутсија	20
ІККІ-ын ВКП(б) делегатсија отчот куџа XVI партсјездлөн резолутсија	34
Промышленност кыпөдан вѣтвоза план олөмө пөртөм жылыг ВКП(б) XVI сјездлөн резолутсија	40
Колхоз течөм жылыг да өиктса овмөс кыпө- дөм жылыг ВКП(б) XVI сјездлөн резолутсија . .	61
Реконструктсија кадө профсојузјас воџын су- лалан могјас жылыг ВКП(б) XVI сјездлөн резо- лутсија	78
ВКП(б) XVI сјездөн бөрјөм партија вескөд- лан органјаслөн состав	95

доник 45 yr.